WÓJT GMINY ZIELONKI

Zielonki 32-087 woj. małopolskie
ul.Krakowskie Przedmieście 116
e-mail: ug@zielonki.pl
www.zielonki.pl

tel. (+48 12) 28 50 850
fax. (+48 12) 28 50 950

REGON 000552082
NIP 513-00-38-162

ROP.0004.1.2023

RADA GMINY ZIELONKI
WPŁYNĘŁO
dn. - 7 LIP. 2023
Nr ..... zał. .....

Zielonki, dnia 7.07.2023 r.

Szanowny Pan
Mirosław Golanko
Przewodniczący Rady Gminy Zielonki

W załączeniu przekazuję do wiadomości i wykorzystania kopie sprawozdania z działalności oraz sprawozdania finansowego za rok 2022 Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Zielonkach Sp. z o.o.

Z poważaniem

w z. Wójta
mgr Arnold Kaźniarski
Zastępca Wójta

Otrzymują:
1. Adresat
2. Aa

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH W ZIELONKACH SP. Z O.O.

Załącznik
do uchwały nr 2/2023
Zarządu PUK Zielonki sp. z o.o.
z dnia 31 marca 2023 r.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTWA USŁUG KOMUNALNYCH W ZIELONKACH SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ ZA 2022 ROK

Część formalna sprawozdania

Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego:

1) art. 45 ust. 1, 2, 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 120, z późn. zm.);
2) § 32 ust. 1 aktu założycielskiego spółki z dnia 7 sierpnia 1998 r. (t.j. z dnia 13 sierpnia 2020 r.)

Data sporządzenia i podpisania załączników nr 1-3 sprawozdania finansowego: 31 stycznia i 7 lutego 2023 r.

Data sporządzenia sprawozdania z działalności: 31 marca 2023 r.

Data przyjęcia sprawozdania finansowego i sprawozdania z działalności przez zarząd: uchwała nr 2/2023 Zarządu Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Zielonkach spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 31 marca 2023 r.

Sprawozdanie finansowe składa się z:

1) bilansu (załącznik nr 1);
2) rachunku zysków i strat (załącznik nr 2);
3) informacji dodatkowej (załącznik nr 3);
4) sprawozdania z działalności (załącznik nr 4).

Za Zarząd

mgr Łukasz Rudzki
Prezes Zarządu

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych
w Zielonkach Spółka z o.o.
ul. Forteczna 3
32-086 Węgrzce
(pieczęć jednostki)

BILANS

sporządzony na dzień: 31-12-2022

jednostka obliczeniowa:

	AKTYWA	Stan na 01-01-2022	Stan na 31-12-2022
A	Aktywa trwałe	11 446 364,42	11 275 786,95
I	Wartości niematerialne i prawne	11 359,90	5 157,55
1	Koszty zakończonych prac rozwojowych		
2	Wartość firmy		
3	Inne wartości niematerialne i prawne	11 359,90	5 157,55
4	Zaliczki na wartości niematerialne i prawne		
II	Rzeczowe aktywa trwałe	11 435 004,52	11 270 629,40
1	Środki trwałe	11 020 402,74	11 124 922,15
a)	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	75 785,00	75 785,00
b)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	10 728 730,57	10 880 839,23
c)	urządzenia techniczne i maszyny	204 355,09	160 815,13
d)	środki transportu	1 458,41	857,79
e)	inne środki trwałe	10 073,67	6 625,00
2	Środki trwałe w budowie	414 601,78	145 707,25
3	Zaliczki na środki trwałe w budowie		
III	Należności długoterminowe	0,00	0,00
1	Od jednostek powiązanych		
2	Od pozostałych jednostek		
IV	Inwestycje długoterminowe	0,00	0,00
1	Nieruchomości		
2	Wartości niematerialne i prawne		
3	Długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00
a)	w jednostkach powiązanych	0,00	0,00
	– udziały lub akcje		
	– inne papiery wartościowe		
	– udzielone pożyczki		
	– inne długoterminowe aktywa finansowe		
b)	w pozostałych jednostkach	0,00	0,00
	– udziały lub akcje		
	– inne papiery wartościowe		
	– udzielone pożyczki		
	– inne długoterminowe aktywa finansowe		
4	Inne inwestycje długoterminowe		
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00
1	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
2	Inne rozliczenia międzyokresowe		

	PASYWA	Stan na 01-01-2022	Stan na 31-12-2022
A	Kapitał (fundusz) własny	12 967 630,39	13 173 104,8
I	Kapitał (fundusz) podstawowy	10 325 006,00	10 325 006,0
II	Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)		
III	Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)		
IV	Kapitał (fundusz) zapasowy	2 668 325,62	2 612 624,39
V	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny		
VI	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe		
VII	Zysk (strata) z lat ubiegłych		
VIII	Zysk (strata) netto	55 701,23	235 474,46
IX	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)		
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	1 036 993,36	1 701 864,27
I	Rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00
1	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
2	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	0,00	0,00
	– długoterminowa		
	– krótkoterminowa		
3	Pozostałe rezerwy	0,00	0,00
	– długoterminowe		
	– krótkoterminowe		
II	Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00
1	Wobec jednostek powiązanych		
2	Wobec pozostałych jednostek	0,00	0,00
a)	kredyty i pożyczki		
b)	z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
c)	inne zobowiązania finansowe		
d)	inne		
III	Zobowiązania krótkoterminowe	983 517,58	1 651 496,80
1	Wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00
a)	z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	0,00	0,00
	– do 12 miesięcy		
	– powyżej 12 miesięcy		
b)	inne		
2	Wobec pozostałych jednostek	975 004,83	1 631 453,22
a)	kredyty i pożyczki		

B	Aktywa obrotowe	2 528 259,33	3 599 182,19
I	Zapasy	0,00	0,00
1	Materiały		
2	Półprodukty i produkty w toku		
3	Produkty gotowe		
4	Towary		
5	Zaliczki na dostawy		
II	Należności krótkoterminowe	1 354 682,98	1 536 972,99
1	Należności od jednostek powiązanych	0,00	0,00
a)	z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	0,00	0,00
	– do 12 miesięcy		
	– powyżej 12 miesięcy		
b)	inne		
2	Należności od pozostałych jednostek	1 354 682,98	1 536 972,99
a)	z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	1 150 107,88	1 344 109,53
	– do 12 miesięcy	1 120 547,61	1 295 426,14
	– powyżej 12 miesięcy	29 560,27	48 683,39
b)	z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	204 575,10	189 733,62
c)	inne		3 129,84
d)	dochodzone na drodze sądowej		
III	Inwestycje krótkoterminowe	1 152 722,13	1 937 533,54
1	Krótkoterminowe aktywa finansowe	1 152 722,13	1 937 533,54
a)	w jednostkach powiązanych	0,00	0,00
	– udziały lub akcje		
	– inne papiery wartościowe		
	– udzielone pożyczki		
	– inne krótkoterminowe aktywa finansowe		
b)	w pozostałych jednostkach	0,00	0,00
	– udziały lub akcje		
	– inne papiery wartościowe		
	– udzielone pożyczki		
	– inne krótkoterminowe aktywa finansowe		
c)	środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	1 152 722,13	1 937 533,54
	– środki pieniężne w kasie i na rachunkach	1 152 722,13	1 937 533,54
	– inne środki pieniężne		
	– inne aktywa pieniężne		
2	Inne inwestycje krótkoterminowe		
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20 854,22	124 675,66
	AKTYWA razem (suma poz. A i B)	13 974 623,75	14 874 969,14

b)	z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
c)	inne zobowiązania finansowe		
d)	z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	720 969,23	1 230 401,41
	– do 12 miesięcy	720 969,23	1 230 401,41
	– powyżej 12 miesięcy		
e)	zaliczki otrzymane na dostawy	128 257,29	160 255,37
f)	zobowiązania wekslowe		
g)	z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	125 778,31	238 446,44
h)	z tytułu wynagrodzeń		
i)	inne		2 350,00
3	Fundusze specjalne	8 512,75	20 043,58
IV	Rozliczenia międzyokresowe	53 475,78	50 367,47
1	Ujemna wartość firmy		
2	Inne rozliczenia międzyokresowe	53 475,78	50 367,47
	– długoterminowe	9 456,32	9 090,47
	– krótkoterminowe	44 019,46	41 277,00
	PASYWA razem (suma poz. A i B)	13 974 623,75	14 874 969,14

GŁÓWNY KSIĘGOWY

31 STY. 2023 *mgr Grażyna Patecka*

(Data i podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych)

mgr Łukasz Rudzki

- 7 LUT. 2023 Prezes Zarządu

(Data i podpis kierownika jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy, wszystkich członków tego organu)

Druk: Wydawnictwo Podatkowe GOFIN sp. z o.o., 66-400 Gorzów Wlkp., ul. Owocowa 8.

Drukowane programem DRUKI GOFIN Wydawnictwa Podatkowego GOFIN - www.Druki.Gofin.pl
Wersja programu: 3.17.63.0, druku: 286.523.0.0

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych
w Zielonkach Spółka z o.o.
ul Forteczna 3
32-086 Węgrzce

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

sporządzony za okres 01-01-2022 - 31-12-2022

(dane jednostki)

(wariant porównawczy)

jednostka obliczeniowa: zł

Wiersz	Wyszczególnienie	Dane za rok bieżący 2021	Dane za rok poprzedni 2022
A	**Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:**	12 539 844,36	14 677 324,27
	– od jednostek powiązanych		
I	Przychody netto ze sprzedaży produktów	12 539 844,36	14 677 324,27
II	Zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)		
III	Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki		
IV	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów		
B	**Koszty działalności operacyjnej**	13 134 324,56	14 714 353,53
I	Amortyzacja	611 951,25	577 129,17
II	Zużycie materiałów i energii	2 963 376,19	3 384 247,23
III	Usługi obce	6 076 147,49	6 344 478,13
IV	Podatki i opłaty, w tym:	255 315,47	293 073,56
	– podatek akcyzowy		
V	Wynagrodzenia	2 491 768,90	3 205 316,27
VI	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:	671 703,51	827 747,29
	– emerytalne	222 346,12	317 178,01
VII	Pozostałe koszty rodzajowe	64 061,75	82 361,88
VIII	Wartość sprzedanych towarów i materiałów		
C	**Zysk (strata) ze sprzedaży (A – B)**	-594 480,20	-37 029,26
D	**Pozostałe przychody operacyjne**	563 524,77	297 665,95
I	Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych		
II	Dotacje		
III	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
IV	Inne przychody operacyjne	563 524,77	297 665,95
E	**Pozostałe koszty operacyjne**	26 074,06	18 487,38
I	Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych		
II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
III	Inne koszty operacyjne	26 074,06	18 487,38
F	**Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D – E)**	-57 029,49	242 149,31
G	**Przychody finansowe**	21 567,72	31 532,49
I	Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:		
	a) od jednostek powiązanych, w tym:		
	– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		
	b) od jednostek pozostałych, w tym:		
	– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		
II	Odsetki, w tym:	21 567,72	31 532,49
	– od jednostek powiązanych		
III	Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:		
	– w jednostkach powiązanych		
IV	Aktualizacja wartości aktywów finansowych		
V	Inne		
H	**Koszty finansowe**	20 239,46	13 056,32
I	Odsetki, w tym:	20 239,46	13 056,32
	– dla jednostek powiązanych		
II	Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:		
	– w jednostkach powiązanych		
III	Aktualizacja wartości aktywów finansowych		
IV	Inne		
I	**Zysk (strata) brutto (F + G – H)**	-55 701,23	260 625,48
J	**Podatek dochodowy**	0,00	25 151,00
K	**Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)**		
L	**Zysk (strata) netto (I – J – K)**	-55 701,23	235 474,48

GŁÓWNY KSIĘGOWY

mgr Grażyna Patecka

mgr Łukasz Rudzki

Prezes Zarządu

INFORMACJA DODATKOWA
2022

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych
w Zielonkach Spółka z o.o.
ul Forteczna 3
32-086 Węgrzce

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

I.		
1.	Nazwa, siedziba, podstawowy przedmiot działalności oraz właściwy sąd rejestrowy.	**Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Zielonkach Sp. z o.o.** **32-086 Węgrzce** **ul. Forteczna 3** Podstawowym przedmiotem działalności są usługi sanitarne i pokrewne. Spółka zarejestrowana w Rejestrze Przedsiębiorców przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia pod numerem 0000119996.
2.	Czas trwania jednostki.	Czas trwania działalności jest nieograniczony.
3.	Okres objęty sprawozdaniem finansowym i obowiązek corocznego badania.	Spółka sporządza sprawozdanie finansowe za okres od 01-01-2022 r. do 31-12-2022 r., które nie podlega obowiązkowi corocznego badania. - leasing finansowy rozlicza się zgodnie z art.3 ust.6 ustawy o rachunkowości, - rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie ustala się zgodnie z art. 37 ust.10 ustawy o rachunkowości.
4.	Założenia kontynuacji działalności.	Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej spółki w dającej się przewidzieć przyszłości i nie istnieją okoliczności wskazujące na poważne zagrożenia kontynuowania tej działalności.
5.	Metody wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru.	Aktywa i pasywa wycenia się wg zasad określonych w ustawie o rachunkowości: - środki trwałe powyżej 10.000 zł., amortyzowane są metodą liniową z zastosowaniem odpowiednich stawek podatkowych, - środki o wartości do 10.000 zł. i przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, amortyzowane są jednorazowo w 100% w momencie zakupu.
6.	Zmiany metod księgowości i wyceny dokonane w roku obrotowym.	W roku obrotowym nie dokonano zmian metod wyceny, natomiast księgowość prowadzona jest w oparciu o Zasady Rachunkowości.

7.	Informacje liczbowe zapewniające porównywalność danych sprawozdania finansowego za rok poprzedzający, ze sprawozdaniem za rok obrotowy.	Istnieje porównywalność danych sprawozdania za rok poprzedzający, ze sprawozdaniem za rok obrotowy.
8.	Informacje o znaczących zdarzeniach jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nie zostały uwzględnione w bilansie.	Po dniu bilansowym, nie wystąpiły znaczące zdarzenia, które nie zostały uwzględnione w bilansie.
9.	Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego.	W sprawozdaniu finansowym roku obrotowego, nie wystąpiły zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.
10.	Zastosowane uproszczenia przewidziane dla jednostek małych.	Zgodnie z art.3 ust. 1c. ustawy o rachunkowości i uchwałą NZW, sprawozdanie finansowe sporządzone jest z zastosowaniem uproszczeń przewidzianych dla jednostek małych zgodnie z zał. nr 5 do ustawy. Nie sporządza się rachunku przepływów pieniężnych.

Węgrzce 31-01-2023 r.

Sporządził :

GŁÓWNY KSIĘGOWY

mgr Grażyna Patecka

Zatwierdził :

mgr Łukasz Rudzki

Prezes Zarządu

DODATKOWE OBJAŚNIENIA

II.

1.	Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz lokat finansowych.	

	01-01-2022	31-12-2022	Różnica
Środki trwałe	11.020.402,74	11.124.922,15	104.519,41
Wart. niem. i pr.	11.359,90	5.157,55	- 6.202,35
Inwest. długo.	414.601,78	145.707,25	- 268.894,53
Razem	11.446.364,42	11.275.786,95	- 170.577,47

2.	Wartość nie amortyzowanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych.	85.657.632,95
3.	Struktura kapitału podstawowego: - komunalne osoby prawne.	15.319 udziały o łącznej wartości 10.325.006,00
4.	Zmiany w stanach kapitałów: - kapitał podstawowy: 01-01-2022 r. + zwiększenia - zmniejszenia 31-12-2022 r. - kapitał zapasowy: 01-01-2022 r. + zwiększenia - zmniejszenia 31-12-2022 r.	 10.325.006,00 - - 10.325.006,00 2.668.325,62 - 55.701,23 2.612.624,39
5.	Wynik finansowy brutto : - 1998 - 1999 - 2000 - 2001 - 2002 - 2003 - 2004 - 2005 - 2006 - 2007	 - 29.119,31 - 53.778,76 13.398,12 3.116,49 - 105.259,92 - 55.663,42 - 277.664,29 66.952,99 - 119.063,90 - 780.459,21

	- 2008 - 2009 - 2010 - 2011 - 2012 - 2013 - 2014 - 2015 - 2016 - 2017 - 2018 - 2019 - 2020 - 2021 - 2022	- 535.743,66 - 125.972,69 - 493.521,83 - 2.439.954,23 13.586,99 66.327,34 500.461,91 780.646,02 846.432,79 125.437,75 400.277,08 49.511,80 306.953,05 - 55.701,23 260.625,48
6.	Rezerwy.	Nie występują.
7.	Podział zobowiązań wg stanu na dzień 31-12-2022 r. ogółem: z tego: - do 1 roku - od 1 do 5 lat - ponad 5 lat	1.651.496,80 1.651.496,80 - -
8.	Rozliczenia międzyokresowe : - czynne - bierne - inne - bierne - przychodów	 124.675,66 41.277,00 9.090,47
9.	Wykaz grup zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki.	Nie występują.
10	Zobowiązania warunkowe, w tym również udzielone przez jednostkę gwarancje i poręczenia.	Nie występują.
	III.	
1.	Struktura rzeczowa i terytorialna przychodów ze sprzedaży towarów i usług: - sprzedaż krajowa wyrobów i towarów: z tego: - woda - ścieki	 14.960.548,77 4.887.959,55 8.317.559,77

	- sprzedaż krajowa usług - projekty - opłata abonamentowa - odszkodowanie - sprzedaż pozostała	434.616,89 277.483,74 759.704,32 248.023,97 35.200,53
2.	Wysokość nieplanowanych odpisów amortyzacyjnych.	Nie występują.
3.	Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów.	Nie występują.
4.	Działalność zaniechana w roku obrotowym.	Nie występuje.
5.	Rozliczenie głównych pozycji różniących podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych od wyniku finansowego brutto : - koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu (zwiększają podstawę opodatkowania) : - PFRON - należności nieściągalne - darowizna - koszty podatkowe, które nie są kosztami bilansowymi (zmniejszają podstawę opodatkowania) : - amortyzacja 1,5%	 71.037,00 1.169,60 15.000,00 215.460,98
6.	Dane o kosztach : - zużycie mat. i energii - usługi obce - podatki i opłaty - wynagrodzenia - świadczenia na rzecz prac. - amortyzacja - pozostałe	 3.384.247,23 6.344.478,13 293.073,56 3.205.316,27 827.747,29 577.129,17 82.361,88
7.	Koszty wytworzenia inwestycji rozpoczętych, środków trwałych i rozwoju na własne potrzeby.	104.534,79
8.	Zyski i straty nadzwyczajne.	Nie występują.

IV.

1.	Przeciętne zatrudnienie w roku obrotowym w osobach : - z tego : - pracownicy na stanowiskach nierobotniczych, - pracownicy na stanowiskach robotniczych.	39 22 17
2.	Wynagrodzenie wypłacone (brutto) - członkom Zarządu - członkom Rady Nadzorczej	 177.802,15 20.715,29
3.	Udzielone pożyczki.	Nie występują.
4.	Transakcje z członkami Zarządu i organami nadzorczymi.	Nie występują.
5.	Transakcje ze spółkami powiązanymi kapitałowo, a które nie są objęte skonsolidowanym sprawozdaniem fin.	Nie występują.

V.

1. Struktura środków pieniężnych.

	2021	2022
Rachunki bankowe	1.152.703,47	1.937.192,55
Kasa	18,66	340,99
Śr. pieniężne w drodze	-	-

Węgrzce 31-01-2023 r.

Sporządził :

GŁÓWNY KSIĘGOWY

mgr Grażyna Patecka

Zatwierdził :

Łukasz Rudzki

Prezes Zarządu

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH W ZIELONKACH SP. Z O.O.

Załącznik nr 4
do sprawozdania finansowego
PUK Zielonki sp. z o.o.
za 2022 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA USŁUG KOMUNALNYCH W ZIELONKACH SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ ZA 2022 ROK

Spis treści

Podstawowe informacje o PUK Zielonki sp. z o.o. 5
Przedmiot działalności spółki 5
Organy spółki 6
Struktura kapitałowa i sytuacja własnościowa 7
Zasoby ludzkie 8
Współpraca z organizacjami i przedsiębiorstwami sektora wod-kan 9
Współpraca z samorządem terytorialnym i innymi instytucjami 11
Źródła przychodów 12
Taryfa dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków 12
Cennik przedsiębiorstwa 14
Zewnętrzne środki finansowe 17
Finansowanie obce 18
Środki trwałe i wyposażenie techniczne 18
Działalność podstawowa 20
Posiadane urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne 20
Produkcja i sprzedaż wody, w tym handel hurtowy 21
Zbiorowe zaopatrzenie w wodę 25
Odbiorcy usług wodociągowych 25
Nowe przyłączenia – faktyczne oraz perspektywa 25
Eksploatacja urządzeń wodociągowych 27
Infrastruktura wodociągowa 27
Inwestycje wodociągowe spółki (nowe urządzenia) 29
Remonty i modernizacje urządzeń wodociągowych 30
Jakość wody 33
Nadzór nad urządzeniami wodociągowymi i kanalizacyjnymi 34
Badanie szczelności sieci wodociągowej i likwidacja wycieków 35
Awarie 35
Kradzieże wody 36
Gospodarka wodomierzowa 37
Działania eksploatacyjne w okresie letnich upałów 39
Produkcja, sprzedaż ścieków, w tym handel hurtowy 40
Zbiorowe odprowadzanie ścieków 40
Odbiorcy usług kanalizacyjnych 40
Eksploatacja urządzeń kanalizacyjnych 41
Infrastruktura kanalizacyjna 41

Inwestycje, remonty i modernizacje urządzeń kanalizacyjnych....43
Awarie....44
Działania związane z usuwaniem skutków powodzi....44
Zapobieganie infiltracji i zwalczanie nielegalnych wpięć do sieci kanalizacyjnej....44
Stacja zlewna....46
Działalność usługowa....47
Projekty i wykonawstwo (roboty budowlano-montażowe)....47
Organizacja i zarządzanie spółką....50
Podstawowe dokumenty i obowiązki formalnoprawne spółki....50
Obsługa odbiorców usług i klientów....51
Organizacja wewnętrzna....53
Obsługa zewnętrzna....53
Systemy komputerowe....57
Modernizacja zasobów informatycznych (IT)....58
Spotkania zarządu....59
Nowe obszary działalności, pozostałe sukcesy....59
Współdziałanie lokalne....60
Kontrole zewnętrzne....61
Postępowania sądowe....62
Edukacja, promocja i PR....63
Plany działania....64
Ważniejsze umowy i porozumienia....64
Ryzyka i zagrożenia dla działalności spółki oraz istotne wydarzenia zaistniałe po 31.12.2022 r....64
Wpływ budowy północnej obwodnicy Krakowa na działalność spółki....69
Wpływ epidemii koronawirusa na całokształt funkcjonowania spółki....69
Sytuacja gospodarcza spółki....70
Ujęcie rzeczowo-techniczne....70
Działalność wodociągowa....70
Działalność kanalizacyjna....76
Ujęcie finansowe....80
Sytuacja majątkowa....80
Bilans....81
Rachunek zysków i strat oraz ocena przychodów, kosztów i wyników z poszczególnych rodzajów działalności....85

Spis tabel

Tabela nr 1. Struktura zatrudnienia oraz stan kadrowy....8
Tabela nr 2. Ceny i stawki taryfy....13
Tabela nr 3. Cennik usług pozataryfowych....14
Tabela nr 4. Ceny hurtowe dla Wodociągów Michałowice sp. z o.o....24
Tabela nr 5. Cena hurtowa dla PUK Zielonki sp. z o.o....24
Tabela nr 6. Cena hurtowa dla PKND Iwanowice sp. z o.o....24
Tabela nr 7. Ceny hurtowe dla WMK SA....25
Tabela nr 8. Ceny hurtowe dla PUK Zielonki sp. z o.o....25
Tabela nr 9. Wydane informacje i warunki techniczne – łącznie....26
Tabela nr 10. Wydane informacje i warunki techniczne – wg miejscowości....26
Tabela nr 11. Odbiory techniczne....27
Tabela nr 12. System wodociągowy....28
Tabela nr 13. System kanalizacyjny....41
Tabela nr 14. Działalność wodociągowa – dane w m^3....70
Tabela nr 15. Działalność wodociągowa – dane w procentach....71
Tabela nr 16. Działalność kanalizacyjna – dane w m^3....77
Tabela nr 17. Działalność kanalizacyjna – dane w procentach....77
Tabela nr 18. Wartość głównych pozycji bilansu....81
Tabela nr 19. VAT wpłacony i odzyskany....84
Tabela nr 20. Wartość głównych pozycji rachunku zysków i strat....85
Tabela nr 21. Wartość kosztów działalności wg rodzajów....86
Tabela nr 22. Wartość przychodów wg źródeł – zbiorczo....87
Tabela nr 23. Wartość przychodów wg źródeł – uszczegółowienie....88
Tabela nr 24. Wartość przychodów, kosztów i wyników wg rodzajów działalności....89
Tabela nr 25. Wartość najważniejszych grup kosztów eksploatacyjno-modernizacyjnych („twardych", materialnych)....90
Tabela nr 26. Wartość najważniejszych grup kosztów eksploatacyjnych i obsługi („miękkich", niematerialnych)....91
Tabela nr 27. Wykaz zbiorników wyrównawczych działających w systemie wodociągowym....99
Tabela nr 28. Wykaz gruntów stanowiących własność spółki....100
Tabela nr 29. Wykaz budynków, budowli, tymczasowych obiektów budowlanych....100
Tabela nr 30. Pozostałe wybrane dane z zakresu eksploatacji i obsługi zbiorowej....102

Część formalna sprawozdania

Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania z działalności:

1) art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 120, z późn. zm.);
2) § 32 ust. 1 aktu założycielskiego z dnia 7 sierpnia 1998 r. (t.j. z dnia 13 sierpnia 2020 r.).

Część merytoryczna sprawozdania

Podstawowe informacje o PUK Zielonki sp. z o.o. (dalej w sprawozdaniu zwanym także spółką lub przedsiębiorstwem)

Firma: Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Zielonkach spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.
Skrót firmy: PUK Zielonki sp. z o.o.
Forma prawna: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.
Siedziba: Węgrzce (gmina Zielonki, powiat krakowski, województwo małopolskie).
Adres siedziby: ul. Forteczna 3, 32-086 Węgrzce.
KRS: 0000119996 – podmiot wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.
Wysokość kapitału zakładowego: 10 325 006,00 zł.
REGON: 351535114.
NIP: 9451838218.
BDO: 000385100.
Dane kontaktowe: www.puk.zielonki.pl, e-mail puk@zielonki.pl (aktualne: www.puk-zielonki.pl, biuro@puk-zielonki.pl), tel. 12-286-32-35, 12-285-02-61, faks 12-306-70-09.

Przedmiot działalności spółki

Przedsiębiorstwo jest spółką kapitałową, dlatego też ramy jej funkcjonowania normuje ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1467, z późn. zm.).
Aktem normatywnym, który reguluje przedmiot działalności wszystkich spółek komunalnych jest ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 679).
Przedmiot działalności PUK Zielonki sp. z o.o. został określony w akcie założycielskim jako „zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców". Doprecyzowano go w tym dokumencie poprzez wprowadzenie osiemnastu kodów Polskiej Klasyfikacji Działalności, które wyznaczają katalog dziedzin, w jakich może działać spółka.

W roku objętym sprawozdaniem głównym przedmiotem działalności spółki, zarówno z punktu widzenia formalnoprawnego, jak i finansowego oraz rzeczowego, było prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Zielonki.

Podstawą formalnoprawną dla głównego przedmiotu działalności była:

1) ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 537);
2) zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Zielonki na czas nieokreślony od dnia 01.11.2002 r., wydane decyzją Wójta Gminy Zielonki nr GK.7033-41/02 z dnia 29.10.2002 r.;
3) umowa nr DIS.7033-86/09 z dnia 06.11.2009 r. zawarta na czas nieokreślony, aneksowana w miarę potrzeb, najczęściej raz do roku. W umowie tej Gmina Zielonki zleciła spółce realizację tejże działalności, będącej zadaniem własnym gminy wyznaczonym w ustawie o samorządzie gminnym.

Natomiast dodatkowym przedmiotem realizowanym przez spółkę w 2022 r. była działalność usługowa, w takich dziedzinach jak:

1) handel hurtowy (sprzedaż) z kontrahentami instytucjonalnymi w zakresie dostarczania wody i odbierania ścieków;
2) odbieranie od przedsiębiorców nieczystości ciekłych dowożonych do eksploatowanej przez spółkę stacji zlewnej;
3) projektowanie sieci i przyłączy wodociągowych oraz kanalizacyjnych w ramach własnej pracowni projektowej, na zamówienie Gminy Zielonki (pracownia równolegle wykonuje zadania na potrzeby własne spółki związane z modernizacją i rozwojem sieci; w 2022 r. nie podejmowano współpracy w tym zakresie z inwestorami prywatnymi);
4) wykonawstwo inwestycyjne (roboty budowlane) w zakresie infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej (sieci oraz przyłącza).

Do działalności dodatkowej należy też zaliczyć katalog usług ujętych w cenniku spółki (dotyczy on tylko usług pozataryfowych).

Organy spółki

1) zgromadzenie wspólników – funkcję tę pełni Wójt Gminy Zielonki Bogusław Król;

2) rada nadzorcza – jej skład w kadencjach 2019-2021 oraz 2022-2024:
   (1) pan Arnold Kuźniarski – przewodniczący rady nadzorczej (i jednocześnie Zastępca Wójta Gminy Zielonki),
   (2) do 15.06.2022 r. pan Wacław Bednarz, od 15.06.2022 r. pan Andrzej Domagalski – członkowie wybrani przez pracowników spółki,

(3) pani Beata Potoniec – członek, a od 15.06.2022 r. zastępca przewodniczącego rady nadzorczej (jednocześnie Sekretarz Gminy Zielonki);

3) zarząd – jest on jednoosobowy, a funkcję prezesa zarządu sprawuje od 27.06.2015 r. pan Łukasz Rudzki (kadencja 2021-2023).

Spółki nie reprezentuje żaden prokurent.

W 2022 r. odbyły się dwa zgromadzenia wspólników (nadzwyczajne zgromadzenie 16.02, zwyczajne zgromadzenie 15.06). Zgromadzenie w tym czasie m.in.: rozpatrzyło i zatwierdziło sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z działalności oraz wniosek o pokrycie straty spółki za 2021 r.; udzieliło absolutorium organom spółki, a także powołało radę nadzorczą nowej kadencji. W 2022 r. zgromadzenie wspólników podjęło łącznie 14 uchwał.

Rada nadzorcza obradowała dwukrotnie (posiedzenia: 08.06 i 14.12). Podejmowała wówczas dyskusje i decyzje w aspekcie m.in.:

1) opinii dla sprawozdania finansowego, sprawozdania z działalności oraz dla wniosku o pokrycie straty spółki za 2021 r. (pozytywne);
2) wniosku o udzielenie zarządowi absolutorium;
3) bieżącej sytuacji w spółce.

W 2022 r. rada nadzorcza podjęła łącznie 4 uchwały.

Zarząd aktywnie uczestniczył w posiedzeniach zgromadzenia i rady, zajmował się również przygotowaniem ich dokumentacji (sporządzone zostały zawiadomienia, protokoły, uchwały).

Protokołowane posiedzenia zarządu odbywały się w miarę potrzeb w całym 2022 r. Efektem posiedzeń były m.in. następujące decyzje bądź ustalenia, w tym 9 uchwał:

1) 16.05 – zarządzenie i przygotowanie przeprowadzenia przez pracowników spółki wyborów członka rady nadzorczej; przyjęcie wniosku do zgromadzenia wspólników o pokrycie straty spółki za 2021 r.; przyjęcie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z działalności za 2021 r.;
2) 06.06 – przyjęcie planu rzeczowo-finansowego zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na 2022 r.;
3) 20.07 – podjęcie decyzji w sprawie zakupu energii elektrycznej w 2023 r.;
4) 29.09 – opracowanie i przyjęcie zaktualizowanych zasad gospodarki środkami ochrony indywidualnej, odzieżą i obuwiem roboczym oraz środkami higieny osobistej;
5) 01.12 – zarządzenie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych spółki.

Struktura kapitałowa i sytuacja własnościowa

Przedsiębiorstwo jest jednoosobową spółką komunalną skarbu gminy. Założycielem i jedynym właścicielem (udziałowcem) spółki jest Gmina Zielonki, która posiada 15 319 równych udziałów po 674,00 zł każdy.

Kapitał zakładowy (podstawowy) spółki wynosi 10 325 006,00 zł (nie uległ zmianie od 2012 r.).

Zasoby ludzkie

Strukturę zatrudnienia oraz stan kadrowy na 31.12.2022 r. przedstawia tabela nr 1:

Lp.	Komórka organizacyjna	Liczba osób		Razem
		na stanowiskach umysłowych	na stanowiskach fizycznych	
1	zarząd	1	0	1
2	pion ekonomiczno-administracyjny	10	4	14
3	pion inżyniersko-techniczny (zarządzanie siecią, wykonawstwo, projekty)	8	17	25
Razem		19	21	40

Prezes zarządu, zgodnie z zasadami ustalonymi w tzw. nowej ustawie kominowej, od 21.06.2017 r. nie jest już pracownikiem spółki, lecz zleceniobiorcą świadczącym usługi zarządzania (na podstawie umowy cywilnoprawnej).

Pion ekonomiczno-administracyjny składa się z następujących stanowisk pracy (według wykonywanych głównych zadań): dyrektor, główna księgowa, obsługa biura i sekretariatu (2 osoby); umowy z odbiorcami usług; windykacja i pomoc głównej księgowej; fakturowanie i rozliczenia (dział umów i rozliczeń – 4 osoby); inkasent (4 osoby); nowe stanowisko – głównie do spraw gospodarki wodomierzowej oraz administrowania obiektami; dodatkowa osoba realizuje zadania związane z digitalizacją zasobów dokumentacyjnych spółki oraz porządkowaniem bazy danych odbiorców usług. Zadania z zakresu utrzymania czystości są zlecone na zewnątrz lokalnej firmie.

Stanowiska w pionie inżyniersko-technicznym to: kierowanie eksploatacją sieci i zadaniami inwestycyjnymi; gospodarka wodomierzami i wyposażeniem, kontrola legalności przyłączy (2 osoby w dziale eksploatacji); warunki techniczne przyłączenia oraz sprawy przenoszenia własności urządzeń wod-kan (2 osoby); pracownik brygady eksploatacyjno-budowlanej (17 pracowników fizycznych brygady, w tym 4 brygadzistów); projektant i inżynier ds. odbiorów technicznych (3 osoby); inspektor ds. systemu GIS, pełniący jednocześnie obowiązki zakładowego inspektora ochrony danych osobowych (IODO).

W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2022 r. łączny stan kadrowy zwiększył się zatem o jednego pracownika. W ciągu roku pojawiły się 3 całkiem nowe osoby, w tym: jedna objęła zwolniony etat kierownika ds. eksploatacji sieci, a dwie podjęły obowiązki na nowo utworzonych stanowiskach (ds. gospodarki wodomierzowej oraz administrowania obiektami, ds. digitalizacji i porządkowania zasobów, aktualizacji bazy danych odbiorców usług). Dzięki powiększeniu zatrudnienia, przeprowadzonym rekrutacjom, a także dokonanej reorganizacji i przesunięciom wewnętrznym w sekretariacie i dziale umów

oraz rozliczeń, zasoby ludzkie spółki zostały zasilone i właściwie umiejscowione w strukturze, zapewniając płynność pracy i zwiększając możliwości realizacji zadań przez spółkę.

Zarząd, dbając o rozwój kompetencji podwładnych, w miarę potrzeb i możliwości, organizował lub delegował ich do udziału w szkoleniach, kursach i webinariach. W 2022 r. odbyły się m.in. następujące szkolenia: przeciwpożarowe, dochodzenie należności z tytułu usług wod-kan; wdrożeniowe – związane z wejściem przez spółkę w nowe obszary usług i współpracy: wprowadzenie elektronicznego systemu powiadamiania odbiorców usług (aplikacja Blisko) oraz umowa z Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej SA. Zarząd uczestniczył w webinariach poświęconych Programowi Rządowemu Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; zagadnieniom aglomeracji i ustawy Prawo wodne; a ponadto w konferencji IGWP online w sprawie strat wody w systemach wodociągowych. Wydatki przeznaczone na podnoszenie kwalifikacji w 2022 r. zamknęły się ogólną kwotą powyżej 4 135,08 zł netto (w 2021 r. 3 390 zł netto). Pracownicy po zakończeniu nauki otrzymują stosowne zaświadczenia, czy certyfikaty. Natomiast pozyskana wiedza i materiały są przekazywane przez nich już wewnętrznie kolegom i koleżankom, do stosownego wykorzystania na swoich stanowiskach. Na bieżąco realizowane są szkolenia w dziedzinie BHP. Pracodawca prenumeruje też periodyki branżowe, specjalistyczne i Dziennik Gazetę Prawną.

Inżynierowie i załoga monterska uczestniczyli w różnorakich prezentacjach i testach nowoczesnego sprzętu, armatury, materiałów budowlanych, organizowanych w zakładzie pracy. Stały kontakt z przedstawicielami producentów, dostawców asortymentu i sprzętu użytkowanego w branży instalacyjnej, pozwala śledzić rozwój oraz zapoznawać się z nowinkami technicznymi.

Obecnie jeden pracownik spółki posiada uprawnienia zawodowe do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w specjalności sanitarnej. Drugi pracownik w trakcie 2022 r. posiadł uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w specjalności sanitarnej (dla ułatwienia i przyspieszenia procedury, spółka jako pracodawca oddelegowała wcześniej tego pracownika do odbycia bezpłatnych praktyk zawodowych, a także dofinansowała kurs przygotowawczy do egzaminu). Kolejni pracownicy są w trakcie lub mają zamiar rozpocząć proces ubiegania się o nadanie uprawnień zawodowych (dotyczy inżynierów).

Współpraca z organizacjami i przedsiębiorstwami sektora wod-kan

Spółka jest członkiem zwyczajnym Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie", która jest jedyną organizacją samorządu gospodarczego w branży wodociągowo-kanalizacyjnej w kraju.

Spółka jest też członkiem Małopolskiego Forum Przedsiębiorstw Wodociągowych (gremium wciąż o statusie nieformalnym). Celem zrzeszenia jest umożliwienie wymiany informacji i doświadczeń z zakresu zagadnień istotnych dla lokalnego sektora wod-kan (w roku sprawozdawczym nie odbyło się żadne spotkanie).

Od 2020 r. spółka była członkiem wspierającym, zawiązanego pod auspicjami Wodociągów Miasta Krakowa SA, Stowarzyszenia Forum Galicyjskich Wodociągów, które poza działalnością szkoleniową i merytoryczną, planowało reprezentować i bronić interesów branży na arenie krajowej. W roku sprawozdawczym dyrektor spółki wziął udział w II konferencji stowarzyszenia, poświęconej wielu kluczowym segmentom działalności

branży oraz przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych. Pod koniec 2022 r. zarząd zadecydował o rezygnacji z członkostwa z powodu nierealizowania przez to stowarzyszenie swoich najistotniejszych celów statutowych, tj. reprezentowania i dbania o interesy lokalnego sektora wod-kan w relacjach z Wodami Polskimi i ustawodawcą, w szczególności w tak krytycznych dla branży czasach (epidemia koronawirusa, zawirowania prawne i gospodarcze).

Część inżynierów jest członkami istniejącego od ponad siedemdziesięciu lat Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych Oddział w Krakowie, dzięki czemu spółka ma możliwość wymiany myśli i doświadczeń oraz dostęp do wiedzy przekazywanej na seminariach, czy wyjazdach technicznych. Przedstawiciele spółki wzięli udział w konferencji naukowo-technicznej zorganizowanej przez PZiTS na Politechnice Krakowskiej. W wydarzenie zaangażowane było środowisko naukowe, przedsiębiorstwa wod-kan, regulator centralny – Wody Polskie, izba inżynierów.

Udział w takich wydarzeniach pozwala nie tylko zwiększać kwalifikacje i śledzić zmiany w branży, ale również podczas nieformalnych rozmów np. poszerzać wiedzę o rozwiązaniach stosowanych w innych firmach, czy wymieniać informacje o sposobach radzenia sobie z konkretnymi zagadnieniami i problemami typowymi dla sektora wod-kan.

Dwoje pracowników spółki jest członkami Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, będącej samorządem zawodowym inżynierów.

Dyrektor spółki był też oddelegowany do udziału w największych w Polsce targach branżowych odbywających się w Bydgoszczy.

Zarząd wziął udział w spotkaniu z przedstawicielem Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie na temat potencjalnych możliwości zastosowania inżynierskich rozwiązań naukowych przez PUK Zielonki sp. z o.o.

W ciągu minionego roku spółka na bieżąco komunikowała się i współpracowała z przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi z Krakowa i regionu, w tym z największym partnerem, czyli Wodociągami Miasta Krakowa SA; a poza tym z: Wodociągami Michałowice sp. z o.o. (dawniej Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych w Michałowicach sp. z o.o.), Przedsiębiorstwem Komunalnym „Nad Dłubnią" sp. z o.o. z Iwanowic, Gminnym Zakładem Komunalnym sp. z o.o. Wielka Wieś, Wodociągami Gminy Kłaj sp. z o.o., Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych Skała sp. z o.o. Obszarami tematycznymi, które były przedmiotem współdziałania, spotkań i rozmów są zazwyczaj: zmiany w prawodawstwie, handel hurtowy (współpraca przy zakupie/sprzedaży wody i ścieków, rozliczenia, limity), taryfy, koszty działalności, problemy eksploatacyjne, modernizacja i rozwój sieci wod-kan, plany działania, sposoby funkcjonowania i organizacji poszczególnych działów przedsiębiorstw, wykorzystywane wyposażenie techniczne, wymiana wszelkich branżowych doświadczeń.

Przedsiębiorstwo w ciągu roku współpracowało również z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w zakresie udostępniania danych i informacji potrzebnych dla działalności centralnego regulatora branżowego.

Zarząd na bieżąco stara się aktywnie udzielać informacji, opiniować, składać uwagi, czy wypełniać różnego typu ankiety służące zbieraniu, przetwarzaniu danych dla potrzeb np. badań sektora wod-kan, jego kondycji, pożądanych kierunków zmian, rozwoju, treści aktów prawnych, wdrożeń, wsparcia dla branży (w 2022 r.:

badania dotyczące transformacji energetycznej w sektorze – ankieta dla uniwersytetów; ankieta dla IGWP w sprawie wzrostu kosztów działalności spowodowanego głównie cenami energii; w ramach konsultacji społecznych – analiza i uwagi do projektu ustawy w sprawie zamrożenia cen energii).

Współpraca z samorządem terytorialnym i innymi instytucjami

Pracownik spółki brał udział naradach koordynacyjnych (dawniej posiedzeniach Zespołu Uzgadniania Dokumentacji Projektowej) wydziału geodezji Starostwa Powiatowego w Krakowie. Narady odbywają się już wyłącznie metodami zdalnymi z wykorzystaniem specjalnego oprogramowania.
Przedstawiciele spółki są również stałymi uczestnikami posiedzeń Zespołu Opiniującego Urzędu Gminy Zielonki, na których to posiedzeniach omawiane i rozstrzygane są sprawy wymagające międzybranżowego spojrzenia (w trakcie 2022 r. posiedzenia odbywały się metodami zdalnymi).
W trybie bieżącym odbywała się współpraca na wielu płaszczyznach i następowała stała wymiana informacji oraz dokumentów między spółką i Urzędem Gminy Zielonki, a także jej jednostkami organizacyjnymi. Zarząd i pracownicy wzięli udział w różnych spotkaniach w urzędzie gminy i siedzibie spółki, a także w wizjach lokalnych. Obszarami merytorycznymi współdziałania, przekazywanych danych, aktywności głównie zarządu były:

1) sprawozdania, ankiety gminy do innych organów (m.in. Główny Urząd Statystyczny, KPOŚK);
2) raport o stanie gminy za 2021 r.;
3) monitoring wskaźników z nowej strategii rozwoju gminy na lata 2021-2030;
4) wymiana danych w zakresie weryfikacji deklaracji odpadowych, wychwytywania posesji niepodłączonych do sieci; stosowne powiązanie baz danych spółki i urzędu;
5) wykazy i wyceny szkód powodziowych;
6) analiza planu remontów dróg gminnych ze sporządzeniem wytycznych, wskazaniem kolizji, zasadnych miejsc pod kątem wymiany sieci wod-kan;
7) przygotowanie listy zadań inwestycyjnych z obszaru wod-kan o poziomie nakładów do 1 mln zł;
8) przygotowanie i aktualizacja listy obiektów oraz zadań inwestycyjnych z obszaru wod-kan oraz OZE (Stowarzyszenie Metropolia Krakowska, ZIT-y);
9) przygotowanie i aktualizacja listy zadań inwestycyjnych z obszaru wod-kan oraz zakupów do sfinansowania z oszczędności budżetowych gminy za 2022 r.;
10) przygotowanie listy zadań inwestycyjnych z obszaru wod-kan do drugiego naboru wniosków do Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych;
11) inicjatywa uporządkowania zasad wymiany informacji między spółką a Urzędem Gminy Zielonki i jednostkami gminnymi;
12) koordynacja wiedzy, potrzeb, statusu, budżetów, harmonogramów *etc.* w zakresie budowy (projektowania i wykonawstwa) oraz modernizacji urządzeń i sieci wod-kan na linii PUK Zielonki sp. z o.o. – Referat Inwestycji Sieciowych;

13) przygotowanie listy zadań tzw. miękkich i twardych do wniosku o dofinansowanie ze środków europejskich (LGD Stowarzyszenie Korona Północnego Krakowa).

Utrzymywany był stały kontakt, zarówno podczas spotkań, jak i przez środki łączności, z Wójtem Gminy Zielonki oraz zastępcą wójta. Omawiane były poszczególne płaszczyzny działania spółki, w tym sprawy inwestycyjne, eksploatacyjne i bieżące, a także wspólne z gminą przedsięwzięcia. Dodatkowo, zarząd lub dyrektor uczestniczyli w zazwyczaj cotygodniowych naradach kierowników urzędu gminy i dyrektorów gminnych jednostek, zwoływanych przez wójta.

Dyrektor spółki dwukrotnie brał udział w posiedzeniach Komisji Infrastruktury Liniowej Rady Gminy Zielonki w przedmiocie: zmian w regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Zielonki (dostosowania wymuszone nowelizacją Prawa budowlanego; uzyskana pozytywna opinia komisji) oraz inwestycji kanalizacyjnych i przyłączania do sieci nieskanalizowanych posesji. Ponadto, dyrektor uczestniczył w jednej sesji rady gminy, na której uchwalona została nowelizacja gminnego regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Należy zaznaczyć, że wprowadzenie zmian do regulaminu, których autorem była spółka, przebiegło zgodnie z oczekiwaniem i należy uznać to za sukces mając na uwadze bardzo trudny charakter merytoryczny zmian oraz samej procedury opiniowania przez Wody Polskie tych zmian: proponowane przez spółkę zmiany uzyskały od regulatora pozytywną opinię z uwagami, natomiast wojewoda w trybie nadzoru nie wniósł zastrzeżeń, dzięki czemu przygotowana treść dokumentu – będącego lokalną konstytucją w sferze wod-kan – została opublikowana w dzienniku urzędowym i weszła w życie.

Spółka jest zgłoszona przez gminę jako podmiot, w którym może być wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna, w związku z czym współpracuje ona stale z kuratorami Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie. Również w 2022 r. w spółce pracowały 3 osoby skazane na tę formę kary (wykonywały one głównie prace porządkowo-gospodarcze).

Źródła przychodów

Taryfa dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków

W okresie objętym sprawozdaniem obowiązywała decyzja znak: KR.RZT.70.383.2021 z dn. 22.11.2021 r. Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w sprawie zatwierdzenia taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Zielonki na okres trzech lat (I rok taryfowy 04.12.2021-04.12.2022 oraz II rok taryfowy 05.12.2022-05.12.2023).

Ceny i stawki opłat zatwierdzone w powyższym dokumencie prezentuje tabela nr 2 (ceny i stawki brutto zawierają 8% podatek VAT):

Lp.	Wyszczególnienie	01.01.2022-04.12.2022		05.12.2022-31.12.2022	
		Cena/stawka netto w zł	Cena/stawka brutto w zł	Cena/stawka netto w zł	Cena/stawka brutto w zł
1	Cena za 1 m^3 dostarczonej wody (dla wszystkich Odbiorców Usług)	3,93	4,24	3,96	4,28
2	Cena za 1 m^3 odprowadzonych ścieków (dla wszystkich Odbiorców Usług)	6,32	6,83	6,54	7,06
3	Stawka opłaty abonamentowej w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę na odbiorcę na okres rozliczeniowy dla taryfowej grupy Odbiorców Usług:				
3.1	Grupa W1: Odbiorcy Usług rozliczani według wodomierza głównego w okresach jednomiesięcznych, w tym podmioty rozliczające się wewnętrznie tacy jak administratorzy osiedli, wspólnoty mieszkaniowe	4,79	5,17	4,36	4,71
3.2	Grupa W2: Odbiorcy Usług rozliczani według wodomierza głównego co dwa miesiące	7,58	8,19	7,52	8,12
3.3	Grupa W3: Odbiorcy Usług rozliczani na podstawie przeciętnych norm zużycia wody co dwa miesiące	4,90	5,29	4,90	5,29
3.4	Grupa W4: gospodarstwa domowe w lokalach w budynkach wielolokalowych, użytkownicy lokali użytkowych, usługowych i handlowych w budynkach wielolokalowych, rozliczani w okresach dwumiesięcznych	4,62	4,99	4,36	4,71
3.5	Grupa W5: Odbiorcy Usług rozliczani na podstawie odczytów wskazań wodomierza głównego i wodomierza dodatkowego mierzącego ilość wody bezpowrotnie zużytej, w okresach dwumiesięcznych	12,20	13,18	11,86	12,81
4	Stawka opłaty abonamentowej w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków na odbiorcę na okres rozliczeniowy dla taryfowej grupy Odbiorców Usług:				
4.1	Grupa K1: wszyscy Odbiorcy Usług rozliczani w okresach jednomiesięcznych	3,60	3,89	3,53	3,81
4.2	Grupa K2: wszyscy Odbiorcy Usług rozliczani co dwa miesiące	6,22	6,72	6,24	6,74

Cennik przedsiębiorstwa

Cennik usług pozataryfowych obowiązujący od 01.01.2022 r. prezentuje tabela nr 3. Najważniejsze zmiany, które wprowadzone zostały do cennika (zmodyfikowanego uprzednio w 2021 r.):

1) usunięto opłaty obniżone za bezumowne korzystanie z gminnych urządzeń wodociągowych oraz kanalizacyjnych (w związku z zakończeniem czasowej akcji abolicyjnej w ramach regulaminu postępowania z nielegalnymi podłączeniami do gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Zielonki);

2) podniesiono cenę przyjęcia 1 m^3 nieczystości ciekłych do stacji zlewnej w Batowicach (pierwsza podwyżka od września 2016 r.);

3) zwaloryzowano ceny/stawki pozostałych pozycji dokumentu o wskaźnik 12,67%, odpowiadający skumulowanej rocznej inflacji od czasu ostatniej aktualizacji cen/stawek, czyli od 2016 r. (wskaźnik wg kalkulatora udostępnionego przez Ministerstwo Finansów, bazujący na danych GUS);

4) zaktualizowano informacje dotyczące cen brutto usług i stawek podatku VAT (usunięte zostały konkretne stawki ze względu na skomplikowany charakter naliczania tego podatku w branży usług wod-kan i konieczność indywidualnego interpretowania zdarzenia /wykonanej usługi/ w celu zakwalifikowania do właściwej stawki tj. 8% albo 23%).

Lp.	Wyszczególnienie	Cena/stawka netto[1] w zł
1	Czyszczenie (udrażnianie) kanalizacji na odcinku o długości do 50 m i średnicy do 160 mm	25,00 zł/m jednak nie mniej niż 340,00 zł za zlecenie
2	Czyszczenie (udrażnianie) kanalizacji na odcinku o długości ponad 50 m lub średnicy ponad 160 mm	według kalkulacji indywidualnej
3	Inspekcja TV kanalizacji na odcinku o długości do 50 m	340,00
4	Inspekcja TV każdych następnych 50 m kanalizacji	115,00
5	Przegląd przyłącza kanalizacyjnego wraz z inspekcją TV	450,00
6	Sprawdzenie wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej	250,00
7	Nawiercenie rurociągu z PE, PCV (bez materiałów)	225,00
8	Nawiercenie rurociągu stalowego, żeliwnego (bez materiałów)	340,00
9	Nawiercenie rurociągu z azbestu (bez materiałów)	450,00
10	Próba szczelności rurociągu	1 130,00
11	Zamknięcie zasuwy na przyłączu wodociągowym	115,00
12	Otwarcie zasuwy na przyłączu wodociągowym	115,00
13	Zamknięcie zasuwy sieciowej (zasuw sieciowych) na czas nie dłuższy niż 8 godzin	170,00
14	Otwarcie zasuwy sieciowej wraz z odpowietrzaniem	225,00
15	Otwarcie zespołu zasuw wraz z odpowietrzaniem (większy obszar)	według kalkulacji indywidualnej

Lp.	Wyszczególnienie	Cena/stawka netto[1] w zł
16	Założenie korka pneumatycznego	150,00
17	Ściągnięcie korka pneumatycznego	150,00
18	Montaż hydrantu	według kalkulacji indywidualnej
19	Montaż zasuwy	według kalkulacji indywidualnej
20	Budowa albo przebudowa przyłącza lub sieci wodociągowej	według kalkulacji indywidualnej
21	Budowa albo przebudowa przyłącza lub sieci kanalizacyjnej	według kalkulacji indywidualnej
22	Sporządzenie projektu/planu sytuacyjnego przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego	według kalkulacji indywidualnej
23	Sporządzenie projektu sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej	według kalkulacji indywidualnej
24	Częściowy odbiór techniczny przyłącza lub sieci wodociągowej	115,00
25	Częściowy odbiór techniczny przyłącza lub sieci kanalizacyjnej	115,00
26	Ponowny odbiór techniczny przyłącza wodociągowego (np. po rozdzieleniu instalacji lub przeniesieniu wodomierza)	225,00
27	Opłata za nieuzasadnione wezwanie pogotowia wodociągowo-kanalizacyjnego	według kalkulacji indywidualnej jednak nie mniej niż 115,00 zł
28	Odbiór techniczny wodomierza dodatkowego (sublicznika) wraz z plombowaniem	90,00
29	Wymiana wodomierza dodatkowego (sublicznika) zamontowanego na konsoli wraz z plombowaniem na urządzenie Sensus 15 (bez przeróbki instalacji)	115,00
30	Demontaż wodomierza na okres zimowy (nie dłużej niż od 1 października do 31 marca) na wniosek odbiorcy usług	115,00
31	Montaż wodomierza ściągniętego na okres zimowy na wniosek odbiorcy usług wraz z plombowaniem	115,00
32	Wymiana uszkodzonego lub rozmrożonego (z powodu niewłaściwego zabezpieczenia pomieszczenia albo studzienki) wodomierza o średnicy 1/2 cala albo 3/4 cala z winy odbiorcy usług	225,00
33	Wymiana uszkodzonego lub rozmrożonego (z powodu niewłaściwego zabezpieczenia pomieszczenia albo studzienki) wodomierza o średnicy 1 cal albo większego z winy odbiorcy usług	według kalkulacji indywidualnej
34	Założenie bądź wymiana nakładki radiowej do zdalnego odczytu w wyniku jej zgubienia bądź uszkodzenia w sposób uniemożliwiający jej dalsze wykorzystanie z winy odbiorcy usług	225,00
35	Plombowanie wodomierza po zgłoszonym zdjęciu plomby z przyczyn niezależnych od PUK Zielonki sp. z o.o.	20,00
36	Kontrola (sprawdzenie) działania wodomierza w autoryzowanej stacji badań	90,00
37	Ekspertyza działania wodomierza w urzędzie miar	według kalkulacji indywidualnej

Lp.	Wyszczególnienie	Cena/stawka netto[1] w zł
38	Opłata za wezwanie pogotowia wodociągowo-kanalizacyjnego	według kalkulacji indywidualnej za każdą rozpoczętą godzinę pracy
39	Przywrócenie dostawy wody lub zdjęcie plomb z zaworów odcinających lub otwarcie przyłącza kanalizacyjnego po odcięciu/zamknięciu z winy odbiorcy usług	650,00
40	Opłata za nie dojście do skutku bądź przerwanie odbioru technicznego przyłącza wodociągowego z winy inwestora lub wykonawcy	115,00
41	Opłata za nie dojście do skutku bądź przerwanie odbioru technicznego przyłącza kanalizacyjnego z winy inwestora lub wykonawcy	115,00
42	Opłata za nie dojście do skutku zamknięcia zasuwy sieciowej (zasuw sieciowych) z winy inwestora lub wykonawcy	115,00
43	Opłata za samowolne odkręcenie lub zakręcenie zasuwy na przyłączu (nie dotyczy przypadków związanych z wystąpieniem awarii) lub sieci	340,00
44	Opłata za asystę techniczną nad budową, przebudową, modernizacją i wpięciem do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej	115,00
45	Opłata za naprawę uszkodzeń sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej spowodowanych przez inwestora lub wykonawcę	według kalkulacji indywidualnej
46	Sprzedaż wody w ilości do 5 m^3 na cele budowlane wraz z napełnieniem pojemników inwestora lub wykonawcy	85,00
47	Zrzut nieczystości ciekłych do stacji zlewnej	7,53 zł/m^3
48	Wymiana albo dostarczenie nowego identyfikatora transponderowego w wyniku zniszczenia albo utraty dotychczasowego przez Dostawcę nieczystości ciekłych	35,00
49	Wymiana albo dostarczenie nowego pilota do bramy w wyniku zniszczenia albo utraty dotychczasowego przez Dostawcę nieczystości ciekłych	70,00
50	Wykrywanie awarii wodociągowych sprzętem specjalistycznym (geofon, korelator)	wg kalkulacji indywidualnej
51	Usługa budowlana	wg kalkulacji indywidualnej
52	Czyszczenie (udrażnianie) nietypowych odcinków kanalizacji sanitarnej (np. między budynkiem a zbiornikiem bezodpływowym albo przydomową oczyszczalnią ścieków)	wg kalkulacji indywidualnej
53	Przeróbka wewnętrznej instalacji wodnej (w zakresie układu pomiarowego, reduktora ciśnienia, domowego zestawu hydroforowego itp.)	wg kalkulacji indywidualnej
54	Wymiana wodomierza służącego do opomiarowania studni indywidualnej w celu rozliczania ścieków odprowadzanych do kanalizacji sanitarnej (usługa z plombowaniem; bez przeróbki instalacji)	115,00

Lp.	Wyszczególnienie	Cena/stawka netto[1] w zł
55	Opłata podwyższona za bezumowne korzystanie z gminnych urządzeń wodociągowych *(dotyczy przypadków wykrycia i ujawnienia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nielegalnego podłączenia do sieci wodociągowej)*	2 000,00
56	Opłata podwyższona za bezumowne korzystanie z gminnych urządzeń kanalizacyjnych *(dotyczy przypadków wykrycia i ujawnienia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nielegalnego podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej)*	2 000,00

[1] – do cen/stawek netto doliczany jest podatek VAT zgodnie z przepisami dotyczącymi podatku od towarów i usług

Zewnętrzne środki finansowe

Aktywność w tej dziedzinie tradycyjnie była przejawiana we współpracy z Referatem Inwestycji Sieciowych Urzędu Gminy Zielonki w aspekcie obsługi gminnych programów inwestycyjnych dofinansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIŚ). Przedstawiciele PUK Zielonki sp. z o.o. przygotowują informacje, dane liczbowe, wyjaśnienia itp., niezbędne do sprawozdawczości i statystyk; w razie zapotrzebowania biorą udział w naradach i tzw. radach budowy; w wizjach w terenie i przeglądach technicznych, w odbiorach, potwierdzających zrealizowanie wybranych odcinków sieci, urządzeń i ich stan oraz jakość, oraz świadczą pomoc techniczną i dokumentacyjną w trakcie prac budowlanych (np. analiza inspekcji TV odcinków budowanych sieci kanalizacyjnych).

Z kolei w związku z rozstrzygnięciem przetargu i rozpoczęciem budowy przez Gminę Zielonki dwóch budynków garażowych wraz z instalacjami, układem drogowym i zagospodarowaniem terenu w Węgrzcach na dz. nr 461/54, dedykowanych dla służb technicznych spółki oraz gminnej ekipy komunalnej, która to inwestycja otrzymała bezzwrotne dofinansowanie z I edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych do kwoty 4 674 000 zł brutto (wniosek o dofinansowanie został opracowany i złożony przez zarząd w 2021 r.), spółka jako przyszły użytkownik stała się uczestnikiem cotygodniowych rad budowy (od czerwca 2022 r.), gdzie rozstrzygane są sprawy związane z wykonawstwem, rozwiązywane są niejasności w dokumentacji projektowej, podejmowane są decyzje zamienne. Niestety, w efekcie gwałtownego wzrostu cen materiałów i usług budowlanych, przetarg został rozstrzygnięty z dużo wyższą niż zakładano, kwotą wynagrodzenia wykonawcy: 7 177 682,44 zł brutto (na etapie projektowania przewidywano udział własny inwestora, tj. beneficjenta dofinansowania, na kwotę 246 000 zł brutto, a szacunkową wartość przedsięwzięcia na 4 920 000 zł brutto).

Ponadto, przed II edycją naboru do tzw. Polskiego Ładu, zarząd przygotował zaktualizowany projekt (symulację) wniosku ujmującego większość planowanych kluczowych (i kosztownych) przedsięwzięć

inwestycyjnych z obszaru zaopatrzenia w wodę i gospodarki ściekowej w gminie (w tej wersji bez pożądanych zakupów sprzętowych). Symulacja ujmowała tym razem 13 zadań na kwotę ok. 26 mln zł brutto. Ze względu na decyzje gminy co do priorytetów, zadania wod-kan ostatecznie niestety nie zostały włączone do II naboru.

Finansowanie obce

W 2022 r. nie zaciągnięto żadnego kredytu ani pożyczki na sfinansowanie potrzeb bieżących i inwestycyjnych. Nie były także spłacane raty z uwagi na brak trwających umów kredytowych (pożyczkowych) z lat ubiegłych.

Środki trwałe i wyposażenie techniczne

W trakcie roku, którego dotyczy sprawozdanie, spłacano raty z umowy leasingowej na samochód ciężarowy (wartość umowy 87 210 zł netto). W roku sprawozdawczym podpisana została umowa leasingowa na samochód użytkowy (pickup) dla pionu inżynierskiego spółki (wartość umowy 136 700 zł netto) z dostawą pojazdu na początku stycznia 2023 r. Łącznie, z tytułu rat leasingowych wydano 35 026,71 zł netto (w 2021 r. 34 519,68 zł netto). Wpłata wstępna za pickupa powiększyła koszty bieżące o 61 515 zł netto (ujęta jako pozostałe koszty).

W 2022 r. PUK Zielonki sp. z o.o. do obsługi posiadanej infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej użytkował: 9 samochodów (5 ciężarowych, 4 osobowe/dostawcze), w tym 1 z urządzeniem ciśnieniowym do czyszczenia kanalizacji, dwie koparki, ciągnik oraz beczkę asenizacyjną na przyczepie. Pojazdy te zostały wyprodukowane w następujących latach: 1 samochód w 2020 r., 1 w 2017 r., 2 w 2016 r., 1 w 2014 r., 1 w 2013 r., 1 w 2012 r., 1 w 2011 r.; ciągnik i beczka w 2007 r., natomiast koparki w 2007 r. (mniejsza gąsienicowa) i w 2006 r. (większa koparko-ładowarka). Samochód ciężarowy z urządzeniem ciśnieniowym jest teraz najstarszym użytkowanym przez przedsiębiorstwo samochodem, wyprodukowanym w 2008 r. Wszystkie pojazdy, dzięki bieżącemu utrzymywaniu w należytej sprawności technicznej i w czystości, oznakowaniu logo spółki, ujednoliconej kolorystyce, oprócz bycia niezawodnym i niezbędnym narzędziem pracy, stanowią również wizytówkę firmy w terenie, pozytywnie wpływając na jej postrzeganie. Są też skutecznym darmowym nośnikiem reklamy – w roku sprawozdawczym na pojazdach umieszczone były plakaty promujące wdrożony system powiadamiania odbiorców usług (aplikacja Blisko). Samochody są wyposażone w zabudowy części ładunkowej (na narzędzia, materiały), haki holownicze, kamery cofania, CB radia, przez co praca jest wykonywana sprawniej i ekonomiczniej (ciągnięcie przyczep ze sprzętem, agregatów; uporządkowanie wyposażenia i bezpieczny jego przewóz).

W ciągu minionego roku doposażano pracowników w niezbędne urządzenia i narzędzia, poprawiając komfort, wydajność, poziom bezpieczeństwa, a także poszerzając możliwości w zakresie wykonywanej pracy. Zakupiono przede wszystkim:

1) 3 akumulatory do elektronarzędzi – 1 460,98 zł netto;

2) piłę szablastą przydatną do skracania rur PE – 2 339,26 zł netto;
3) klucz udarowy – 1 337,39 zł netto;
4) wentylator do przewietrzania kanałów – 1 347,97 zł netto;
5) 10 korków mechanicznych z tyczką do zatykania kanalizacji – 1 833 zł netto;
6) lekkie rozpory (szalunki) do prowadzenia prac w wykopach głębokich (do ich przewozu siłami własnymi przerobiono jedną dedykowaną przyczepę) – 19 825,09 zł netto;
7) drukarkę etykiet do oznaczania i porządkowania kabli – 4 552 zł netto;
8) kłódki i zamki systemowe na obiekty – 2 593,50 zł netto.

Wyposażenie biura zostało wzbogacone m.in. o (dodatkowo o drobne peryferia, akcesoria, kable, pamięci masowe *etc.*):

1) 2 zestawy komputerowe – 8 541,46 zł netto;
2) laptop i akcesoria – 3 978,04 zł netto;
3) 3 monitory (standard na stanowiskach inżynierskich w spółce to 2 monitory na biurko) – 1 704,88 zł netto;
4) urządzenie wielofunkcyjne atramentowe – 1 178,05 zł netto.

W związku z powiększaniem zatrudnienia oraz poprawianiem komfortu pracy i obsługi klienta, w siedzibie spółki:

1) dokonano przeróbek stolarskich mebli i dokupiono meble – ponad 3 572,76 zł netto;
2) zamontowano drzwi szklane (2 300 zł netto) i klimatyzację w najnowszym skrzydle budynku.

Wyposażenie techniczne obiektu wymaga okresowych nakładów remontowo-modernizacyjnych, i tak, w 2022 r.:

1) naprawiono wentylację mechaniczną w części piwnicznej – 1 065,04 zł netto;
2) ze względu na nieopłacalną w naprawie (wycena na *ca* 8 tys. zł) awarię kotła centralnego ogrzewania i centralnej wody użytkowej, zakupiono za 12 186,99 zł netto i zainstalowano (dodatkowo konieczne były przeróbki instalacji c.o.) nowy kocioł o podobnej mocy, ale lepszej sprawności i z nowocześniejszym sterowaniem oraz wi-fi (możliwość kontroli online stanu urządzenia, nastawiania harmonogramów ogrzewania, zmiany temperatury z dowolnego miejsca itp.);
3) zainstalowano szafę z układem kompensacji mocy biernej;
4) rozbudowano centralę monitoringu CCTV.

Powyższe działania z poz. 2 i 3 służyć mają także poprawie efektywności energetycznej budynku siedziby spółki (oszczędność na kosztach gazu oraz energii elektrycznej).

Kosztowny, acz niezbędny był serwis floty. Największymi wydatkami były:

1) wymiana głównej wiązki elektrycznej w koparko-ładowarce – 16 732 zł netto;

2) wymiana wszystkich opon w ciągniku – 14 669,76 zł netto.

Na koniec 2022 r. zarząd polecił przeprowadzenie inwentaryzacji składników majątkowych spółki. Spis z natury objął jedynie środki pieniężne i inne walory w kasie; zaś weryfikacja stanu i sald – środki pieniężne na rachunkach bankowych, należności i zobowiązania, pozostałe aktywa i pasywa. Inwentaryzacja została rozliczona bez stwierdzenia różnic.

Działalność podstawowa

Posiadane urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne

Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej stanowiła w mniejszej części własność spółki – wartość tego majątku wyniosła na koniec 2022 r. 14 881 419,96 zł (już po przeksięgowaniu zamkniętych inwestycji), do tego należy doliczyć środki trwałe w budowie (inwestycje rozpoczęte) o wartości skumulowanych nakładów na koniec roku 145 707,25 zł, co razem daje 15 027 127,21 zł. Rok wcześniej było to w sumie 14 262 358,71 zł i 414 601,78 zł, razem 14 676 960,49 zł. Obserwujemy zatem znowu przyrost wartości urządzeń wod-kan rok do roku – o 350 166,72 zł (wcześniej o bez mała 170 tys. zł). Największą inwestycją, jaka pozostaje w toku jest modernizacja ujęcia Bibice.

Na środki trwałe w związku z operacyjną finalizacją przedsięwzięcia przeksięgowano budowę ujęcia Przybysławice (na działce gminnej przy zbiorniku wyrównawczym): 372 829,32 zł skumulowanych nakładów; natomiast łączna wartość środka trwałego to 447 445,98 zł (różnicą są wcześniejsze nakłady). To bardzo ważne zadanie inwestycyjne miało na celu stworzenie dla gminy następnego źródła wody głębinowej, które pomoże w zaspokojeniu zapotrzebowania, mając na względzie postępujący rozwój urbanistyczny. W 2022 r. sporządzono operat wodnoprawny i złożono wniosek o pozwolenie wodnoprawne. Po uzyskaniu tegoż pozwolenia i otrzymaniu stosownych dopuszczeń formalnych, obiekt zostanie uruchomiony i włączony do eksploatacji.

Widać zatem ponowną zwyżkę wartości tych zasadniczych środków trwałych, niezbędnych do prowadzenia głównego rodzaju działalności, osiągniętą staraniem spółki.

Natomiast w znacząco większej części eksploatowany majątek sieciowy był własnością Gminy Zielonki, która przekazała go spółce w formie dzierżawy oraz nieodpłatnego użytkowania – w 2022 r. było to łącznie 84 620 842,91 zł; w 2021 r. było to 83 508 075,77 zł (majątek gminny powiększony o wartość pojazdów w leasingu traktowany jest jako majątek nieamortyzowany, ujęty w ewidencji pozabilansowej spółki). Majątek gminny (na majątek ten składają się odcinki sieci i urządzenia wybudowane przez gminę oraz te przejęte od inwestorów prywatnych) stanowi około 85% ogółu wartości zarządzanego przez spółkę majątku wod-kan. Całkowita wartość posiadanego przez przedsiębiorstwo majątku sieciowego przekroczyła już 100 mln zł (100%) – jest to dokładnie 100 116 535 zł.

W 2022 r. gmina przekazała spółce nowy majątek sieciowy (formalne przekazanie przedmiotowego majątku gminnego odbyło się na podstawie aneksu nr 16 do umowy nr DIS.7033-86/09 z dnia 06.11.2009 r., podpisanego 24.01.2022 r.) o łącznej wartości 1 112 767,14 zł. Powyżej, w tej części sprawozdania wartości majątku są podane w ujęciu brutto, czyli bez umorzenia (wartość początkowa).

Produkcja i sprzedaż wody, w tym handel hurtowy

Woda dostarczana odbiorcom spółki (zarówno odbiorcom usług, jak i odbiorcom hurtowym) pochodziła z produkcji własnej i z zakupu zewnętrznego. Produkcja wody odbywała się na siedmiu własnych ujęciach wody podziemnej: Batowice (ujęcie po gruntownej modernizacji włączono w system dystrybucji 21.07.2020 r.), Bibice (dwie studnie S-1 i S-2), Owczary (dwie studnie S-1 i S-3), dwóch w Bosutowie (studnie B-1 oraz B-2), Grębynice, Zielonki (studnia S-3).
Zewnętrznymi hurtowymi dostawcami, od których kupowano wodę były WMK SA oraz Wodociągi Michałowice sp. z o.o.
Zewnętrzny zakup wody był i jest konieczny, jako że dla niewielkich enklaw Bibic, Owczar, Woli Zachariaszowskiej, Pękowic; całego os. Łokietka i części Zielonek, nie ma możliwości technicznych dostarczenia wody pochodzącej z własnych ujęć. Najnowszym, uruchomionym na stałe 08.01.2020 r., punktem dostaw wody miejskiej jest studnia wodomierzowa na skrzyżowaniu ul. Witkowickiej z al. 29 Listopada. Woda z tego punktu może być podawana na spory obszar Bibic i Węgrzc zlokalizowany po obu stronach trasy warszawskiej, zmniejszając tym samym wysilenie własnych ujęć. Dzięki dodatkowym ilościom wody krakowskiej poprawiła się sytuacja w aspekcie utrzymania niezawodności i ciągłości produkcji wody, w szczególności w ciepłym okresie roku. W 2022 r. kontynuowane były prace koncepcyjno-projektowe dla przyszłych inwestycji o wymiarze strategicznym dla zapewnienia odpowiedniej produkcji wody i optymalizacji zarządzania dostawami, głównie:

1) budowy nowego systemu odżelaziania dla pełnej wydajności ujęcia S-3 w Zielonkach;
2) magistrali wodociągowych do strategicznego zarządzania dużymi ilościami wody i kierunkami przesyłu:
   a) z ujęcia S-3 Zielonki do zbiornika wyrównawczego Marszowiec (woda z tegoż ujęcia),
   b) od granicy Krakowa w ciągu al. 29 Listopada aż do urządzeń na ujęciu Bibice (woda od WMK SA),
   c) bezpośrednio od nowych zbiorników wyrównawczych WMK SA (tzw. Górka Narodowa Wschód) do ul. B4 w Węgrzcach.

Wobec zwyżkującej tendencji nowych podłączeń do gminnej sieci wodnej (co potwierdzają statystyki podane w sprawozdaniu), a także zaplanowania w nowej strategii gminy na okres 2021-2030, utworzenia Pasażu Biznesu wzdłuż północnej obwodnicy Krakowa (tereny pod usługową i produkcyjną działalność gospodarczą), niezbędne stało się perspektywiczne dostosowanie struktury produkcji do ww. istotnych, obiektywnych czynników – tj. w drodze podjęcia działań dokumentacyjnych i budowlanych, które przyniosą

efekt w postaci nowych punktów zasilania hurtowego dużymi ilościami wody od WMK SA oraz poprawy zdolności zarządzania dostawami (łączenie systemów wodociągowych, strefowanie, podnoszenie ciśnienia). Tak więc stopniowe zwiększanie zakupu zewnętrznego ma dla bezpieczeństwa gminy znaczenie priorytetowe, mimo że woda własna z gminnych ujęć jest wciąż tańsza niż woda od krakowskiego kontrahenta. Szacowany na bazie kosztów działalności wodociągowej roku 2022, przeciętny koszt wydobycia, uzdatnienia, dezynfekcji, magazynowania, dystrybucji, to 3,39 zł netto za 1 m^3 (w 2021 r. było to 2,84 zł, w 2020 r. 2,59 zł, w 2019 r. 2,46 zł, w 2018 r. 2,11 zł, w 2017 r. 2,39 zł, w 2016 r. 2,16 zł, w 2015 r. 2,25 zł, w 2014 r. 1,82 zł), zaś cena hurtowa 1 m^3 wody krakowskiej w I półroczu 2022 r. wynosiła 3,64 zł netto, natomiast w II 3,75 zł netto. Oznacza to, że po pierwsze, bardzo wzrosły koszty produkcji wody własnej, po drugie, ceny wody własnej i wody od WMK SA zbliżają się do siebie. W 2021 r. miała miejsce pierwsza podwyżka po 6 latach, a związana z nową perspektywą taryfową i dużymi wzrostami kosztów prowadzenia działalności w branży. Wodociągi miejskie wyliczyły cenę hurtową także na następne lata – woda w okresie 2022-2024 miała kosztować odpowiednio 3,75 i 3,82 zł netto za 1 m^3. Niestety, cennik WMK SA dla PUK Zielonki sp. z o.o. został poddany wcześniejszej rekalkulacji, uzasadnianej obiektywnymi czynnikami ekonomicznymi oraz przyspieszającym wzrostem kosztów działalności. Cena wody w latach 2023-2026 ma wynosić 4,42-4,94 zł netto za 1 m^3.

Woda kupowana od Wodociągów Michałowice sp. z o.o. była w 2022 r. tańsza niż woda własna – 2,74 zł netto za 1 m^3 (podwyżka ceny od czerwca 2021 r. to również pierwsza podwyżka po 6 latach).

Należy jednak pamiętać, że to porównanie jest orientacyjne (własnych kosztów produkcji do cen od kontrahentów zewnętrznych), bo zależy od horyzontu czasowego przyjętej wielkości kosztów oraz wybranych składowych kosztów (rodzajów), ale i nadanej wagi dla poszczególnych systemów zasilania w wodę. Poza tym, są to wyliczenia nieuwzględniające wydatków inwestycyjnych, a które dla utrzymania zdolności eksploatacyjnych własnych urządzeń są nieodzowne.

Tak czy inaczej nadmienić należy, że połączenie infrastruktury wodociągowej należącej do PUK Zielonki sp. z o.o., Wodociągów Michałowice sp. z o.o. i WMK SA, powinno zostać utrzymane na stałe, a w przypadku współpracy z Krakowem rozwijane – ze względu na potrzebę dywersyfikacji ryzyka i zapewnienia alternatywnego zasilania w wodę w sytuacjach kryzysowych, mogących wystąpić po stronie spółki, jak i obu jej kontrahentów (awaria, wyschnięcie studni, skażenie). Co ważne, utrzymanie połączenia sieci winno trwać bez względu na wielkość aktualnej sprzedaży obecnie i w przyszłości, i głównym jego powodem powinno być myślenie strategiczne, a nie okazja do zwiększania przychodów z handlu hurtowego.

PUK Zielonki sp. z o.o. hurtowo dostarczał wodę i odbierał ścieki dla/z gminy Michałowice (i pośrednio z gminy Kocmyrzów-Luborzyca) i dla/z miasta Krakowa oraz dostarczał wodę dla gminy Iwanowice. Dane liczbowe (fizyczne, finansowe) z zakresu hurtu są w dalszej części sprawozdania. W tabelach nr 4-8 podane zostały ceny hurtowe i ich porównanie. W związku z powszechną aktualizacją cen w 2021 r. (PUK Zielonki sp. z o.o. również ustalił nowe ceny), podpisywane były stosowne aneksy do umów między przedsiębiorstwami, poprzedzone ich skalkulowaniem. W 2022 r. nie było zmian w tym zakresie. Natomiast zmiany cenników pojawią się w 2023 r. w efekcie rekalkulacji spowodowanych skracaniem taryf (głównie czynniki makroekonomiczne, wysokie ceny energii, nowe wysokie ceny od WMK SA).

W 2022 r. PUK Zielonki sp. z o.o. kontynuował ciągłe dostawy hurtowe wody (i odbiór ścieków) w dwóch rejonach miasta – przy ul. Dożynkowej i przy ul. Jurajskiej, Cesarskiej oraz Pękowickiej.

W okresie sprawozdawczym podawano wspomagająco (okres letni, awarie) wodę dla części miejscowości Narama w gminie Iwanowice (rejon ulic Ustki oraz Dębowej).

Bardzo dobrym potwierdzeniem partnerstwa branżowego i przyjaznych relacji były stabilne od lat ceny za hurtowe dostawy wody i odbiór ścieków, jednakże istotne zmiany warunków gospodarczych wymuszają podwyżki, co ma charakter bezdyskusyjny (głównie chodzi o wzrost kosztów energii elektrycznej, kosztów pracy i pochodnych, cen materiałów budowlanych, kosztów usług wodnych i opłat za zagospodarowanie odpadów pochodzących z oczyszczalni ścieków).

Spoglądając z drugiej strony, zakup wody z sieci michałowickiej, dzięki wieloletnim inwestycjom gminnym w obszarze wodociągowym, zmniejsza się z roku na rok.

Gmina Zielonki starała się dotąd opierać produkcję o własne ujęcia, a jedynie tam, gdzie pojawiają się przeszkody związane z infrastrukturą i problemy techniczne, system miał być uzupełniany wodą od podmiotów sąsiednich. Z uwagi na sytuację geograficzną i infrastrukturalną, współpraca z obydwoma kontrahentami zostanie utrzymana, a w związku z niesłabnącą dynamiką nowych podłączeń (skutek wysokiej atrakcyjności gminy Zielonki dla nowych mieszkańców i deweloperów) i perspektywą dalszego rozwoju, jest to poważna przesłanka do jej długofalowego rozwijania, mając na myśli krakowskiego potentata.

Kolejną niezwykle ważną przesłanką, która przemawia za zabezpieczeniem interesów gminy w aspekcie dostaw wody do jej silnie rozwijającego się gospodarczo i społecznie terytorium, jest oddziaływanie zmian pogodowo-klimatycznych obserwowanych i w Polsce, i w świecie, na systemy wodociągowe. Chodzi o takie niekorzystne dla branży zjawisko jak susza – meteorologiczna, rolnicza i hydrogeologiczna. Ich skutki stanowią ciąg bardzo dużych utrudnień i wyzwań dla branży wodociągowej. Obniżenie zwierciadeł wody podziemnej przekłada się na konieczne przeciwdziałania – poszukiwanie nowych ujęć, zakup zewnętrzny. Nasilone podlewanie upraw i ogródków powoduje dociążenie urządzeń technicznych i negatywne skutki dla ludności (wysilenie studni, braki wody w sieci do celów higienicznych i spożywczych, ponadnormatywne rozbiory, zużycie podzespołów, zużycie energii, wzrost kosztów działalności). Zanik naturalnego odnawiania się pokładów wód podziemnych – pochodna upałów; niewielkich i rzadszych opadów śniegu (brak topnienia); obniżenia słupa skumulowanych opadów i coraz częstszych deszczów nawalnych (odpływają do cieków wodnych i systemów kanalizacji opadowej), przynoszących zamiast nawilżenia gruntu – szkody w infrastrukturze.

Dnia 03.10.2022 r. podpisana została umowa o hurtowe dostawy wody z Gminy Skała dla części miejscowości Grębynice, Brzozówka i Owczary. Rozpoczęcie i rozliczenie pierwszych dostaw zaplanowane zostało na przełom roku 2022 i 2023 (będzie to odzwierciedlone w stosownych tabelach w sprawozdaniu za 2023 r.). Przedsięwzięcie polegało głównie na: zebraniu i uporządkowaniu wiedzy o zakresie terytorialnym, liczbie zasilanych posesji (41), wykryciu ewentualnych nielegalnych podpięć, doprowadzeniu do pełnego ich opomiarowania, weryfikacji uzbrojenia w ww. rejonach oraz na sformalizowaniu tej współpracy

nadgranicznej. Nie miało jak na razie na celu rozbudowy ani zmian własności sieci gminnych (dostawy są prowadzone w oparciu o istniejące rurociągi).

Tabela nr 4

Cena hurtowa netto PUK Zielonki dla Wodociągów Michałowice	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
1 m^3 wody	2,64	2,64[1]	2,31	–	–	0,33	14,29
1 m^3 ścieków	3,97; 4,82[1]	3,93; 4,78[1]	3,45; 4,30	0,04; 0,04	1,02; 0,84	0,48; 0,48	13,91; 11,16

[1] – od 01.06

Tabela nr 5

Cena hurtowa netto Wodociągów Michałowice dla PUK Zielonki	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
1 m^3 wody	2,74	2,74[1]	2,31	–	–	0,43	18,62

[1] – od 01.06

Tabela nr 6

Cena hurtowa netto PUK Zielonki dla PKND Iwanowice	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
1 m^3 wody	2,75	2,75	3,46[1]	–	–	-0,71	-20,52

[1] – od 30.04

Tabela nr 7

Cena hurtowa netto PUK Zielonki dla WMK	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
1 m^3 wody	3,05[1]	2,95[1]	2,42	0,10	3,39	0,53	21,90
1 m^3 ścieków	5,41[1]	5,30[1]	5,13	0,11	2,08	0,17	3,31

[1] – od 01.06

Tabela nr 8

Cena hurtowa netto WMK dla PUK Zielonki	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
1 m^3 wody	3,75[1]	3,64[1]	3,00	0,11	3,02	0,64	21,33
1 m^3 ścieków	2,96[1]	2,92[1]	2,53	0,04	1,37	0,39	15,41

[1] – od 01.06

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

Odbiorcy usług wodociągowych

Na koniec roku objętego sprawozdaniem spółka zaopatrywała w wodę 9 467 odbiorców usług. Liczba zawartych umów w 2021 r. była równa 9 016, a zatem nastąpił wzrost o 451 (w 2021 r. o 427), czyli o 5% (w 2021 r. o 4,97%). Trend przyrostu obsługiwanych odbiorców (liczony w setkach) utrzymuje się i był on wynikiem potężnej skali nowych podłączeń (dynamiczny rozwój urbanistyczny gminy Zielonki, wysokie dodatnie saldo migracji, podłączenia do nowych odcinków sieci wodociągowej). Duże zwiększenie liczby nowych odbiorców rok do roku, identyfikowane jest również w finalizacji inwestycji deweloperskich (osiedla).

Nowe przyłączenia – faktyczne oraz perspektywa

Przedsiębiorstwo w roku 2022 wydało następującą liczbę informacji i warunków technicznych dla sieci i przyłączy wodociągowych oraz kanalizacyjnych – tabela nr 9:

Rodzaj dokumentu	Rok		Zmiana	
	2021	2022	szt.	%
informacja techniczna	166	84	-82	-49,40
warunki techniczne	339	283	-56	-16,52
Razem	505	367	-138	-27,33
dodatkowo – warunki montażu wodomierza dodatkowego (tzw. sublicznika ogrodowego)	152	172	20	13,16
dodatkowo – warunki przeniesienia wodomierza	7	9	2	28,57
dodatkowo – warunki rozdzielenia instalacji wodnej	8	6	-2	-25,00

Poza tym, sporządzono 176 pism w przedmiocie: uzupełnienia wniosku, braku bądź ogólnej możliwości przyłączenia, korekty warunków, przyłączenia do kanalizacji deszczowej itp. (w 2021 r. 114).
W III kwartale 2022 r. pojawiły się symptomy ochłodzenia boomu budowlanego w gminie w efekcie znanego powszechnie stanu gospodarki krajowej, głównie rosnących stóp procentowych i inflacji – na dziennik podawczy spółki wpływało znacznie mniej wniosków o warunki techniczne.

Tabela nr 10 systematyzuje kwestię poziomu zainteresowania inwestorów podłączeniami w poszczególnych miejscowościach; dzięki temu zestawieniu widać jak różnią się miejscowości gminy pod względem potencjału inwestycyjnego i możliwej szybkości urbanizacji:

Lp.	Miejscowość	Liczba wydanych informacji technicznych w 2022 r.	Liczba wydanych warunków technicznych w 2022 r.	Razem	Planowana liczba lokali na podstawie wydanych warunków technicznych
1	Batowice	0	8	8	17
2	Bibice	13	54	67	212
3	Boleń	0	1	1	1
4	Bosutów	7	13	20	22
5	Brzozówka	3	8	11	10
6	Dziekanowice	2	11	13	18
7	Garlica Duchowna	1	4	5	4
8	Garlica Murowana	0	7	7	18
9	Garliczka	1	5	6	4
10	Grębynice	6	10	16	13
11	Januszowice	1	5	6	5
12	Korzkiew	0	4	4	4
13	Owczary	6	13	19	22

14	Pękowice	1	9	10	11
15	Przybysławice	6	9	15	10
16	Trojanowice	0	7	7	7
17	Węgrzce	2	30	32	67
18	Wola Zachariaszowska	6	16	22	31
19	Zielonki	29	66	95	126
Razem		84	280	364	602

Przedsiębiorstwo w roku objętym sprawozdaniem uzgodniło 214 (w 2021 r. uzgodnień było 197) projektów sieci i przyłączy wodociągowych oraz kanalizacyjnych (w tym projektów sieci, projektów przyłączy, projektów sieci z przyłączami).

Ponadto, przedsiębiorstwo zaopiniowało 45 koncepcji rozbudowy odcinków sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej (w 2021 r. 45; czynności te stanowią element procedury przejęć sieci budowanych przez inwestorów prywatnych).

Przedsiębiorstwo w roku sprawozdawczym dokonało 36 (2021 r.: 49) odbiorów technicznych odcinków sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, w tym 3 po przebudowie, a poza tym 13 odbiorów po przeniesieniu wodomierza (2021 r.: 18), 4 odbiory po rozdzieleniu instalacji oraz następującą liczbę odbiorów przyłączy – tabela nr 11:

Rodzaj odbioru	Rok		Zmiana	
	2021	2022	szt.	%
przyłącze wodociągowe	449	395	-54	-12,03
przyłącze kanalizacyjne	541	476	-65	-12,01
Razem	990	871	-119	-12,02
dodatkowo – odbiory montażu wodomierza dodatkowego (tzw. sublicznika ogrodowego)	137	123	-14	-10,22

Eksploatacja urządzeń wodociągowych

Infrastruktura wodociągowa

W 2022 r. spółka eksploatowała system wodociągowy, który jest tworzony przez 4 wodociągi grupowe (obsługujące większe rejony gminy) i 2 wodociągi lokalne.

Strukturę systemu wodociągowego i podstawowych stref zasilania wodą zamieszczono w tabeli nr 12 (wykazy urządzeń wodociągowych /obiektów kubaturowych/, zbiorników wyrównawczych, gruntów i budynków według miejscowości, zostały zaprezentowane w ostatnich tabelach w sprawozdaniu):

wodociąg grupowy „Wschód"	wodociąg grupowy „Centrum"	wodociąg grupowy „Południe"	wodociąg grupowy „Północ"	wodociąg lokalny „Łysa Góra"	wodociąg lokalny „Grębynice"
Batowice Bosutów Dziekanowice Węgrzce-Sudół	Bibice Boleń Bosutów-Osiedle Węgrzce Wola Zachariaszowska Zielonki-Marszowiec	Pękowice Trojanowice Zielonki-Centrum Zielonki-Krzyżówki Zielonki-os. Łokietka	Brzozówka Garlica Duchowna Garlica Murowana Garliczka Januszowice Korzkiew Owczary Przybysławice	Bibice-Łysa Góra	Grębynice Korzkiew
woda własna (zasilanie z ujęcia Batowice i doraźnie z ujęcia Bosutów B-1)	woda własna (zasilanie z ujęcia Bibice oraz z ujęć Bosutów B-1 i B-2; doraźnie z ujęcia Batowice) oraz woda od WMK i Wodociągów Michałowice	woda własna (zasilanie z ujęcia Zielonki S-3) oraz woda od WMK	woda własna (zasilanie z ujęcia Owczary) oraz woda od Wodociągów Michałowice i Gminy Skała	woda od WMK	woda własna (zasilanie z ujęcia Grębynice) oraz woda od Gminy Skała

Na koniec ub. r. w posiadaniu spółki było 216,471 km sieci wodociągowej. Z końcem 2021 r. długość sieci wynosiła 212,6 km. Tak więc przyrost fizyczny to ok. 3,871 km i 1,82%, wcześniej 1,6 km, czyli 0,76%. Przyrost całkowitej długości sieci jest efektem inwestycji gminnych (nowy wodociąg w ul. Podgórze w Woli Zachariaszowskiej; gmina nie realizuje już procedur przejęć odcinków budowanych przez inwestorów prywatnych), a także przedsięwzięć spółki (rozbudów własnych jak spięcie rurociągów w ul. Bławatkowej /przed modernizacją ulicy/ w Bibicach DN110 ok. 60 m i wykupów sieci 3,551 km).

Przyrost długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ostatnich latach to nie tylko statystyki, ale wymierny efekt dziś i potencjalny – w przyszłości: udało się uzbroić duże obszary gminy w podstawową infrastrukturę techniczną, kluczową w aspektach tj. codzienna wygoda i komfort zamieszkiwania, bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne, ochrona środowiska, co z kolei przyczyniło się do rozwoju społecznego i gospodarczego gminy. Wieloletnie kosztowne inwestycje w dziedzinie wodociągów i kanalizacji sanitarnej przyniosły zamierzony skutek również w postaci uzbrojenia terenów mieszkaniowych, wzrostu wartości nieruchomości, napływu nowych mieszkańców i rozwoju małej przedsiębiorczości.

Inwestycje wodociągowe spółki (nowe urządzenia)

Rok 2022 niewątpliwie jest rokiem sukcesów i znaczącego postępu w realizacji (wykonawczo i projektowo) ważnych oraz strategicznych przedsięwzięć dla rozwoju infrastruktury oraz poprawy bezpieczeństwa produkcji i dostaw wody, a także odbioru ścieków:

1) w grudniu, we współpracy z gminą, spółka z udziałem specjalistycznego podwykonawcy wybudowała tzw. odcinek A docelowej kluczowej magistrali wodociągowej łączącej nowo wybudowany w ramach POK odcinek magistrali DN400 przy ul. Warszawskiej w Węgrzcach z ujęciem wody w Bibicach. Realizacja była interesująca pod kątem inżynierskim, jako że przewiert rurą DN500 nie jest częstym widokiem. Łączny koszt inwestycji to ponad 341 tys. zł netto, przy czym udział gminy wynosi ok. 125 tys. zł netto. Długość wybudowanego odcinka i zastosowane średnice: DN315 189 m, DN160 59,5 m. Projekt wykonała zewnętrzna pracownia działająca na zlecenie GDDKiA, pomysłodawcą i koordynatorem był PUK Zielonki sp. z o.o. (w sprawę zaangażowane było konsorcjum GLM Kraków oraz prywatni właściciele terenu, na którym prowadzono prace). Podkreślić tu trzeba, iż przedsięwzięcie jest strategiczne dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy i zapewnienia bezpieczeństwa produkcji i dostaw wody pitnej na kolejne dziesięciolecia (stanowi etap I /powiązany z budową północnej obwodnicy Krakowa/ zaplanowanej budowy magistrali wodociągowej biegnącej od al. 29 Listopada do ujęcia w Bibicach, która docelowo będzie zaopatrywać gminę wodą z urządzeń Wodociągów Miasta Krakowa SA);

2) dzięki dobrej współpracy z Zarządem Dróg Wojewódzkich w Krakowie oraz generalnym wykonawcą zachodniej obwodnicy Zielonek, także w grudniu rozpoczęła się budowa magistrali wodociągowej dla Gminy Zielonki, zgodnie z koncepcją PUK Zielonki sp. z o.o., który również koordynował i uzgadniał kwestie inżynierskie. Ten zasadniczy dla zwiększenia podaży wody dla gminy odcinek w ciągu ZOZ, łączył będzie urządzenia miejskie z istniejącą siecią gminną (komora pomiarowa ulokowana jest na granicy gminy i miasta w rejonie ul. Lawendowej) i będzie nim docelowo płynąć woda z dodatkowego limitu dostaw od WMK SA. Roboty finansuje gmina w kwocie 129 tys. zł netto.

W 2022 r. zakończono zaplanowane prace budowlano-montażowe na ujęciu w Przybysławicach: spięcie ujęcia z chlorownią i zbiornikiem, montaż alarmu, zasuw odcinających, bypass'u, zaworu zwrotnego, pompy dozującej podchloryn; przygotowanie stanowiska do poboru wody w chlorowni wraz z wyposażeniem, oświetleniem; zagospodarowanie terenu przyległego.

Spółka przejęła do eksploatacji hydrofornię lokalną zabudowaną przez dewelopera w Węgrzcach.

Realizowane zadania liniowe oraz te na obiektach wodociągowych mają wieloraki charakter: zastępowanie starych, awaryjnych odcinków nowymi (odtwarzanie majątku, redukcja wycieków), uzbrajanie terenów budowlanych oraz porządkowanie infrastruktury (w tym przed robotami drogowymi), lepsze zarządzanie dostawami i ciśnieniem wody, unowocześnianie obiektów i technologii, zabezpieczanie i podnoszenie ich estetyki.

Dużym utrudnieniem w planowym prowadzeniu inwestycji sieciowych są obserwowane coraz dłuższe okresy pozyskiwania pozwoleń na budowę oraz sporządzania poszczególnych dokumentacji projektowych przygotowywanych przez przedsiębiorstwo, z uwagi na ich skomplikowanie terenowe (trasy w trudnym terenie, przejścia przez działki prywatne, nieuregulowany stan prawny działek, kolizje z inną infrastrukturą), mnożące się problemy z pozyskiwaniem zgód właścicieli gruntów (niechęć do lokowania sieci, konflikty lokalne, niedostępność i brak kontaktu, zmienianie wcześniejszych ustaleń, przeciąganie decyzji itd.), długotrwałe i liczne procedury administracyjne.

Remonty i modernizacje urządzeń wodociągowych

Urządzenia i obiekty wodociągowe

W kooperacji z Gminą Zielonki, spółka z udziałem specjalistycznego podwykonawcy, całkowicie wymieniła zestaw hydroforowy z niezbędnym osprzętem i instalacjami oraz zmodernizowała komorę podziemną na kluczowym dla zasilania południowej części gminy w 100% oparciu o wodę krakowską, obiekcie położonym na os. Łokietka. Dotychczasowy zestaw osiągnął kres sprawności technicznej (2 stare pompy zostały zutylizowane z uwagi na nieopłacalność naprawy /ok. 5,7 tys. zł netto przy cenie nowej 7 tys. zł/, 2 szt. po zregenerowaniu staną się rezerwą na inne obiekty). Umowa z gminą opiewała na ponad 125 tys. zł netto, przy czym spółka wydała dodatkowo ok. 11,2 tys. zł netto na podwykonawstwo i osprzęt (w tym: dodatkowy falownik, osuszacz, pompa do rząpia, wymiana kabla od skrzynki ZE do hydroforni), zajęła się całą sferą przygotowawczą (rozeznanie rynku, opinia, wybór optymalnej oferty i wniosek do urzędu gminy) i logistyczno-techniczną, a także zrealizowała szereg prac towarzyszących i remontowych. Co istotne, wymiana urządzeń i wszystkie prace zostały wykonane zaledwie w ciągu 2 dni grudnia, przy ciągłym utrzymaniu dostaw wody dla mieszkańców, którzy nie odczuli żadnych utrudnień związanych z przedsięwzięciem. Skomplikowana inwestycja znacznie unowocześniła urządzenia techniczne spółki oraz zabezpieczyła i poprawiła zdolności dostaw wody dla gęsto zaludnionego os. Łokietka oraz mocno urbanizującego się rejonu ul. Na Popielówkę w Zielonkach. Jako że zestaw zawiera nowoczesne pompy o dużej efektywności zasilane poprzez układ falowników, będzie to miało pozytywny wpływ również na zużycie energii elektrycznej.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Zielonkach sp. z o.o., jak co rok, rozbudowywało system monitoringu stanu i zarządzania pracą urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (tzw. SCADA), zarówno jeżeli chodzi o włączanie do niego kolejnych obiektów, jak i o modyfikacje w zakresie funkcjonalności i opcji operatorskich, czy też wymiany i usprawnienia modułów elektronicznych (prace odbywały się na wielu obiektach, z kolei do systemu została włączona przepompownia ścieków przy ul. Fortecznej w Węgrzcach). Natomiast zasadniczym, najdłuższym i największym przedsięwzięciem w 2022 r., zaplanowanym i wykonanym dla podniesienia poziomu bezpieczeństwa gminnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz dla wykonania kolejnego kroku w unowocześnianiu technicznym urządzeń, a także metod zarządzania, było przygotowanie i wdrożenie bezpiecznej zamkniętej sieci internetowej (APN), do

której przeniesiono dyspozytornię i wszystkie urządzenia terenowe. System monitoringu wykorzystywany jest w codziennej pracy „24/7". To kluczowe narzędzie pozwalające nie tylko czuwać nad stanem i działaniem urządzeń w trybie 24-godzinnym (szybsza reakcja na awarie, zagrożenia itp.), ale też zdalnie sterować parametrami optymalizując proces zarządzania dostawami wody i odbiorem ścieków. Na dziś w systemie pracują wszystkie obiekty wodociągowe i większość obiektów kanalizacyjnych. Co więcej, w systemie wodociągu grupowego „Centrum" (układ Bibice-Węgrzce) w związku z diametralnym rozwojem i skomplikowaniem działania tego wodociągu w ostatnim czasie (współpraca wielu obiektów tj. ujęcia, zbiorniki, hydrofornie, stacje odżelaziania) rozwijany jest system monitoringu cyfrowego oparty o podzespoły i oprogramowanie SIEMENS i magistrale ASI.

Przedsiębiorstwo w całym roku objętym raportem, przy okazji zarówno własnych inwestycji sieciowych, jak też podczas prac remontowych i przy usuwaniu awarii, a także we współpracy z inwestorami prywatnymi rozbudowującymi sieć wodociągową, wymieniało oraz wstawiało nowe zasuwy (węzły zasuw). Rozwój tej punktowej infrastruktury oraz należyte jej utrzymanie jest niezbędne dla usprawniania strefowania i zarządzania dostawami wody oraz minimalizowania okresów wyłączeń wody podczas prac na sieci czy awarii.

Stopniowo modernizowane są kolejne obiekty wodociągowe. Dzięki temu poprawia się nie tylko ich estetyka, ale przede wszystkim w należyty sposób postępuje odnawianie majątku i podnoszenie jakości jego zabezpieczenia, parametrów technicznych, czy niezawodności, a także polepsza się komfort pracy, czy też sprawność obsługi. W 2022 r. przedsiębiorstwo zaangażowało się m.in. w:

1) doprowadzenie do finału modernizacji systemu sterowania i komunikacji między obiektami na ujęciu w Bibicach i wszystkich urządzeniach współdziałających w wodociągu grupowym „Centrum";
2) remont wnętrza budynku ujęcia w Bibicach (okna, tynki, malowanie, posadzki, sanitariat, instalacje); ponadto zrobione zostało: wymiana sond, wymiana układu pomiarowego, wymiana softstartów, czyszczenie zbiornika kontaktowego z osadów i kompleksowe mycie z odkażaniem podchlorynem sodu; został również złożony wniosek o przedłużenie ważności pozwolenia wodnoprawnego;
3) remont ujęcia Grębynice, gdzie wykonano: czyszczenie zbiornika napływowego, usunięcie mułu, położenie na dnie geowłókniny, zasyp czystym żwirem, keramzytem, wymiana lampy UV;
4) modernizację systemów alarmowych (ujęcie S-3 Owczary, zbiorniki Owczary, zbiorniki Michałowice);
5) przebudowę wewnętrznej i zewnętrznej instalacji kanalizacyjnej oraz wymianę ogrodzenia na terenie zbiorników Owczary (95 m wraz z cząstkowymi naprawami ogrodzenia);
6) pomiary mocy czynnej i biernej na obiektach, służące przygotowaniu planu dostosowań w celu obniżenia kosztów energii elektrycznej (ujęcie Bibice, ujęcie Grębynice);
7) wymianę szafy sterującej na zbiorniku Marszowiec.

Wiele zadań podejmowano siłami własnymi i przy współudziale długoletniego kontrahenta, który za dostawy elementów i usługi inwestycyjno-modernizacyjne oraz okresowe wykonywanie badań stanu instalacji elektrycznych otrzymał 164 213,11 zł netto (łącznie za obsługę obiektów wodnych i ściekowych;

w 2021 r. 154 032,94 zł netto). W tej kwocie uwzględniono też wynagrodzenie za sprawowanie asysty technicznej oraz rozwój systemu monitoringu sieci (prace programistyczne, wdrożeniowe, dostawa niezbędnych części oraz bieżący nadzór techniczny), jako że w trakcie roku 2021 została z nim podpisana umowa na tenże zakres w związku z wypowiedzeniem spółce umowy przez producenta systemu.

W 2022 r. udało się m.in. wykonać: pomiary mocy elektrycznych pobieranych na wytypowanych obiektach (analiza mocy przyłączeniowych i umownych dla kontroli kosztów energii); osobną zakładkę „energetyka" w systemie monitoringu urządzeń; plan doposażenia wybranych obiektów w analizatory elektryczne (podgląd zużycia energii, mocy czynnej i biernej, wykrywanie pracy pomp na biegu jałowym – pomiar cos φ); zwiększenie w ZE mocy dostarczanej do ujęcia S-3 Zielonki i B-1 Bosutów.

W 2022 r. nie zakupiono żadnej nowej pompy. Serwisowi natomiast poddano 7 pomp do wody tj. agregatów głębinowych i pomp hydroforowych (2021 r.: 11) oraz 12 pomp ściekowych pracujących na przepompowniach lub tłoczniach (2021 r.: 13).

Łączne wydatki spółki na naprawy wszystkich pomp wodnych i kanalizacyjnych oraz na dostawy pozostałego sprzętu uzupełniającego (tj. oporządzenia pomp – wirnik, sterowniki, węże, pływaki, zawory, pompy wody brudnej) zamknęły się w kwocie 91 215 zł netto (2021 r.: 89 416,59 zł netto). Są to nakłady konieczne dla utrzymania w 100% sprawności wszystkich obiektów. Przez to, że na obiektach znajduje się stała rezerwa pomp na wypadek awarii, zwiększa się szansę na szybką reakcję i utrzymanie niezawodności w zbiorowym zaopatrzeniu, ale z drugiej strony, więcej urządzeń oznacza więcej wydatków (tym bardziej, że nawet nieużywane pompy rezerwowe wymagają okresowej konserwacji). Większa produkcja wody i ścieków wpływa na szybsze zużywanie się pomp. Z kolei na rotację pomp ściekowych oddziałuje niestety niska kultura użytkowania kanalizacji przez mieszkańców. Przedsiębiorstwo aktywnie przeciwdziała kumulacji tego rodzaju wydatków, a to przez: uzbrajanie obiektów w system monitoringu i sterowania, systematyczne kontrole sprawności elektrycznej (szybsze wychwytywanie symptomów niesprawności pozwala unikać poważniejszych awarii urządzeń), montaż i remonty automatycznych krat skratkowych, objazdy obiektów, czyszczenie kolektorów i pompowni. Skala wydatków jest podobna do tej we wcześniejszym roku, pomimo rosnącej produkcji i większej liczbie obsługiwanych urządzeń wodnych oraz kanalizacyjnych. Osiągnięto to dzięki właściwej eksploatacji, racjonalizowaniu procedur oraz nasyceniu sprzętem jeśli chodzi o liczbę pomp. Przy czym trzeba podkreślić, że wydatki serwisowe zależą od stopnia skomplikowania czynności, zakresu uszkodzeń, rodzaju, wielkości i parametrów samej pompy itp, a nie od samej liczby napraw (w sztukach), zatem nie do końca wartość pieniężna tych usług jest porównywalna (podobnie zresztą jest z zakupami nowych urządzeń).

Sieć wodociągowa

PUK Zielonki sp. z o.o. w 2022 r. wciąż aktywnie naprawiał i modernizował odcinki gminnej sieci wodociągowej, realizując zadania zawarte w planie rzeczowo-finansowym oraz w wieloletnim planie rozwoju, a także te, które wyniknęły z potrzeb bieżących (awarie, niezbędny element szerszych prac na

obiektach, wyprzedzające naprawy uzbrojenia podziemnego przed robotami drogowymi). Niektórymi z przedsięwzięć były:

1) ul. A9 w Węgrzcach – wymiana DN110 110 m, 5 przepięć, 2 zasuwy;
2) ul. C18 w Węgrzcach – wymiana sięgacza DN160 40 m wraz z węzłem 6 zasuw;
3) ul. B4 w Węgrzcach – wymiana odcinka DN90 55 m, zasuwa, hydrant;
4) ul. Krakowska w Przybysławicach – DN90 160 m, zasuwa;
5) rejon rynku w Bibicach DN110 ok. 146 m;
6) rejon ul. Galicyjskiej w Zielonkach (od dawnej chlorowni do os. Rzymskiego, tj. ok. 165 m DN110 z 3 przepięciami, 4 zasuwy, hydrant);
7) rozliczenie finansowe prac budowlanych na sieci z 2021 r. w zakresie wymiany wodociągu w ul. C23 w Węgrzcach (odcinek z rur PE DN90 o długości ok. 160 m z przepięciem 10 przyłączy o łącznej długości ok. 60 m i wstawieniem zasuw oraz hydrantu; była to kontynuacja inwestycji gminnej – realizacji wodociągu w ul. C22) – usługa zlecona podwykonawcy za 77 350 zł netto.

Łączna długość samych tylko wypunktowanych powyżej odnowionych odcinków to 676 m (2021 r.: 1 581 m).

Przedsiębiorstwo w trybie ciągłym, przy okazji zarówno własnych inwestycji sieciowych, jak też podczas prac remontowych i przy usuwaniu awarii, a także we współpracy z inwestorami prywatnymi rozbudowującymi sieć wodociągową, wymieniało oraz wstawiało nowe zasuwy (węzły zasuw). Rozwój tej punktowej infrastruktury oraz należyte jej utrzymanie jest niezbędne dla usprawniania strefowania i zarządzania dostawami wody oraz minimalizowania obszarów i okresów wyłączeń wody podczas prac na sieci, czy awarii. Poza wcześniej wymienionymi, ta odnowiona armatura pojawiła się np. w Owczarach (9 zasuw i 2 hydranty) i Bibicach. Wymieniony został jeden reduktor sieciowy (koszt reduktora 3 930 zł netto). Jak co roku znaczne środki finansowe musiały być przeznaczone na materiały i usługi budowlane:

1) rury, armatura (zasuwy, hydranty, łączniki, elementy naprawcze itd.) czyli podstawowe materiały do prac na sieciach, kosztowały łącznie 352 094,58 zł netto (w 2021 r. 293 859,12 zł netto);
2) części elektroniczne i elektryczne, czujniki, sondy – kosztowały ponad 33 949,37 zł netto (w 2021 r. 121 291,62 zł netto);
3) przewierty sterowane – 58 300 zł netto (w 2021 r. 70 070 zł netto).

Jakość wody

Zgodnie z przepisami prawa i z ustalonym harmonogramem (zaaprobowanym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie /dalej – sanepid/), w ciągu całego roku wykonywane były badania wody własnej ujmowanej i podawanej do sieci wodociągowej (nie dotyczy to wody kupowanej hurtowo, za którą odpowiadają jej sprzedawcy). Badania te wykonywało współpracujące ze spółką od wielu lat laboratorium, posiadające certyfikat akredytacji. Łączny koszt badań wody w 2022 r. wyniósł 36 811 zł netto (w 2021 r. zapłacono 35 376 zł netto). Oprócz badań wewnętrznych wykonywanych staraniem spółki

(monitoring kontrolny i przeglądowy), nadzór nad jakością wody stale realizował Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krakowie, który przeprowadzał własne badania wody. Poza jednorazowym przypadkiem wystąpienia podwyższonej mętności na ujęciu Grębynice i twardości na ujęciu B-2 Bosutów, wyniki powyższych badań potwierdzały, że woda własna produkowana przez spółkę spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) pod względem organoleptycznym, fizykochemicznym oraz mikrobiologicznym i nadawała się do spożycia. Wyniki badań były zamieszczane na stronie internetowej spółki. Organ sporządza także roczne oceny obszarowe i okresowe, w których podsumowuje działania w zakresie nadzoru nad jakością wody i badań w wodociągach Gminy Zielonki. Zdaniem inspekcji woda podawana przez PUK Zielonki sp. z o.o. jest przydatna do spożycia przez ludzi i nie generuje zagrożeń zdrowotnych dla konsumentów.

Przedsiębiorstwo kontynuowało cykliczne płukania kilkunastu tzw. końcówek sieci wodociągowej na terenie całej gminy. Płukanie odbywa się najczęściej 2 razy w miesiącu zgodnie z harmonogramem, po to, by zapobiegawczo usuwać stojącą wodę (nieświeżą), czy też ewentualną tzw. rdzawą wodę (pozostałość po wymknięciach) z miejsc o braku albo o małych rozbiorach.

W cyklu wskazanym w rozporządzeniu spółka zleciła badania substancji promieniotwórczych na wszystkich ujęciach. Wyniki były prawidłowe.

Nadzór nad urządzeniami wodociągowymi i kanalizacyjnymi

Dla należytego zabezpieczenia posiadanej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (w szczególności włazów studni, zasuw, hydrantów) podczas prac drogowych prowadzonych przez wykonawców prywatnych oraz gminę, delegowani są pracownicy w celu zapewnienia asysty technicznej lub też dokonywane jest oznakowanie tych urządzeń przed rozpoczęciem prac i prowadzone są kontrole po ich zakończeniu. Podobnie jeśli chodzi o wszelkie roboty prowadzone w zbliżeniu z infrastrukturą wod-kan, przedsiębiorstwo asystowało w takich przypadkach. W razie uszkodzeń sieci PUK Zielonki sp. z o.o. na zlecenie inwestorów odpłatnie usuwa awarie lub nadzoruje prawidłowe wykonanie napraw przez sprawcę.

Sytuacja na obiektach kubaturowych jest ciągle pod kontrolą inżynierów i brygady m.in. dzięki: codziennym objazdom terenu, systemom elektronicznym (CCTV, monitoring sieci), alarmom i powiadomieniom SMS, ochronie zewnętrznej. W 2022 r. nie odnotowano żadnego incydentu związanego z naruszeniem bezpieczeństwa gminnych obiektów wod-kan.

We współpracy z firmą geodezyjną sukcesywnie inwentaryzowane są odcinki sieci na całym obszarze gminy (aktualizacja zasobu państwowego, aktualizacja wewnętrznych zasobów mapowych spółki – mapy dwg, GIS). W 2022 r. wykonano prace dotyczące namierzenia m.in. wodociągów w rejonie ulic:

1) Bławatkowej i Brzozowej w Bibicach;
2) Lipowej, Matejki oraz Fiołkowej w Boleniu;
3) Sosnowej w Owczarach.

Badanie szczelności sieci wodociągowej i likwidacja wycieków

Na co dzień analizą pracy sieci i wykrywaniem nieszczelności zajmowali się pracownicy spółki samodzielnie, za pomocą systemu monitoringu, wodomierzy sieciowych (założonych na głównych urządzeniach wodociągowych), obserwacji terenu, a także weryfikując zgłoszenia mieszkańców. System monitoringu pozwala na zawężenie pola poszukiwań do mniejszych obszarów, następuje sekwencyjne wykluczanie i sprawdzanie stref. Bieżące czuwanie nad funkcjonowaniem sieci oraz szybkie reagowanie na wycieki pozwala na ograniczenie strat wody i kosztów przedsiębiorstwa. Wszystko to w połączeniu z doświadczeniem i znajomością terenu pozwoliło na zlikwidowanie tegorocznych awarii, jednak w pewnych przypadkach precyzyjne wskazanie dokładnego miejsca awarii jest możliwe tylko z użyciem profesjonalnej aparatury. Dzięki temu, że takowa została przez spółkę zakupiona w 2020 r., w roku sprawozdawczym wykrywanie trudnych wycieków realizowane było wyłącznie samodzielnie, bez angażowania firm specjalistycznych.

Awarie

W trakcie 2022 r. odnotowano 24 poważniejsze awarie sieciowe „na wodzie" (w 2021 r. było ich 59), w tym 4 spowodowane były przez wykonawców w czasie robót budowlanych (najczęściej uszkodzenie łyżką koparki, podczas przewiertu albo prac ziemnych; w 2021 r. 12). Zauważyć można spadek awaryjności rurociągów (łagodna zima, zakończenie prac ziemnych na budowie północnej obwodnicy Krakowa). Ale generalnie należy podkreślić, że „awaria awarii nierówna". Chodzi o różnorodność uszkodzeń i miejsc wystąpienia. Kluczowe czynniki to: ciśnienie panujące w rurze, jej średnica, materiał, lokalizacja, typ gruntu, szybkość wykrycia i usunięcia *etc.* Nawet niewielkie uszkodzenie, na niewielkim rurociągu, lecz długotrwałe, może przynieść większe straty wody niż potężna awaria niezwłocznie naprawiona. Nie mniej jednak spadek awaryjności wodociągów był także pochodną systematycznych prac eksploatacyjnych i jednocześnie modernizacji oraz inwestycji prowadzonych od lat, skutkujących ulepszaniem stanu technicznego infrastruktury. Z drugiej patrząc strony, awarie są też wynikiem nieprzerwanie starzejącej się infrastruktury, w szczególności dotyczy to obszarów gminy, które uzbrojone są starymi żeliwnymi i stalowymi rurami oraz rurami z pierwszych etapów produkcji tworzyw sztucznych, czy też miejsc, gdzie wykonawcy nie grzeszyli dobrą jakością wykonania. Co ważne, sieć wodociągowa jest wrażliwsza na uszkodzenia niż kanalizacja z powodu panującego stale w rurach wysokiego ciśnienia, dlatego jej utrzymanie jest kosztowniejsze patrząc na koszty materiałów, części, remontów itd. (100% długości sieci wodociągowej jest pod ciągłym działaniem ciśnienia, natomiast przy sieci kanalizacyjnej tylko odcinki tłoczne i to okresowo, przy cyklu pracy pomp).

Na liczbę awarii w roku 2022 i spowodowane nimi ubytki wody z sieci, największy wpływ miały:

1) błędy wykonawcze po stronie firm budowlanych, w tym wykonawcy północnej obwodnicy Krakowa;
2) średnica rurociągów, na których wystąpiło uszkodzenie (większe wycieki);

3) lokalizacje trudne do naprawy i szybkiej reakcji (przejścia pod drogami, uszkodzone albo zakryte zasuwy itd. powodujące opóźnienia w wykryciu i naprawie; penetracja do kanalizacji; wyciek w terenach zielonych, podmokłych);

4) pora wystąpienia awarii (pora nocna – utrudnione wykrycie; czas upałów albo godziny szczytowych rozbiorów – większe wycieki).

Najistotniejszymi przypadkami awarii w 2022 r. były:

1) potężna awaria przy ul. Bławatkowej w Bibicach (PCV, wada wykonawcza w postaci zasypu z bryłami betonu, upływ do pobliskiego zakrzaczonego cieku wodnego) – udało się ją usunąć w ciągu ok. 12 godzin od wykrycia;

2) duża awaria przy ul. Galicyjskiej w Zielonkach (rurociąg w zagłębieniu ponad 4 m, przebiegający w starym wysypisku) – akcja naprawcza trwała niemal dobę.

Usuwanie awarii tradycyjnie odbywało się w cyklu całodobowym, 7 dni w tygodniu. Przedsiębiorstwo usuwało zarówno awarie sieciowe, jak też awarie przyłączy, czy instalacji znajdujących się w jego granicy eksploatacji. Pozostałe zgłoszenia przekazywane do pogotowia wodociągowego były realizowane za odpłatnością.

Kradzieże wody

Pracownicy przedsiębiorstwa przeprowadzili 56 kontroli domostw i miejsc, gdzie istniało podejrzenie nieuprawnionego poboru wody poprzez nielegalne podłączenie, gdzie otrzymano zgłoszenia o problemach z ciśnieniem (wysokim albo niskim), możliwych wyciekach, z prawidłowością przebiegu lub funkcjonowaniem instalacji wewnętrznych itd. (w 2021 r. 39). Jest to też element prawidłowej gospodarki wodomierzami, bowiem przy okazji wymian, usuwania awarii i innych wizyt na posesjach, wodomierze były sprawdzane pod kątem nieuprawnionych ingerencji oszukujących pracę tychże urządzeń, czy przeróbek instalacji (w razie potrzeby wodomierze są wysyłane do sprawdzenia albo ekspertyzy), a także odbywano wizyty w okolicach placów budowy domów i osiedli, gdzie mogło dochodzić do nielegalnego pobierania wody z hydrantów na cele budowlane.

Zaangażowanie spółki w tej dziedzinie w roku sprawozdawczym skupiło się ponownie na okresowych i interwencyjnych objazdach, kontrolach hydrantów wzdłuż całego pasa budowy obwodnicy miasta.

Siedmiokrotnie nałożono opłatę podwyższoną w wysokości 2 tys. zł netto za bezumowny pobór wody. W wybranych przypadkach naliczano też opłaty wsteczne za zużytą wodę.

Kończono niektóre sprawy wszczęte w ramach przygotowanej przez zarząd pod pod koniec roku 2020 akcję mającą na celu ostateczne rozwiązanie problemu nielegalnych podłączeń do gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (kradzież wody, bezumowny zrzut ścieków). Tryb i zasady postępowania z poszczególnymi przypadkami weszły w życie 01.02.2021 r. Sprawcy, którzy sami zgłosiliby swoje nielegalne podłączenie do dnia 31.07.2021 r., mogli liczyć na legalizację podłączenia i łagodne potraktowanie (abolicja). Natomiast

wszelkie nieprawidłowości wykryte po tym terminie, spotkać się miały z pełnymi restrykcjami w postaci nieodwołalnego odcięcia od sieci, wysokich opłat i obligatoryjnego zawiadomienia prokuratury (sprawcom grożą sankcje prawne w formie wysokich kar finansowych za wykroczenie lub przestępstwo). Równocześnie z regulaminem zarząd zaktualizował cennik usług pozataryfowych, który uwzględnia opłaty objęte akcją.
Podsumowując efekty przedsięwzięcia w 2022 r. stwierdza się, że:

1) w 1 przypadku nielegalne podłączenie do wodociągu gminnego zostało zlikwidowane;
2) w 3 przypadkach (2 związanych z korzystaniem z wody, 1 z korzystaniem z kanalizacji) zalegalizowano podłączenie (niezbędne przeróbki na koszt sprawcy zgodnie z wytycznymi przedsiębiorstwa, montaż wodomierza, podpisanie umowy zaopatrzeniowej).

Akcja, poza wymiernymi pozytywnymi skutkami w postaci:

1) technicznej likwidacji albo zalegalizowania podłączeń (zaprzestanie niepokrytego w dochodach spółki korzystania z mediów i urządzeń wod-kan);
2) odzyskania części utraconych dochodów z tytułu jw.;
3) usunięcia punktów powodujących bądź mogących powodować straty wody w postaci rozszczelnień, uszkodzeń itp.;

obudziła świadomość i sumienie lokalnej ludności, jako że miała wymiar również profilaktyczno-edukacyjny.

Gospodarka wodomierzowa

W 2022 r. zakupionych zostało 2 330 szt. wodomierzy (w 2021 r. 1 950 szt.), założono łącznie 2 274 szt. (w 2021 r. 2 093 szt.), w tym: nowe u nowych odbiorców to 395 szt., wymiana legalizacyjna to 1 520 szt., do tego 309 wymian sublicznikow ogrodowych na odpłatne zlecenie odbiorców (w 2021 r. u nowych odbiorców 461 szt., wymiana legalizacyjna 1 287 szt., 279 odpłatnych wymian sublicznikow), wymiana po rozmrożeniu bądź uszkodzeniu to 27 szt. (2021 r.: 66 szt.), a 23 szt. wymieniono odpłatnie na prywatnych studniach.
Liczba wszystkich założonych wodomierzy oznaczonych w systemach jako „w użytkowaniu" przekracza 11,5 tys. szt.
Tu wskazać należy na 18% poprawę efektywności w zakresie legalizacji wypracowaną w 2022 r. siłami własnymi (jeden, a okresowo dwa zespoły przydzielane do tych prac). Nieosiągnięcie zakładanego celu legalizacji na poziomie 2 tys. szt. rocznie można wyjaśnić następującymi równorzędnymi okolicznościami:

1) zatrudnienie nowego pracownika odpowiedzialnego za gospodarkę wodomierzową (konieczne wdrożenie do pracy);
2) niewystarczające zasoby kadrowe w ekipie fizycznej (konieczność realizacji innych zadań w terenie np. usuwanie awarii, poważniejsze prace modernizacyjne, inwestycyjne; zwolnienia chorobowe);
3) podjęcie systemowej akcji tzw. trudnych wymian legalizacyjnych (długotrwałe, skomplikowane prace towarzyszące typu brak dostępu do układu pomiarowego, przeróbki lub odtwarzanie okolic układu,

wstawianie czy wymiana zasuwy) – są to ważne działania, bo dotyczą najczęściej starszych posesji, lecz ze względu na konieczny nakład sił i środków spowalniają ogólne tempo i statystyki akcji wymian.

Systematyczne wymiany wodomierzy są niezbędne, aby dotrzymać okresu ich legalizacji (5 lat począwszy od 1 stycznia roku następującego po roku wymiany). Przekłada się to też na zmniejszanie strat wody (zużycie mechaniczne), zapewnianie dochodów adekwatnych do ponoszonych kosztów zaopatrzenia w wodę, a także uniemożliwia podważanie odczytów przez odbiorców, czy też zapewnia argumenty do ewentualnych postępowań windykacyjnych lub sądowych. Wizyty legalizacyjne pozwalają też poprawić spływ należności poprzez uzyskiwanie fizycznych odczytów wskazań wodomierzy na posesjach, gdzie są trudności z dostępem dla inkasenta albo gdzie wodomierz ma niewidoczną tarczę itp.

Dodać tu trzeba, że niedokładność wodomierzy powoduje tzw. straty pozorne wchodzące w ogólną sumę strat wody (niedokładność może wynikać z przewymiarowania, tzn. źle dobranej wielkości wodomierza do rzeczywistego przepływu wody oraz zużycia fizycznego, będącego właśnie skutkiem przekroczenia terminu wymiany albo legalizacji, uszkodzenia itp.). W temacie wymian zdarzają się jeszcze trudne przypadki, szczególnie chodzi o wodomierze dawniej stosowane przez przedsiębiorstwo, problemy związane z niedostępnością domów, czy studzienek z przyczyn ludzkich – brak kontaktu z właścicielem, odwlekanie momentu udostępnienia miejsca zamontowania wodomierza, i przyczyn technicznych – wodomierz zamontowany w ciasnej wnęce, którego wymiana jest wówczas niemożliwa bez poważniejszych ingerencji (skucie płytek, zniszczenie wykończenia itd.).

Utrzymana jest stała współpraca z dostawcą urządzeń pomiarowych na bazie obowiązującej umowy na dostawę wodomierzy, nakładek i oprzyrządowania, a także oprogramowania do zdalnych odczytów. Te kilka lat doświadczenia potwierdza, iż przejście na wodomierze tego producenta było dobrym wyborem, jeśli chodzi o jakość produktów. Dokładność pomiaru, niski próg rozruchu, bezawaryjność, trwałość są bez porównania wyższe w porównaniu z niegdyś stosowanymi wodomierzami. Przedsiębiorstwo jest na bieżąco z nowościami rynkowymi i kierunkami rozwoju w tej dziedzinie dzięki kontaktom z przedstawicielami dostawcy.

Na te zakupy przedsiębiorstwo wydało w ciągu roku aż 319 485 zł netto (w 2021 r. 243 378 zł netto). Ceny jednostkowe urządzeń pomiarowych i nakładek znów wzrosły. Parowanie wodomierzy z nakładkami jest przerzucone na dostawcę, co przy tej skali w dużym stopniu obniża koszty funkcjonowania spółki i oszczędza czas pracy pracowników.

Systematycznie przybywa posesji z założonymi nakładkami do zdalnych odczytów. System ten pozwala inkasentom na szybsze wykonanie założonej liczby odczytów w porównaniu z tradycyjną metodą odczytu fizycznego. Po drugie, zapewnia regularność odczytów (bowiem nie jest konieczna obecność właściciela ani nie występują problemy z udostępnianiem pomieszczeń albo studzienek wodomierzowych), a także przyspiesza moment zafakturowania (dane trafiają szybciej do komputerowego systemu rozliczeń). System z pewnością poprawia dokładność odczytu w skali gminy, bowiem niweluje czynnik ludzki (zmęczenie, zwykłą pomyłkę inkasenta itp.). Jest też pomocny przy rozpatrywaniu reklamacji dotyczących zawyżonego zużycia wody, bowiem gdy jest nakładka, można zawęzić okres ewentualnej awarii, czy zwiększonego

poboru, dzięki automatycznemu zapisowi do pamięci wskazania wodomierza na każdy pierwszy dzień miesiąca. W 2022 r. zakupiono 729 nakładki (w 2021 r. 474 szt.), natomiast założono ich 325 szt. (w 2021 r. 519 szt.).

W 2022 r. podjęta została decyzja o wdrożeniu do testów darmowego oprogramowania inkasenckiego na smartfony, który zastępuje papierowe listy odczytowe i automatycznie przesyła dane do systemu rozliczeń. Po okresie testów zostaną podjęte dalsze decyzje i działania.

W przedsiębiorstwie pozostał zapas urządzeń: 181 wodomierzy i 404 nakładki.

Na naprawy urządzeń inkasenckich (tzw. PSION-ów) wydano ponad 600 zł.

Działania eksploatacyjne w okresie letnich upałów

Lato (okres od czerwca do sierpnia) roku 2022 okazało się bardziej gorące jak lato wcześniejsze (temperatura to czynnik istotnie skorelowany ze zużyciem wody) i znacznie suchsze (opad i jego charakterystyka z kolei wpływa na systemy kanalizacyjne). Maksymalne temperatury w ciągu dnia 25,3-26,4°C, łączny opad 261 mm/m^2, 33 dni z opadem (w 2021 r. odpowiednio: 22,3-26,7°C, 407,4 mm/m^2, 38 dni). Potwierdzają to oficjalne doniesienia, które uznają ten okres za najgorętszy w historii Europy. Kolejny raz, pomimo tak niekorzystnych warunków atmosferycznych, należy podkreślić, że ciągłość, niezawodność produkcji i dostaw wody własnej zasadniczo była utrzymana, zakup wody od WMK SA i michałowickiego PWiK-u również odbywał się bezproblemowo. Poza punktowymi, problemy nie wystąpiły (jednodniowy incydent w Trojanowicach, lecz jeszcze w maju; a później dopiero w sierpniu w Pękowicach i wtedy został opublikowany na stronie internetowej tradycyjny apel do mieszkańców gminy o oszczędzanie i racjonalne korzystanie z wody w tym najcieplejszym czasie). A to wszystko dzięki dużym inwestycjom gminy i spółki, czynionym systematycznie co roku. Specjalne doraźne działania eksploatacyjne, poza standardowymi i naprawczymi, nie musiały być podejmowane. Można by rzec, że gminny system produkcji i dystrybucji wody przeszedł pozytywnie test wytrzymałości w skrajnych uwarunkowaniach, i to przy podwojonych „parametrach": gorące i suche lato oraz dodatkowa znaczna grupa ludności ukraińskiej (ok. 1-1,5 tys. uchodźców), która znalazła schronienie przed wojną na terenie gminy Zielonki. Infrastruktura się rozwija ilościowo i jakościowo – są np. coraz lepsze możliwości strefowania, co zostało potwierdzone np. podczas skomplikowanej akcji wymiany ZH Łokietek.

Co ważne, pomimo wzrastającej liczby nowych podłączeń, a także znowu niekorzystnych warunków atmosferycznych, podaż wody pitnej w okresie letnim była utrzymana Stąd należy podkreślić, że ocena wydolności wodociągów Gminy Zielonki w czasie największego testu jakim są miesiące czerwiec-sierpień, jest pozytywna. Niezależnie od pozytywnego podsumowania lata, zadania perspektywiczne wpisane do planów rozwojowych (magistrale, nowe punkty dostaw wody krakowskiej, nowy system odżelaziania dla pełnej wydajności ujęcia S-3 w Zielonkach) powinny być ukończone dla poprawy bezpieczeństwa strategicznego gminy.

Produkcja, sprzedaż ścieków, w tym handel hurtowy

Ścieki odbierane od odbiorców (odbiorców usług i odbiorców hurtowych) były w całości przesyłane do sieci kanalizacyjnej WMK SA. Tranzyt ścieków z terenu gminy Zielonki jest opomiarowany ściekomierzami (lokalizacje podano w tabeli nr 13), jedynie ścieki pochodzące z enklaw obejmujących os. Łokietka w Zielonkach oraz Łysą Górę w Bibicach są rozliczane w oparciu w wskazania wodomierzy. Spółka nie eksploatuje ani nie posiada oczyszczalni ścieków.

Ceny hurtowe obowiązujące dla Wodociągów Michałowice sp. z o.o. od 01.06.2022 r. za odbiór ścieków z nw. punktów:

1) z gminnej przepompowni ścieków ze ściekomierzem, zlokalizowanej przy ul. Fiołkowej w Michałowicach – 4,82 zł netto/m^3;
2) ze studni ze ściekomierzem grawitacyjnym, zlokalizowanej przy ul. Niezapominajek w Bibicach – 4,82 zł netto/m^3;
3) od odbiorców indywidualnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej Gminy Zielonki wzdłuż ul. Granicznej, a rozliczanych przez PUK Michałowice sp. z o.o. – 4,82 zł netto/m^3;
4) z gminnej przepompowni ścieków Raciborowice oraz z gminnej przepompowni ścieków Książniczki – Las (Zarzecze), ze ściekomierzami – 3,97 zł netto/m^3.

Ceny uległy zmianie po 6 latach.

Ceny hurtowe dla WMK SA od 01.06.2022 r. za odbiór ścieków z nw. punktów:

1) ze studni przy ul. Dożynkowej w Krakowie – 5,41 zł netto/m^3 (rozliczenia tymczasowo w oparciu o wskazania wodomierza do celów hurtu, docelowo w oparciu o ściekomierz na przepompowni ścieków);
2) ze studni przy ul. Cesarskiej/Pękowickiej w Krakowie – 5,41 zł netto/m^3 (rozliczenia w oparciu o wskazania wodomierzy do celów hurtu).

Zbiorowe odprowadzanie ścieków

Odbiorcy usług kanalizacyjnych

Na koniec ub. r. spółka odprowadzała ścieki od 7 877 odbiorców usług. Liczba zawartych umów w 2021 r. wynosiła 7 382, a zatem nastąpił przyrost o 495 szt. (w 2021 r. o 528 szt.), czyli o 6,71% (w 2021 r. o 7,70%). Trend przyrostu obsługiwanych odbiorców utrzymuje się i był on wynikiem nowych podłączeń (dynamiczny rozwój urbanistyczny gminy Zielonki, wysokie dodatnie saldo migracji, podłączenia do nowych odcinków sieci kanalizacyjnej). Znowu poważny skok rok do roku identyfikowany jest w szczególności w finalizacji dużej liczby inwestycji deweloperskich (osiedla) oraz skanalizowania wszystkich miejscowości w ramach programu POIŚ czy enklaw bez dostępu do sieci.

Eksploatacja urządzeń kanalizacyjnych

Infrastruktura kanalizacyjna

W minionym roku spółka eksploatowała sieć kanalizacyjną, która jest tworzona przez 4 systemy działające na zasadzie ciśnieniowej (tłocznej) i grawitacyjnej. Systemy te są przyporządkowane do poszczególnych punktów odbioru ścieków przez WMK SA. Funkcjonowanie odcinków ciśnieniowych jest zapewniane przez 45 przepompowni ścieków i 2 tłocznie (urządzenia klasyfikowane jako sieciowe są dla obsługi większych rejonów gminy oraz urządzenia lokalne – dla mniejszych enklaw). Na terenie większej przepompowni ścieków w Batowicach znajduje się również stacja zlewna nieczystości ciekłych (dowożonych) typu STZ-211 (stacja zostanie omówiona później).

Strukturę systemu kanalizacyjnego z poszczególnymi zlewniami oraz punktami odbioru ścieków przez WMK SA pokazano w tabeli nr 13:

wschodni system kanalizacyjny I	wschodni system kanalizacyjny II	zachodni system kanalizacyjny I	zachodni system kanalizacyjny II
Batowice Dziekanowice ścieki z gminy Michałowice dowożone nieczystości ciekłe	Batowice Bibice Boleń Bosutów Dziekanowice Węgrzce ścieki z gminy Michałowice	Bibice Garlica Duchowna Garlica Murowana Garliczka Owczary Wola Zachariaszowska	Brzozówka Januszowice Grębynice Korzkiew Pękowice Przybysławice Trojanowice Zielonki z os. Łokietka
punkt odbioru w ul. G. Morcinka w Krakowie (2 ściekomierze na pś Batowice)	punkt odbioru W8 w ul. B3 w Węgrzcach (ze ściekomierzem)	punkt odbioru C5 w ul. Witkowickiej w Krakowie (2 ściekomierze na pś Bibice oraz odczyt wskazań wodomierzy indywidualnych z enklawy Łysa Góra)	punkt odbioru G4 w ul. Z. Glogera w Krakowie (ze ściekomierzem) oraz 5 punktów odbioru w ul. Pękowickiej w Krakowie (odczyt wskazań wodomierzy indywidualnych z os. Łokietka i rejonu ul. Na Popielówkę w Zielonkach)

Na koniec 2022 r. w posiadaniu spółki było 256,097 km sieci kanalizacyjnej. Rok wcześniej długość tej sieci wynosiła 244,9 km. Można więc stwierdzić, że nastąpił przyrost fizyczny o 11,197 km, co stanowi 4,57% (poprzednio o 4,9 km, co stanowi 2,04%).

Przyrost długości sieci jest skutkiem finalizacji zadań gminnych z dofinansowaniem z POIŚ (gmina nie realizuje już wykupów odcinków wykonanych przez inwestorów prywatnych) W 2022 r. do eksploatacji przejęto od gminy odcinki o długości 7,56 km. PUK Zielonki sp. z o.o. nie wybudował nowych odcinków sieci kanalizacyjnej, natomiast realizował wykupy 3,617 km kolektorów od inwestorów prywatnych.

Poza infrastrukturą liniową, spółka przejęła do eksploatacji znaczną liczbę urządzeń technicznych, a mianowicie: 4 gminne sieciowe pompownie ścieków (ul.: Grochowalskiego, Gwizdałów, Spacerowa w Zielonkach oraz ul. Podgórze w Woli Zachariaszowskiej); wewnętrzną pompownię ścieków oraz główne kolektory przy nowej szkole w Przybysławicach.

Wysoki przyrost zarówno nowych odcinków sieci, jak i liczby przyłączy na terenie gminy Zielonki, wynika z kilku czynników:

1) bardzo wysoki poziom zwodociągowania i skanalizowania ludności na terenie gminy wynikający ze strategii i polityki gminy;
2) przeznaczanie przez gminę i spółkę znacznych środków finansowych na rozwój infrastruktury wod-kan;
3) bardzo duży i dynamiczny rozwój rynku nieruchomości wynikający ze specyfiki i atrakcyjności gminy (liczne transakcje gruntów, intensywna zabudowa mieszkaniowa indywidualna i deweloperska);
4) jeden z najwyższych wskaźników salda migracji (napływ mieszkańców do gminy);
5) podłączanie posesji istniejących, a nie tylko nowych, do sieci wod-kan, co wynika z uzbrajania terenów budowlanych, dostępności firm wykonawczych, stosunkowo zamożnego społeczeństwa (rozwój cywilizacyjny, poprawa komfortu mieszkania, realizacja wytycznych aglomeracji, budowa przez gminę sięgaczy kanalizacyjnych do granic posesji prywatnych, presja wynikająca z przepisów prawa o obowiązku przyłączania do sieci kanalizacyjnej, droższy wywóz nieczystości z szamb).

Współpracowano z lokalną firmą odbierającą skratki (zanieczyszczenia stałe, śmieci) ze wszystkich obiektów z działającymi mechanicznymi kratami usuwającymi odpady. Obroty z tym kontrahentem były równe 129 492,34 zł netto (w 2021 r. 125 075,70 zł netto). Na wysokość tych obrotów wpłynęła kolejna podwyżka ceny za wywóz skratek (zawarto aneks do obowiązującej umowy, zwiększający cenę z 950 zł netto do 997,50 zł netto za tonę odpadu), wynikająca z kolei z rosnących kosztów utylizacji tychże odpadów w całej Polsce, jak też typowych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (paliwo, wynagrodzenia).

Poza niestety rosnącymi cenami utylizacji znaczący wpływ na poziom tych kosztów działalności ma zwiększająca się ilość zanieczyszczeń stałych usuwanych z sieci. Zgodnie ze sprawozdaniami składanymi poprzez system Bazy Danych o Produktach i Opakowaniach oraz o Gospodarce Odpadami (BDO) w 2022 r. zutylizowanych zostało 107,32 ton skratek (w 2021 r. 88,56 t, w 2020 r. 85,81 t). Można zauważyć, iż ilość stałych odpadów wyławianych z kanalizacji rośnie adekwatnie do wzrostu długości eksploatowanej sieci i przyrostu liczby odbiorców usług; natomiast co dziwne, nie oddziałuje na to w przeciwnym kierunku, rosnąca – jak by się zdawało – świadomość odbiorców w zakresie kultury użytkowania kanalizacji.

PUK Zielonki sp. z o.o. na podstawie decyzji RDOŚ w zastępstwie PGW Wody Polskie, wykonało nakładem własnym akcję likwidacji tam bobrowych na potoku Bibiczanka przy pompowni w Bibicach (ul. Spacerowa). Budowle tych zwierząt zagrażały zalaniem terenu pompowni i urządzeń, co mogło skutkować skażeniem sanitarnym okolicy, potoku, a zarazem niemożnością utrzymania ciągłości odprowadzania ścieków z dużej zlewni. Finalnie bobry przeniosły swoje siedlisko w miejsce niezagrażające obiektowi.

Inwestycje, remonty i modernizacje urządzeń kanalizacyjnych

Przedsiębiorstwo w 2022 r. zrealizowało poniżej wymienione działania w zakresie utrzymania i rozwoju urządzeń kanalizacyjnych:

1) tłocznia ścieków w Garlicy Murowanej – remont kraty mechanicznej, modernizacja układu sterowania pracą kraty, wymiana styczników;
2) przepompownia ścieków przy ul. Spacerowej w Bibicach – remont generalny kraty mechanicznej, wymiana pompy przeciwzalaniowej, modernizacja sterowania, wymiana okablowania (krytyczna korozja przewodów);
3) przepompownia i stacja zlewna w Batowicach – remont generalny kraty mechanicznej;
4) przepompownia przy ul. B4 Węgrzce – przeniesienie skrzynki sterowania alarmem przeciwzalaniowym wraz z wymianą okablowania;
5) pomiary mocy czynnej i biernej na obiektach, służące przygotowaniu planu dostosowań w celu obniżenia kosztów energii elektrycznej (pś Bibice ul. Spacerowa, tłocznia Zielonki);, Ujęcie Wody Bibice Ujęcie Grębynice;
6) przegląd rozłączników na sieci średniego napięcia przy wszystkich posiadanych stacjach transformatorowych oraz wymiana tego kluczowego dla bezpieczeństwa obsługi urządzenia na pompowni w Garlicy Duchownej (25 tys. zł netto).

Konieczność sukcesywnych wymian, napraw, usprawnień w aspekcie spraw elektrycznych, skrzynek sterowniczych i armatury, krat automatycznych na przepompowniach wynika z faktu, iż podzespoły i materiały zakładane „na ściekach" ulegają szybszej degradacji z powodu agresywnych warunków tam panujących.

Wszystkie największe i krytyczne obiekty kanalizacyjne są zmonitorowane systemem SCADA. Należy tu z radością potwierdzić, że ten system zarządzania posiadany przez spółkę, zarówno w kwestii liczby kontrolowanych obiektów wod-kan, jak i parametrów oraz rozwiązań technicznych, jest na bardzo wysokim poziomie zaawansowania, jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa o porównywalnej skali.

Z uwagi na znaczne zaangażowanie sił i środków przedsiębiorstwa w 2022 r. w obiekty wodociągowe, a także na fakt, że przyjęte do eksploatacji gminne pompownie są nowe lub jeszcze w okresie gwarancji, większy zakres prac remontowo-rozwojowych na technicznych urządzeniach ściekowych nie był uzasadniony.

W całym roku, głównie swoimi mocami (przy większych obiektach we współpracy z profesjonalnymi kontrahentami), wykonywano kompleksowe planowe czyszczenie przepompowni (ponadto pompownie były czyszczone na bieżąco w przypadkach zatkań bądź awarii). Dzięki tym profilaktycznym pracom nie dopuszcza się do awarii urządzeń oraz cyklicznie kontroluje się ich stan. Również dzięki temu ograniczone zostają koszty remontów, jak i unika się konsekwencji zatkań kanalizacji i zalań na większych odcinkach

(dotyczy to szczególnie przepompowni sieciowych). Wydatki na usługi zewnętrzne związane z czyszczeniem przepompowni i wywozem ścieków (profilaktyczne i przy awariach) w 2022 r. sięgnęły 39 711 zł netto (w 2021 r. ok. 46 250 zł netto).

Awarie

W całym 2022 r. odnotowano 17 większych awarii sieciowych (głównie usterek krat oraz pomp) na kanalizacji (w 2021 r. było 38). Niestety, bolączką jest utrzymujący się – a wręcz, co dziwne – narastający, mimo uświadamiania społeczeństwa przez coraz większą liczbę zakładów i organizacji branży wod-kan, i przez media – brak kultury użytkowania kanalizacji przez odbiorców. Jest to doskonale widoczne w terenie – w skratkach i podczas usuwania awarii – pracownicy notorycznie znajdują artykuły kosmetyczne, głównie nawilżane chusteczki, patyczki kosmetyczne itd., szmaty, twarde odpadki budowlane i wiele innych „zabójczych" dla kanalizacji rodzajów śmieci. Nasilającą się plagą w ostatnim roku stały się również tłuszcze, które osadzają się w kolektorach i powodują zatkania. Natomiast w związku z prowadzonymi na obszarze gminy Zielonki dużymi inwestycjami drogowymi, problemem w eksploatacji kanalizacji stały się zatory wywoływane odpadami budowlanymi (kawałki betonu, asfaltu, kruszywa itp.). Przedsiębiorstwo obciążyło kosztami czyszczenia i usuwania skutków zatorów dużego wykonawcę inwestycji drogowej na terenie gminy.

Działania związane z usuwaniem skutków powodzi

Nawałnica skutkująca wezbraniem cieków wodnych i spływem wód z dróg i pól, w roku sprawozdawczym wystąpiła na szczęście tylko jednokrotnie (21.08). Szkody przez to spowodowane w infrastrukturze kanalizacyjnej polegały na zalaniach, naniesieniu odpadów, błota na obiekty (teren największych pompowni: Bibice, Garlica Murowana, Węgrzce), a także uszkodzeniach mechanicznych krat i pomp ściekowych (niekontrolowany napływ twardych odpadów stałych, piasku zmywanych do systemu przez spływające wody powierzchniowe). Przedsiębiorstwo zidentyfikowało miejsca, które zostały dotknięte skutkami tego kataklizmu pogodowego, a następnie podjęło niezbędne prace (sprzątanie obiektów i czyszczenie urządzeń, przywrócenie ich sprawności, serwis pomp, remonty krat mechanicznych).

Zapobieganie infiltracji i zwalczanie nielegalnych wpięć do sieci kanalizacyjnej

Reagowano na zgłoszenia i uzupełniano, wymieniano lub regulowano pokrywy (włazy) do studzienek, przez co zmniejszano ryzyko uszczerbku na zdrowiu przechodniów, dalszych uszkodzeń studni i zapobiegano napływowi wody opadowej.
Zaś z inicjatywy przedsiębiorstwa przeprowadzano punktowe i odcinkowe kontrole szczelności włazów. W wytypowanych przypadkach wymieniano pokrywy, kompleksowo wymieniano uszczelki lub powlekano je silikonem, a poluzowane zatrzaski poddawano obróbce spawalniczej (usztywnia to pokrywę włazu z jego

korpusem, a także zapobiega dobijaniu pokrywy o korpus). Prace były prowadzone m.in. na ul. Bankowej w Zielonkach, ul. Granicznej w Bibicach – 25 szt., czy ul. A1 i A8 w Węgrzcach.

Przedsiębiorstwo na bieżąco współpracuje z urzędem gminy w aspekcie kontroli realizowania przez mieszkańców obowiązku opróżniania szamb przez wywoźników posiadających zezwolenie (wykazy zrzutów oraz dane o zużyciu wody przekazywane Referatowi Niskiej Emisji i Odpadów) oraz w aspekcie przyłączania posesji do sieci kanalizacyjnej po stworzeniu warunków technicznych, a także rozliczenia dofinansowania z POIŚ i weryfikacji osiągnięcia zakładanego efektu ekologicznego (dane o zawartych umowach oraz o zużyciu wody przekazywane Referatowi Inwestycji Sieciowych).

W całym roku pracownicy przeprowadzali kontrole posesji pod kątem wykrycia nielegalnych wpięć do kanalizacji, zarówno jeśli chodzi o wodę opadową, jak i ścieki sanitarne, a także sprawdzenia prawidłowości funkcjonowania instalacji i przyłączy kanalizacyjnych w razie zatkań na posesjach i głównych ciągach. Podczas wizji lokalnych używana była kamera do inspekcji TV oraz urządzenia do zadymiania, sporządzane były notatki służbowe oraz dokumentacja fotograficzna. W 2022 r. wykonano 27 kontroli kanalizacji sanitarnej, a do tego 3 kontrole kanalizacji deszczowej, w tym: 12 objęło całe ulice, 1 większą enklawę, 1 dużą część miejscowości (Boleń). Ponieważ podczas całej akcji nie stwierdzono nieprawidłowości (poza jedną, o czym poniżej) działania przyniosły skutek prewencyjno-edukacyjny.

Zarządzona została kontrola całej ul. Bankowej w Zielonkach w zakresie identyfikacji wpięć wody opadowej i nielegalnych podłączeń (akcja zrealizowana w następstwie ustaleń w związku z powtarzającymi się przypadkami wybijania ścieków na drogę). Na ponad 30 sprawdzonych posesji, wykryto tylko jedną nieprawidłowość (rynna wpuszczona do kanalizacji sanitarnej).

Doraźne, szybkie interwencje w związku z podejrzeniem nielegalnego korzystania z urządzeń kanalizacyjnych (czy to przez anonimowe zgłoszenie, czy samodzielne wykrycie przez przedsiębiorstwo) przyniosły skutek w postaci likwidacji 3 takich miejsc oraz nałożenia opłat podwyższonych.

Łącznie, z tytułu cennikowych opłat podwyższonych w 2022 r., spółka uzyskała 18 tys. zł, co zostało zapłacone przez sprawców nielegalnych podłączeń do sieci wod-kan.

Przedsiębiorstwo wykonało na terenie wielu miejscowości spory zakres prac jeżeli chodzi o czyszczenie (udrażnianie, usuwanie osadów) i sprawdzanie stanu kanałów oraz studzienek (inspekcje TV), zarówno współpracując doraźnie z zewnętrznymi kontrahentami (39 711 zł netto), ale w 2022 r. przede wszystkim wykorzystując wynajęty na 2 miesiące specjalistyczny duży wóz z zabudową ssąco-płuczącą (30 tys. zł netto). Dodatkowo, najem tegoż pojazdu miał charakter testu, a zarazem szkolenia przed planowanym od lat pozyskaniem takiego samochodu. Pojazd był używany nawet przy zleceniach z urzędu gminy na czyszczenie kanalizacji opadowej oraz udrażnianie przepustów. Punktowo wymieniano włazy, uszczelki oraz uzupełniano ubytki na łączeniach z nawierzchnią dróg. Systematycznie czyszczone są również komory przepompowni ścieków. Planowych remontów i przebudowy całych odcinków oraz studzienek w 2022 r. nie realizowano (poza pojedynczymi czy doraźnymi naprawami albo wymianami np. na terenie klubu Zieleńczanka), przede wszystkim z powodu niemożności znalezienia podwykonawcy, który miałby wolne moce przerobowe. Jednak brak strat w systemie kanalizacyjnym (będzie omówione w dalszej części) jest potwierdzeniem, że koncentracja i skierowanie strumienia wydatków na inne działania było uzasadnione.

W zakresie rzeczowym natomiast należy podsumować, że z pomocą firm zewnętrznych wykonano inspekcję kamerą i czyszczenie kolektorów kanalizacji sanitarnej (niekiedy też przyłączy) na łącznym dystansie ponad 2 516 m (2021 r.: 6 305 m) w niżej podanych lokalizacjach:

1) ul.: A9, B1, B3, B4 (po modernizacji drogi powiatowej), Warszawska, os. Wojskowe w Węgrzcach;
2) ul. Na Ogrody i ul. Krakowskie Przedmieście w Zielonkach.

Z kolei w czasie 2 miesięcy eksploatacji wynajętego przez spółkę wozu, udało się wykonać czyszczenia, udrażniania 8 825 m sieci kanalizacyjnej i 17 pompowni (w tym 255 m gminnych przepustów i kanalizacji opadowej).

Z zakresu asysty inżynierskiej, kontroli, inspekcji, przeglądów sieci i urządzeń kanalizacyjnych należy wskazać m.in. na:

1) układ grawitacyjno-tłoczny i pompownię przy nowej szkole w Przybysławicach;
2) bypass kolektora głównego przy budowie POK w Zielonkach (rejon ul. Krakowskie Przedmieście);
3) kontrole odcinkowe po intensywnych opadach deszczu.

Nowością w dziedzinie identyfikacji potencjalnych miejsc nieopomiarowanego poboru wody i zrzutu ścieków była weryfikacja 12 różnic, jakie zostały stwierdzone pomiędzy bazą danych odbiorców usług spółki a bazą deklaracji odpadowych UGZ dla miejscowości Batowice. Okazało się, że różnice mają charakter drobny, w postaci braku rozeznania w terenie bądź braku aktualnych danych np. adresowych. Dzięki tym kompleksowym działaniom terenowo-dokumentacyjnym uporządkowano bazę elektroniczną, zaktualizowano albo pozyskano stosowne dokumenty, a także poprawiono stan wiedzy jak/czy te posesje/lokale korzystają z usług przedsiębiorstwa, i czy nie ma nielegalnego poboru wody lub zrzutu ścieków. Przedsięwzięcie to miało zarazem charakter testowy, przygotowawczy i zostanie wykonane systemowo dla wszystkich pozostałych miejscowości gminy po pozyskaniu bazy wynikowej różnic.

Stacja zlewna

Na 31.12.2022 r. spółka odbierała nieczystości ciekłe z 19 wozów asenizacyjnych mających identyfikatory transponderowe (w 2021 r. 18), należących do 12 kontrahentów, z którymi są zawarte umowy (w 2021 r. 11; zwiększenie wynika z rozdzielenia firmy rodzinnej). Cena przyjęcia 1 m^3 nieczystości w 2022 r. wynosiła 7,53 zł netto. Ta sama cena obowiązuje dla wszystkich kontrahentów.

Na gruncie ustaleń z 2016 r., zmierzających do ustabilizowania wolumenu zrzutów (dynamiczny rozwój stacji i aktywności wywoźników powodował negatywne skutki np. przez wzmożony ruch kołowy i dla stanu dróg) nie podpisano żadnej nowej umowy ani nie dopuszczono żadnego stałego nowego samochodu asenizacyjnego (poza przypadkami wymiany pojazdu, zakończenia działalności lub przekazania firmy) jeżeli chodzi o podmioty komercyjne. Natomiast w ramach wsparcia branżowego, na zasadzie wyjątku, w 2021 r. podpisano jedną umowę z Przedsiębiorstwem Komunalnym „Nad Dłubnią" sp. z o.o. z Iwanowic (z uwagi

na problemy z funkcjonowaniem ich oczyszczalni ścieków), dopuszczając ograniczony limitem zrzut z dwóch pojazdów asenizacyjnych.

Działalność usługowa

Projekty i wykonawstwo (roboty budowlano-montażowe)

Na bezpośrednie zamówienie Gminy Zielonki bądź z zamiarem przekazania gminie do realizacji szeregu kluczowych, acz kosztowych inwestycji, przedsiębiorstwo w 2022 r. realizowało szereg prac analitycznych i projektowych:

1) dzięki dobremu współdziałaniu z GDDKiA, konsorcjum Gulermak i WMK SA, Gmina Zielonki może sfinansować i zlecić projekt z budową odejścia od studzienki granicznej na kolektorze krakowskim poza pas POK i al. 29 Listopada (rejon ul. Na Szaniec), umożliwiając w II etapie budowę całego nowego systemu w układzie grawitacyjno-tocznym dla terenu między POK a granicami gminy, ciążącego do nowego punktu hurtowego odbioru ścieków (ostatnia miejska studzienka kanalizacyjna na granicy miasta i gminy). Przedsięwzięcie jest zgodne z koncepcją i wnioskiem do WMK SA wypracowanymi przez PUK Zielonki sp. z o.o.;
2) postępowało projektowanie nowego systemu odprowadzania ścieków poprzez tłocznię w Garlicy Murowanej (etap I obejmujący budowę nowej tłoczni o lepszych perspektywicznych parametrach z budową/przebudową fragmentu rurociągu dolotowego i tłocznych); zawarty został aneks przesuwający termin sporządzenia projektu na 30.06.2023 r.;
3) pogłębiona została analiza i koncepcja rozwiązania problemów z funkcjonowaniem systemu kanalizacji sanitarnej podczas opadów w rejonie ul. Bankowej w Zielonkach, w powiązaniu z projektowanym ZRID-em tej ulicy oraz budową POK (przedstawiono rekomendację, a operacyjnie zmierza się do realizacji w terenie przez generalnego wykonawcę POK);
4) powstała 4-wariantowa koncepcja rozwiązania sposobu odprowadzania ścieków w rejonie ul. Galicyjskiej i Polowej w Zielonkach;
5) trwało projektowanie magistrali wodociągowej od włączenia przy zbiornikach miejskich na Górce Narodowej do sieci przy ul. B4 w Węgrzcach;
6) w sprawie projektu magistrali od al. 29 Listopada do ujęcia w Bibicach należy powiedzieć, że prywatni właściciele, z którymi prowadzone były wielomiesięczne rozmowy w kwestii zgody na przejście, ostatecznie odmówili, co jest bardzo złą informacją, gdyż zmienia dotychczasową zaplanowaną trasę całości oraz zmusza do poszukiwania innego rozwiązania (czas), a także spowoduje podrożenie budowy (wydłużenie trasy);
7) analizowano zasadność i możliwości ulokowania sieci wodociągowej w projektowanym ZRID-zie ul. Parkowej w Bibicach i w powiązaniu z trasą planowanej magistrali od granicy z Krakowem do ujęcia przy ul. Źródlanej;
8) kontynuowano projekt dla budowy magistrali wodociągowej od ujęcia S-3 do zbiornika Marszowiec;

9) tworzono, aktualizowano specyfikacje, kosztorysy, przedmiary robót do zamówień publicznych, na podstawie dokumentacji, których autorem była spółka (tzw. STWiOR-y – np. do zadania wymiany hydrantów, czy budowy kanalizacji sanitarnej w Przybysławicach i Korzkwi w rejonie ul. Stoczki i Podzamcze).

Spółka ukończyła następujące prace dokumentacyjne i formalnoprawne w dziedzinie budowy urządzeń i wymiany odcinków sieci wodociągowej, w tym dla zadań o charakterze strategicznym:

1) uzyskano pozwolenie na budowę nowej stacji uzdatniania dla pełnej wydajności ujęcia S-3 w Zielonkach (dokumentację przekazano gminie do realizacji);

2) uzyskano pozwolenie na budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ul. C3 w Węgrzcach (połączenie systemów zaopatrzenia i uzbrojenie nowych terenów; dokumentację przekazano gminie do realizacji);

3) uzyskano pozwolenie na budowę dwóch budynków garażowych wraz z instalacjami, układem drogowym i zagospodarowaniem terenu w Węgrzcach na dz. nr 461/54 – zadanie otrzymało dofinansowanie z Programu Rządowego Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych o wartości wsparcia do 4 674 000 zł brutto. Przedstawiciele spółki byli członkami komisji przetargowej, jak też uczestniczyli w radach budowy. PUK Zielonki sp. z o.o. w 2022 r. zapłacił za sporządzenie badań i dokumentacji geologicznej oraz pełnego projektu ok. 107 tys. zł netto. Dodatkowo przedsiębiorstwo wspierało generalnego wykonawcę w zakresie przekładek sieci na placu budowy.

Z mniejszych, lecz społecznie potrzebnych działań, należy wskazać na następujące:

1) spółka na zamówienie gminy podjęła się i wykonała projekt, a następnie wybudowała przyłącz wodociągowy do terenu rekreacyjnego Sołectwa Zielonki przy ul. Na Piaski (16 tys. zł netto);

2) spółka na zamówienie gminy zaplanowała i wykonała (zadanie skomplikowane terenowo) przebudowę przyłącza i instalacji wodnej na potrzeby stworzenia systemu nawadniania terenu rekreacyjnego Sołectwa Osiedle Łokietka przy ul. Lawendowej (8 tys. zł netto).

Przedsiębiorstwo zafakturowało w 2022 r. kwotą 11 341,46 zł netto usługi sprawowania nadzoru autorskiego w toku realizacji zadań kanalizacyjnych przez gminę, a których przedsiębiorstwo było autorem (ul.: C24, Spacerowa, Leśna).

Projektowane i realizowane zadania liniowe oraz te na obiektach wodociągowych mają wieloraki charakter: począwszy od wymiaru strategicznego, poprzez zastępowanie starych, awaryjnych odcinków nowymi (odtwarzanie majątku), uzbrajanie terenów budowlanych oraz porządkowanie infrastruktury (w tym przed robotami drogowymi), lepsze zarządzanie dostawami i ciśnieniem wody, unowocześnianie obiektów i technologii, zabezpieczanie i podnoszenie ich estetyki.

Podkreślenia wymaga prawidłowość, że wykonawstwo na placu budowy, a wcześniej formalna dokumentacja techniczna z pozwoleniem na budowę, zaczyna się od prac analityczno-koncepcyjnych.

Spółka jako gminne przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz eksploatator gminnej sieci wodno-kanalizacyjnej, również w roku 2022 zrealizowała ich szereg celem dalszego przemyślanego, optymalnego rozwoju systemów wodociągowych i kanalizacji sanitarnej Gminy Zielonki. Były one realizowane w porozumieniu z Urzędem Gminy Zielonki, który prowadzi bądź współpracuje przy przedsięwzięciach m.in.: w zakresie rozbudowy i modernizacji dróg (procedury ZRID), budowa północnej obwodnicy Krakowa, program „Gospodarka wodno-ściekowa w Gminie Zielonki" (dofinansowany z Funduszu Spójności Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko). Działania te mają kluczowe znaczenie dla strategicznego rozwoju infrastruktury technicznej gminy, poprawy stanu infrastruktury wod-kan, polepszenia zdolności do niezawodnego i ciągłego świadczenia podstawowych usług dla ludności (zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków), optymalizacji zarządzania pracą urządzeń, dostawami, zwiększenia produkcji, realizacji zadań uwzględnionych bądź planowanych do wpisania do fundamentalnych dla Gminy Zielonki i PUK Zielonki sp. z o.o. dokumentów (budżet, WPF, strategia gminy, WPR).

Począwszy od 2009 r., również i w 2022 r. spółka sporządzała projekty przyłączy kanalizacyjnych na zlecenie gminy (tzw. komitetowych, powiązanych z gminnymi inwestycjami kanalizacyjnymi POIŚ). W ciągu tamtego roku pracownia sporządziła ponad 83 szt. (w 2021 r. 124 szt.). Dopowiedzieć należy tu, że te projekty nie są przygotowywane z wyprzedzeniem, a jedynie po indywidualnym zgłoszeniu się właściciela nieruchomości, który zamierza przyłączyć posesję w wyniku stworzenia ku temu warunków technicznych. Współpraca ta jak dotąd była niefakturowana, natomiast na wniosek zarządu doprowadzono po latach do rozliczenia prac w roku sprawozdawczym.

W związku z faktem rozliczenia tych prac, zasadne jest dla pełnego podsumowania nakreślenie rysu historycznego. Otóż Gmina Zielonki w latach 2014-2022 była inwestorem rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej na terenie większości miejscowości gminy, w ramach kilkuetapowego programu „Gospodarka wodno-ściekowa w Gminie Zielonki", a które to przedsięwzięcia były dofinansowane z Funduszu Spójności (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko). W wyniku systematycznej budowy przez Gminę Zielonki odcinków sieci kanalizacji sanitarnej, zostały stworzone mieszkańcom gminy warunki techniczne do przyłączenia swych posesji do kanalizacji zbiorczej. Bezpośrednie warunki przyłączenia powstały dla właścicieli nieruchomości, którzy na etapach projektowania poszczególnych zadań zgłaszali inwestorowi zainteresowanie i wyrażali wolę podłączenia do sieci (zaprojektowanie i budowa sięgaczy kanalizacyjnych do geodezyjnych granic działek). Strony podjęły współpracę na potrzeby wsparcia mieszkańców w zakresie ułatwienia im oraz przyspieszenia faktycznego sukcesywnego podłączania posesji do sieci kanalizacji sanitarnej (tj. budowy przyłączy, przepięcia i likwidacji zbiorników wybieralnych), co obejmowało skrócenie i uproszczenie ścieżki formalno-dokumentacyjnej, a także obniżenie kosztów prywatnych inwestycji, przede wszystkim w związku z ustalonymi na terenie Gminy Zielonki zasadami naliczania opłaty adiacenckiej, a także koniecznością uzyskania i wykazania przez gminę efektu ekologicznego założonego w umowach o dofinansowanie ze środków europejskich. PUK Zielonki sp. z o.o., będący przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, a jednocześnie jednoosobową spółką skarbu Gminy Zielonki, siłami własnymi wykonał w latach 2014-2022 958 szt. projektów przyłączy kanalizacyjnych (tzw. komitetowych).

Na podstawie tychże projektów, posesje zostały fizycznie podłączone do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej, w następstwie czego były podpisywane indywidualne umowy o odprowadzanie ścieków. Dzięki temu gospodarka ściekowa w Gminie Zielonki została uszczelniona, wpływając na poprawę stanu ochrony środowiska, a także na polepszenie warunków życia mieszkańców i ułatwienie prowadzenia działalności przez przedsiębiorców. Wobec wieloletniego zaangażowania PUK Zielonki sp. z o.o. w przedmiotowe zadanie, Strony postanowiły, iż uzasadnione jest zrekompensowanie przedsiębiorstwu kosztów dotychczas wykonanych działań, a które to ustalono ryczałtowo na łączną kwotę 100 tys. zł netto.

Przedsiębiorstwo na koniec 2022 r. rozliczyło współpracę z gminą w szeregu bardzo ważnych, strategicznych lub historycznych prac koncepcyjno-projektowych:

1) za 19 000 zł netto zafakturowano dokumentację projektową dla budowy sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. C3 w miejscowościach Bosutów i Węgrzce;
2) za 19 500 zł netto zafakturowano prace analityczno-koncepcyjne w 2022 r. związane z rozwojem gminnych systemów wodociągowych i kanalizacji sanitarnej: wodociąg ZRID Garlica Duchowna-Owczary; kanalizacja ZRID ul. Bankowa w Zielonkach; kanalizacja ul. Polowa w Zielonkach; magistrala wodociągowa ul. Na Ogrody w Zielonkach; magistrala wodociągowa w ciągu zachodniej obwodnicy Zielonek; magistrala wodociągowa w rejonie POK przy al. 29 Listopada w Węgrzcach;
3) za ponad 27,5 tys. zł netto zafakturowano dokumentację projektową dla rozbudowy systemu poboru i uzdatniania wody na ujęciu S-3 w Zielonkach (tzw. nowy ASUW Zielonki);
4) za 100 000 zł netto zafakturowano dokumentację projektową dla budowy sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Podzamcze w Korzkwi i ul. Stoczki w Przybysławicach;
5) za 100 000 zł netto zafakturowano zaprojektowanie 958 szt. przyłączy kanalizacji sanitarnej na rozbudowywanej sieci gminnej na terenie gminy Zielonki w latach 2014-2022.

W związku ze ścisłą współpracą z urzędem gminy, a także *de facto* wspólnym interesem spółki i właściciela, a jednocześnie charakterem projektowanych przedsięwzięć dla rozwoju gminnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, zrezygnowano w niniejszym sprawozdaniu z rozdziału Działalność pracowni projektowej na potrzeby własne

Organizacja i zarządzanie spółką

Podstawowe dokumenty i obowiązki formalnoprawne spółki

Przedsięwzięte w roku sprawozdawczym działania analityczne, organizacyjne, dokumentacyjne, zostały zmaterializowane przede wszystkim w uchwale Rady Gminy Zielonki nr XXXV/3/2022 z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia zmiany regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Zielonki. Przedmiotową uchwałą, po procedurze opiniowania zmian przez PGW Wody Polskie oraz komisję rady gminy, nowelizacja – jej zakres i idea – ostatecznie została zatwierdzona na sesji. Przypomnieć trzeba, że w tej procedurze legislacyjnej chodziło o dostosowania wynikające z nowelizacji Prawa

budowlanego, zaimplementowanej do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Decyzją zarządu przedsiębiorstwo poszło w kierunku uchwalenia jedynie punktowych zmian w regulaminie (tylko tych zapisów objętych zmianami w ustawie). W wyniku tych zmian konieczne stało się zmodyfikowanie wewnętrznych procedur, druków, szablonów warunków przyłączenia (wdrożonych 20.09.2021 r.). Odnosząc się zaś do bardzo restrykcyjnego podejścia PGW Wody Polskie do tekstów opiniowanych regulaminów (przynajmniej na obszarze Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, gdzie wiele nowych regulaminów było negowanych, a procedury opiniowania musiały być powtarzane), uzyskanie opinii pozytywnej z uwagami do dokumentu przygotowanego przez zarząd, już przy pierwszym podejściu, należy uznać za sukces i potwierdzenie faktu, że działania w tym aspekcie były merytoryczne, rzetelne i dopracowane. Do uchwały nr XXXV/3/2022 wojewoda w trybie nadzoru nie wniósł żadnych uwag i finalnie została ona opublikowana w dzienniku urzędowym. Zarząd na koniec przygotował tekst ujednolicony regulaminu.

Z kolei w aspekcie wykonawczym – spółka i gmina realizowały uchwałę nr XXX/62/2021 Rady Gminy Zielonki z dnia 30 września 2021 r. w sprawie planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2021-2024. Szczegółowy, obszerny, aczkolwiek racjonalny dokument w swoim spektrum ujmuje przedsięwzięcia modernizacyjno-inwestycyjne oraz plan wykupów urządzeń wod-kan przez przedsiębiorstwo, a także inwestycje gminne oraz te o charakterze strategicznym i długofalowym w sferze gospodarki wodnej i ściekowej dla Gminy Zielonki.

Obsługa odbiorców usług i klientów

W zeszłym roku nadal rozszerzał się krąg odbiorców zainteresowanych nowoczesnym kanałem kontaktów z przedsiębiorstwem, jakim jest Internetowe Biuro Obsługi. Dzięki tej platformie zalogowany odbiorca ma stały dostęp do elektronicznych faktur, historii odczytów i rozliczeń, bieżącego salda, może też skontaktować się z przedsiębiorstwem i np. zgłosić awarię, podać wskazanie wodomierza, zadać pytanie. W dniu wystawienia faktury odbiorca otrzymuje automatyczne powiadomienie oraz plik elektroniczny z fakturą na adres e-mail, co jest jedną z metod profilaktyki dla zapewnienia ciągłości wpłat oraz unikania przypadków przekroczeń terminów zapłaty. Co istotne, im więcej faktur udostępnianych jest elektronicznie, tym mniej trafia do dystrybucji pocztowej i tym więcej czasu zyskują inkasenci. Czas ten jest przeznaczany na indywidualnie umawiane odczyty z odbiorcami, którzy rzadko bywają w domu lub pracują w nieregularnych godzinach. Ponadto, dzięki IBO faktury docierają w 100% i niezwłocznie po wystawieniu, natomiast te wysyłane pocztą czasem giną albo docierają z opóźnieniem. Na koniec 2022 r. liczba zarejestrowanych użytkowników IBO wyniosła 4 252 (w 2021 r. było ich 3 837; to oznacza wzrost rok do roku o 415, czyli o 10,82%; rok wcześniej było to 819 i 27,14%). Zainteresowanie tą formą obsługi utrzymuje się, a każdy nowy odbiorca usług jest o niej aktywnie informowany i zachęcany do zarejestrowania się. Duży przyrost użytkowników IBO uzasadniany jest: napływem młodych odbiorców usług, postawami proekologicznymi, powszechną elektronizacją, informatyzacją (kanały typu e-BOK), bezwzględnymi przewagami faktur elektronicznych nad fakturami papierowymi, wygodą płatności elektronicznych ponad formą opłacania

rachunków w sklepach czy na poczcie. W pamięci pozostają też problemy w działaniu państwowego operatora pocztowego na terenie gminy Zielonki, głównie w III i IV kwartale 2021 r. (kilkutygodniowe opóźnienia w doręczeniach, zagubione przesyłki z fakturami, masowe skargi odbiorców usług, zwiększone zaangażowanie kadr finansowych w sprawy anulowania odsetek naliczonych odbiorcom z winy poczty). W I kwartale 2022 r. praca Poczty Polskiej poprawiła się, ale mimo wszystko rozpoznano możliwe formy wyegzekwowania od operatora jakiejś rekompensaty za ub. r. Okazało się niestety, że formuła reklamacji dotyczącej przesyłek nierejestrowanych nie istnieje, zaś formuła skargi jest niewymierna, a z kolei ścieżka cywilna będzie długotrwała przy bardzo niskiej perspektywie skuteczności.

Do 922 subskrybentów newslettera wysyłane są e-mailowe powiadomienia o istotnych wydarzeniach związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa, np. o przerwach w zaopatrzeniu w wodę (w 2021 r. subskrybentów było także 922 – oznacza to wyczerpanie się formuły tego kanału).

Przedsiębiorstwo po rozeznaniu możliwości podpisało umowę z producentem i wdrożyło kolejne narzędzie powiadamiania odbiorców usług – aplikację Blisko. Dla kilku administratorów, którymi są pracownicy spółki, zorganizowano szkolenie wdrożeniowe. Jest to szybkie, wygodne, nowoczesne narzędzie, gdzie zainteresowany mieszkaniec instaluje bezpłatną aplikację na urządzenie mobilne oraz określa, w jakich kategoriach tematycznych i dla jakiej lokalizacji chce otrzymywać powiadomienia (wybiera również dostawcę tj. autora powiadomień). Najważniejszą cechą aplikacji jest możliwość targetowania adresatów – informacje docierają tylko do odbiorców z danej strefy geograficznej, przez co nie są oni zasypywani wiadomościami ich niedotyczącymi. Daje też możliwość zwrotnego powiadomienia od odbiorcy do przedsiębiorstwa (np. o wystąpieniu awarii). Do korzystania z narzędzia spółka nie musi posiadać bazy danych telefonów (jak przy systemach powiadamiania SMS-owego). Spółka przygotowała szeroką kampanię informacyjno-promocyjną zachęcając ludność do korzystania z aplikacji.

Liczba reklamacji, które wypłynęły w 2022 r. to 13, rozpatrzono pozytywnie 12 z nich (w 2021 r. złożono 11 reklamacji, rozpatrzonych pozytywnie było 10). Każdy przypadek jest analizowany indywidualnie, a stanowisko przedsiębiorstwa, nawet gdy zasadne jest oddalenie reklamacji, przedstawiane jest rzeczowo, w oparciu o argumenty faktyczne, techniczne i prawne. Utrzymujący się rząd wielkości składanych reklamacji (dosłownie pojedyncze sztuki) przy stale rosnącej liczbie odbiorców, sprzedaży, wartości przychodów, świadczy dobitnie o tym, że usługi przedsiębiorstwa w zakresie zbiorowego zaopatrzenia są prowadzone w sposób należyty. Stosunek liczby złożonych reklamacji do liczby umów o zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków wynosi 0,00075 (2021 r.: 0,000671). Relacja ta z mianownikiem w postaci np. rocznej liczby wystawionych faktur, czy też metrów sześciennych sprzedanej wody wychodzi jeszcze korzystniej. Wobec powyższego można śmiało stwierdzić, że przy tak wielkiej skali działania reklamacje uznane, stanowiące potwierdzenie jakiegoś błędu, czy niedociągnięcia spółki, stanowią zbiór – można rzec – mikroskopijny. Takie kształtowanie się w czasie relacji liczby reklamacji i progresu w skali działalności gospodarczej potwierdza, że usługi spółki stają się coraz lepsze, coraz wyższej jakości.

Organizacja wewnętrzna

W 2022 r. następowały dalsze zmiany w aspekcie organizacji pracy i funkcjonowania działów. Kontynuowano regulowanie zasad obiegu dokumentów, modyfikowanie wzorów dokumentów i procedur, tworzenie zakresów czynności.

Zgodnie z planem przyspieszyło porządkowanie zbioru umów papierowych, digitalizacja umów z odbiorcami usług i aktualizowanie bazy billingowej (pozyskany dedykowany pracownik). Celem tego długofalowego zadania (żmudna i czasochłonna praca przy tysiącach dokumentów) jest usprawnienie pracy, podpięcie wersji cyfrowych dokumentów do systemu GIS oraz zabezpieczenie ważnych akt i danych przed zniszczeniem/utratą. Wykonany przerób: 5 080 umów odpowiadający 44 961 plików, co stanowi 53% wszystkich umów. Porządkowanie bazy danych odbiorców objęło m.in. następujące prace: dodawanie numerów telefonów, ujednolicanie formatu nr telefonów, uzupełnianie numerów działek i numerów PESEL, wprowadzanie zapotrzebowania na wodę.

Decyzją zarządu, zasady gospodarki środkami ochrony indywidualnej, odzieżą i obuwiem roboczym oraz środkami higieny osobistej, obowiązujące w zakładzie pracy od ponad 6 lat (wprowadzone uchwałą nr 9/2016 z dn. 11.07.2016 r.), zostały zaktualizowane, po analizie prawnej i merytorycznej dokumentu oraz z uwzględnieniem zebranych dotąd wniosków i zgłoszonych potrzeb pracowników. Decyzja ta podjęta z korzyścią dla pracowników (zwiększenie i optymalizacja asortymentów, ilości) będzie okupiona zwiększeniem kosztów wyposażenia, świadczeń na rzecz pracowników.

Zarząd kompleksowo zreorganizował i uporządkował pracę inkasentów w związku ze słabymi wynikami odczytów wpływającymi na sprzedaż i straty wody (analityka, przygotowanie wytycznych, dokumentów), a następnie sekretariatu oraz działu eksploatacji.

Ponadto zarząd opracował dokumentację przeglądów obiektów wod-kan pod kątem remontowo-technicznym i BHP oraz wyznaczył nową osobę do uporządkowania tej sfery.

Wprowadzono w życie instrukcję sprawdzenia ujęć przed poborami próbek do badań wody.

Natężone zostały prace w tzw. przypadkach trudnych związanych z porządkowaniem umów z odbiorcami usług na nieruchomościach o nieuregulowanym stanie prawnym (dotyczy głównie osiedli budowanych przez niektórych deweloperów). Dzięki tej inicjatywie przedsiębiorstwa odzyskano tysiące złotych z należności od deweloperów, a nowym mieszkańcom umożliwiono zalegalizowanie korzystania z usług zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków oraz normalne, przejrzyste rozliczanie się.

Obsługa zewnętrzna

Na zakupy artykułów biurowych wydano w 2022 r. 23 574,58 zł netto (w 2021 r. 19 065,92 zł netto). Spółka zmieniła kontrahenta optymalizując koszty tych zakupów.

Spółka ma zapewnioną obsługę prawną oraz obsługę z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy. Koszt bieżącej obsługi prawnej, obsługi procesowej i korporacyjnej w całym roku wyniósł 17 387,15 zł netto

(w 2021 r. 17 295,39 zł netto). Natomiast koszt rocznej obsługi BHP to 12 000 zł netto (wcześniej 9 600 zł netto).

W 2022 r. nie było potrzeby korzystania ze wsparcia kancelarii doradców podatkowych.

Siedziba przedsiębiorstwa, przepompownia ścieków w Garlicy Duchownej (niekorzystnie położona, z dala od zabudowań, w terenie zadrzewionym) oraz wszystkie samobieżne pojazdy są chronione przez agencję. Roczny koszt ochrony zamknął się w kwocie 5 641,56 zł netto (w 2021 r. 6 197 zł netto). W ciągu roku nie odnotowano żadnego przypadku włamania ani dewastacji do powyższych obiektów ani pojazdów. Agencja zapewnia nie tylko tradycyjną ochronę – wszystkie ww. pojazdy mają zainstalowany profesjonalny system monitoringu GPS, dzięki któremu znana jest m.in. ich aktualna pozycja, jak też przebyte trasy, co pozwala na stałe dozorowanie pracowników, zabezpiecza je przed ewentualną kradzieżą i pośrednio ma wpływ na wysokość kosztów paliwa.

PUK Zielonki sp. z o.o. jest dużym odbiorcą energii elektrycznej, służącej do zasilenia urządzeń wod-kan oraz siedziby (67 PPE – punktów poboru energii; 62 w 2021 r.). W 2022 r. dołączone zostały kolejne punkty – podpisano (albo przepisano) umowy kompleksowe na zasilanie przejętych do eksploatacji przepompowni ścieków i hydroforni. Sprzedawcą energii jest TAURON SPRZEDAŻ sp. z o.o., a dystrybutorem TAURON DYSTRYBUCJA SA. Po analizie sprawy (trudna decyzja; w dużej mierze była to intuicja, bowiem w tak gwałtownych uwarunkowaniach na rynku energii i w ogóle w gospodarce nie ma możliwości racjonalnego planowania), podpisany przez zarząd jesienią 2021 r. aneks cenowy na rok sprawozdawczy, zakładał gwarantowane na cały rok, lecz dużo wyższe ceny niż obowiązujące w 2021 r. (głośny medialnie temat dużych i wciąż zapowiadanych na kolejne lata skokowych podwyżek cen energii w całym kraju). Podkreślić należy, że ostatecznie zarząd negatywnie ocenił celowość i odrzucił opcję wejścia do grupy zakupowej oraz wspólne zamówienie publiczne z Gminą Zielonki, co okazało się trafioną decyzją. *De facto*, mimo podwyżki ceny MWh, spółka i tak uzyskała lepszą cenę niż gmina macierzysta i grupa zakupowa (a więc wiele okolicznych gmin i PWiK-ów) – potwierdza to poniższa tabela:

	Cena netto MWh w 2022 r.	Wzrost w stosunku do 2021 r.	Uwagi
Podmiot/taryfa			
PUK Zielonki sp. z o.o.	485,00 zł	+ od 42% do 58%	ceny w 2021 r.: 310-342 zł
Gmina Zielonki – oświetlenie uliczne	527,10 zł		
Gmina Zielonki – budynki	569,90 zł		
grupa zakupowa	526,30 zł	+68%	
taryfa cennikowa ogólnopolska TAURON dla firm	1 333-1 666 zł		

Teraz, mając już całoroczne dane można podać, iż całkowite koszty energii elektrycznej w 2022 r. wyniosły w sumie 1 201 976,54 zł netto. W 2021 r. wyniosły one ogółem 932 855,75 zł netto, co oznacza wzrost tylko rok do roku o 269 120,79 zł netto, a więc +28,85% (rok wcześniej 145 032,70 i 18,40%). Reasumując, łączne wydatki na zakup energii elektrycznej urosły nieuchronnie, jednakże należy wziąć poprawkę, że za część wzrostu kosztów odpowiada zwiększona produkcja wody i ścieków.

Po rozpoznaniu sprawy przez zarząd, zostaną zabezpieczone interesy spółki w postaci zawnioskowania o obowiązek utrzymania przez OSD (TAURON) ciągłości dostaw i poziomu mocy energii elektrycznej do wszystkich obiektów wodociągowych, kanalizacyjnych i do siedziby PUK Zielonki sp. z o.o. (jako podmiotu chronionego – gwarancja utrzymania ruchu), w sytuacjach ewentualnego odgórnego wprowadzenia ograniczeń w poborze energii sieciowej. Zarząd przygotował i złożył 67 stosownych wniosków dla wszystkich PPE. Zatem zasadność doposażania obiektów w generatory prądotwórcze pozostaje, ale już nie jest to tak radykalne – generatory będą wciąż niezbędne na sytuacje lokalnych awarii, wyłączeń rejonu zasilania itp.

Wszystkie urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne zasilane energią elektryczną znajdują się pod systematycznym nadzorem wieloletniego kontrahenta, który wykonuje m.in. pomiary elektryczne wymagane przepisami bezpieczeństwa pracy oraz pozwalające czuwać nad stanem technicznym urządzeń. Z pomiarów wykonywana jest stosowna dokumentacja. Koszt tej obsługi wynikający ze stałej umowy, wyniósł jak w poprzednich latach 9 600 zł netto. Firma ta dostarcza też części elektryczne i wykonuje większe usługi, co jest osobno rozliczane.

Sekretariat spółki zarejestrował w 2022 r. 1 233 spraw (nie licząc różnego rodzaju drobniejszych zgłoszeń, zapytań nierejestrowanych, załatwianych na bieżąco, od ręki), do tego 984 wniosków (na drukach firmowych np. o warunki, zgłoszeń rozpoczęcia robót itp.), a ponadto 1 293 faktury kosztowe. Sprawy wpływające przyjmowane są w formie papierowej i elektronicznej.

W zakresie dystrybucji korespondencji spółka nadal korzystała z usług POCZTY POLSKIEJ SA. Od 2017 r. używane jest nowoczesne rozwiązanie informatyczne tego operatora pn. Elektroniczny Nadawca, które zastąpiło dawną papierową książkę nadawczą. Roczny koszt wysyłki korespondencji to 77 298,90 zł netto (w 2021 r. 79 870,70 zł netto). Pomimo powszechnych podwyżek cen wprowadzanych okresowo przez Pocztę Polską, rosnącej liczby odbiorców i klientów, a tym samym spraw napływających i wychodzących ze spółki, udało się osiągnąć spadek kosztów pocztowych, a to dzięki optymalizowaniu tych wydatków poprzez np. osobiste doręczanie faktur przez inkasentów, dzięki IBO, odbieranie korespondencji przez adresatów osobiście w siedzibie spółki, korespondencję w formie mejlowej (w tym ponaglenia). W 2022 r. wysłano 17 715 listów zwykłych i rejestrowanych (w 2021 r. łącznie 24 538 listów).

Poniższa tabela prezentuje rozkład i tendencję w sposobach fakturowania odbiorców przez PUK Zielonki sp. z o.o. w ostatnich trzech latach:

	2020	2021	2022
Rodzaj faktury	szt.	szt.	szt.
elektroniczna (IBO)	13 886	17 633	21 629
tradycyjna (papierowa)	26 744	27 044	26 665
Razem	40 630	44 677	48 294

Koszty logistyczne w spółce optymalizowane są także poprzez współpracę w większości z kontrahentami dowożącymi swoje towary oraz z firmą kurierską DHL.

Jeśli chodzi o stacjonarne usługi telekomunikacyjne i Internet, spółka wciąż współpracuje z dotychczasowymi kontrahentami (krajowym potentatem i lokalną firmą). Spółka posiada dostęp do Internetu światłowodowego o bardzo dobrych parametrach (brak zakłóceń, stabilność i szybkość pracy w sieci wewnętrznej, możliwość uruchomienia kanałów zdalnej pracy na wszystkich stanowiskach biurowych i to jednocześnie). Światłowód, teraz jako podstawowe źródło dostępowe do Internetu (połączenie kablowe zostało utrzymane jako alternatywa), zwiększył bezpieczeństwo, niezawodność i sprawność całokształtu obsługi biura, klientów, pracy. Doskonale wpisuje się to w całokształt działań dostosowawczych do warunków pracy zdalnej i unowocześniania infrastruktury IT. Koszt tych usług wyniósł 6 400,08 zł netto.

Natomiast dostęp do telefonii komórkowej, obejmujący w przypadku przedsiębiorstwa telefony służbowe pracowników oraz funkcjonowanie monitoringu stanu i pracy sieci wod-kan oraz telewizji CCTV z transmisją online na kilku obiektach w terenie, nieprzerwanie zapewnia jedna z największych korporacji komórkowych. Łączny koszt w ub. r. opiewał na 58 855,02 zł netto (w 2021 r. 50 626,45 zł netto), czyli stosunkowo niedużo więcej pomimo coraz większej liczby telefonów i zmonitorowanych obiektów w terenie (pochodna optymalizacji pakietów abonamentowych, zamówionych usług oraz cennika), a także działań wdrożeniowych (APN). Ten koszt należy rozpatrywać jako kluczowy dla zapewnienia niezawodności i sprawności pracy ludzi oraz całości eksploatowanego systemu wod-kan. Co istotne, formuła współpracy z tym operatorem powoduje, że spółka nie płaci gotówką za aparaty telefoniczne, tablety i laptopy, co umożliwia wyposażanie pracowników w niezbędny sprzęt mobilny i odnawianie wyposażenia (koszt telefonu to 1 zł, a rynkowa wartość danego modelu jest „ściągana" z przyznanego wirtualnego budżetu, którego skala jest uzależniona od wartości obrotów). Dzięki tej możliwości, w ramach działań organizacyjnych w czasie epidemii koronawirusa, wszyscy pracownicy zostali wyposażeni w telefony służbowe, co umożliwiło bezproblemową pracę zdalną i elastyczny kontakt. Co więcej, cykliczne odnawianie tych urządzeń jest też formą benefitu.

W związku ze zmianami przepisów w zakresie odpadów komunalnych, spółka jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą zobowiązana została do indywidualnego zawarcia umowy w tym zakresie z wybranym odbiorcą. Koszt wywozu odpadów zmieszanych i zbieranych selektywnie w 2022 r. wyniósł 6 510 zł netto (2021: 5 085 zł netto).

Spółka korzysta z dostaw gazu od ogólnokrajowego dostawcy PGNiG, służącego do ogrzewania i przygotowywania centralnej wody użytkowej w siedzibie. Koszt tego paliwa w 2022 r. opiewał na

76 414,65 zł netto (w 2021 r. 13 836,63 zł netto), co oznacza, że urosły one wyłącznie z powodu ceny medium, a nie wzrostu zużycia, o 552%. Niestety, to drastyczna zwyżka kosztu stanowi odzwierciedlenie ogólnokrajowej sytuacji na rynku energii i jej nośników. Wskazać tu należy, że przed falą podwyżek w 2021 r. cena netto kWh wynosiła 16,598 zł, z kolei na koniec 2022 r. już 79,393 zł.

Usługi z dziedziny medycyny pracy oraz prywatnej opieki medycznej sprawowała największa w Polsce prywatna sieć placówek medycznych. Całkowity koszt obsługi obejmujący zakres obowiązkowy zakładu pracy (badania pracownicze, wymagane szczepienia), jak też zakres dodatkowy fundowany przez pracodawcę (opieka prywatna i szczepienia dodatkowe), wyniósł 62 148,40 zł netto (2021 r.: 49 793,28 zł netto). Zarząd podjął decyzję o utrzymaniu współpracy pomimo kolejnego jednostronnego zwiększenia cen przez sieć (powszechna sytuacja w całym kraju), ze względu na wszelkie pozostałe walory całokształtu obsługi medycznej i atrakcyjność tego dodatkowego świadczenia pozapłacowego wśród pracowników. Sprawy obsługowe medycyny pracy, dodawanie i aktualizowanie danych osobowych pracowników, wystawianie skierowań i rejestracja na badania itp., odbywają się elektronicznie poprzez portal klienta firmowego. Atrakcyjność tego benefitu jeszcze się powiększyła, a to dzięki wystąpieniu spółki z wnioskiem i uruchomieniu możliwości rozszerzenia usługi o członków spoza najbliższej rodziny, na koszt uczestnika.

W następstwie zamiaru narzucenia spółce dużych, a nieprzejrzystych, błędnie uzasadnionych podwyżek ubezpieczeń przez wieloletniego ubezpieczyciela, a także znacznego pogorszenia jakości obsługi i podejścia do klienta, decyzją zarządu spółka przeszła pod kompleksową stałą opiekę brokera ubezpieczeniowego (została nim największa ogólnopolska firma z polskim kapitałem). Dzięki sporemu nakładowi pracy na etapie przygotowawczym (m.in. analiza potrzeb, wybór zakresów, opcji, urealnienie wartości składników majątku, rekomendacje, negocjacje stawek jednostkowych skutkujące ich obniżeniem), spółka i pracownicy doczekali się właściwego, pełnego, bogatego pakietu polis (mienie, OC, NNW, umowa generalna na flotę) w standardzie korporacyjnym z doszacowanymi ryzykami i wartościami. Pomimo wzrostu rocznych kosztów ubezpieczeń (z 30 tys. do 44 tys. w 2022 r.), kompleksowe uporządkowanie tejże sfery przez zarząd było potrzebne; spółka zyskała ochronę „uszytą na miarę".

Systemy komputerowe

Na nowe licencje, aktualizacje i obsługę serwisową systemu księgowego oraz systemu billingowego wraz z IBO, wydano razem 10 848 zł netto (w 2021 r. 12 791,60 zł netto). Program billingowy jest systematycznie usprawniany, zgodnie z sugestiami i potrzebami pracowników czy praktyką przedsiębiorstwa.

W myśl przepisów podatkowych od 2017 r. spółka systematycznie przekazuje resortowi finansów elektroniczny Jednolity Plik Kontrolny (JPK).

W systemie GIS (system informacji przestrzennej), który jest rozwiązaniem informatycznym, mimo że zyskującym na popularności, nadal rzadkim w przedsiębiorstwach wodociągowych porównywalnej wielkości (z powodu skomplikowania narzędzia, kosztów, koniecznego zaangażowania organizacyjnego), cyklicznie prowadzona jest aktualizacja baz danych i warstw, tak aby w jak najlepszym stopniu to narzędzie mogło być wykorzystywane w codziennej pracy i nadążało za zmianami np. w podziałach nieruchomości

gruntowych, zmianami w uzbrojeniu podziemnym (inwentaryzacje sieci wod-kan, pojawiające się nowe hydranty). Asysta techniczna dla bazy danych GIS to koszt ok. 4,5 tys. zł netto rocznie.

Spółka posiada obecnie aż 5 pełnych licencji na oprogramowanie inżynierskie do projektowania typu CAD, co też nie jest typową sytuacją w przedsiębiorstwach wodociągowych tej skali, a także program do tworzenia profili sieci.

Po rozeznaniu rynku, wdrożony został optymalny zdaniem inżynierów, darmowy, lecz często używany w branży program do modelowania i obliczeń hydraulicznych.

Nabyta została też coroczna licencja do programu z drukami finansowo-księgowymi na 2023 r.

Modernizacja zasobów informatycznych (IT)

W 2021/2022 r. podpisany został aneks na kolejny rok do umowy cywilnoprawnej o nadzór nad siecią informatyczną oraz sprzętem komputerowym spółki. Zgodnie z zamierzeniem zarządu, jak dotąd udało się wykonać większość najpilniejszych i najważniejszych etapów kompleksowej gruntownej modernizację sieci wewnętrznej i sprzętu informatycznego. W 2019 r. rozpoczęto wielowątkowe spójne działania, tak aby zasoby informatyczne spółki w końcu sięgnęły poziomu gwarantującego całkowite bezpieczeństwo danych i optymalną pracę wewnątrz sieci oraz generalnie – standardów korporacyjnych, jakie obecnie obowiązują w tej dziedzinie.

W 2022 r. zrealizowano poniższe działania w dziedzinie IT:

1) migracja użytkowników na konta domenowe z centralnym zarządzaniem całą siecią wewnętrzną i wszystkimi urządzeniami (Active Directory), z ustaleniem reguł służących bezpieczeństwu (poziom uprawnień, blokowanie ekranu po okresie nieaktywności itd.); dotychczasowe konta lokalne użytkowników zostały zdezaktywowane;

2) modernizacja filtra antyhakerskiego na firewall'u;

3) migracja systemu monitoringu sieci wod-kan i obiektów terenowych na nową infrastrukturę opartą o APN. Od teraz komunikują się one ze sobą i dyspozytornią w chronionej zamkniętej sieci wewnętrznej. Było to długotrwałe, skomplikowane przedsięwzięcie dla stworzenia maksymalnej ochrony dla gminnej infrastruktury krytycznej. Działania w tym zakresie były potrzebne, bowiem dla przykładu – odnotowano od 46 do 100 tys. prób ataków hakerskich na firewall spółki w tygodniu wybuchu wojny na Ukrainie;

4) przeniesienie na serwer i wirtualizacja serwera monitoringu sieci, przy okazji zastępując starsze oprogramowanie nowymi, wspieranymi wersjami; dodatkowo uruchomiono tunel VPN do jego obsługi oraz automat do alternatywnego przełączania dostępu do Internetu;

5) rezygnacja z dotychczasowej poczty e-mail (via urząd gminy) z przejściem na własne, niezależne rozwiązanie (wybrano jedną z najbezpieczniejszych na świecie opcji, z pożądanymi, nowoczesnymi rozwiązaniami, funkcjami);

6) wdrożenie pakietów biurowych w systemie chmurowym, w tym narzędzia do bezpiecznego udostępniania większych plików na zewnątrz;

7) uporządkowano system dysku centralnego, zasady współdzielenia plików oraz uruchomiono nowe urządzenie techniczne;
8) rozdzielenie sieci lokalnej wi-fi na 3 niezależne podsieci związane z poziomami bezpieczeństwa;
9) działania wyprzedzające i reagujące związane z wprowadzeniem stopni alarmowych na terenie RP.

Generalnie wykonany został duży zakres prac w dziedzinie IT, przez co prowadzona od kilku lat „rewolucja informatyczna" w spółce jest na finiszu. Sukcesem jest przede wszystkim system APN. Potwierdza to otrzymanie oferty ubezpieczenia tzw. cyber (na podstawie ankiety IT), co zaświadcza o odpowiednim wysokim poziomie sfery IT w PUK Zielonki sp. z o.o. Miało to na celu, raz – rozpoznanie oferty rynkowej ubezpieczycieli, a dwa – samokontrolę (audyt) na jakim etapie jest spółka w tej dziedzinie; egzamin został zdany.
Sumaryczne wynagrodzenia za obsługę bieżącą i modernizacyjną (sama praca informatyka) wyniosły 28 765,13 zł (w 2021 r. 24 042,94 zł).

Spotkania zarządu

W całym roku zarząd brał udział w wielu rozmowach, spotkaniach (elektronicznych/zdalnych i bezpośrednich) zarówno indywidualnych, jak i roboczych w większym gronie w siedzibie spółki i na zewnątrz, z: kontrahentami – obecnymi i potencjalnymi, inwestorami, firmami wykonawczymi, projektantami i architektami, radnymi, sołtysami, lokalnymi deweloperami, właścicielami działek, odbiorcami usług i klientami, przedstawicielami urzędów i organów (m.in. z Burmistrzem Miasta i Gminy Skała), a także przedsiębiorstw wod-kan.

Nowe obszary działalności, pozostałe sukcesy

Przedsiębiorstwo dużym zaangażowaniem kontynuowało prowadzenie spraw przejęć własności urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych budowanych przez inwestorów prywatnych. W roku 2022 obsługiwano nie tylko nowo pojawiające się sprawy, ale też wracano do umów już zawartych (np. aneksy terminowe, zmiany zakresów rzeczowych, finalizacja umów). W 2022 r. wpłynęło 56 wniosków (w 2021 r. 36). Protokołem zdawczo-odbiorczym przejęto łącznie własność 3,55 km sieci wodociągowej i 3,62 km sieci kanalizacyjnej, za które wypłacono sumarycznie wynagrodzenie o wartości 246 204,93 zł (w 2021 r. odpowiednio: 0,581 km, 0,692 km, 43 843,45 zł). Wartość przejętych sieci odzwierciedlona jest w aktywach bilansu spółki (rzeczowe aktywa trwałe). Prawo służebności przesyłu dla PUK Zielonki sp. z o.o. na przejmowanych odcinkach ustanawiane jest na aktach notarialnych (za spółkę uczestniczy w nich zarząd albo dyrektor). Koszty obsługi notarialnej i wieczystoksięgowej także są ponoszone przez spółkę – w 2022 r. dwóm kancelariom notarialnym, które najczęściej obsługują sprawy spółki zapłacono 16 606,92 zł netto (2021 r.: ponad 7,5 tys. zł netto). Do tego dochodzi wynagrodzenie wypłacane właścicielom każdej działki

ewidencyjnej, na której jest ustanawiane prawo, w wysokości 20 zł od działki. Łącznie wynagrodzenia za ustanowienie prawa kosztowały spółkę 2 305,80 zł. Co więcej, przejęto też urządzenia, gdzie inwestor dobrowolnie zadeklarował przekazanie urządzeń za symboliczną kwotę 100 zł (np. włączenie do systemu dystrybucji wody hydroforni w Węgrzcach, której wartość rynkowa przekracza 100 tys. zł).

Z powodu niesłabnącego zainteresowania inwestorów rozbudowami sieci w procedurze przejęć, w związku z wyczerpaniem puli finansowej na przejęcia na lata 2022-2024, określonej w wieloletnim planie rozwoju, przyjmowanie nowych wniosków zostało czasowo wstrzymane do momentu pojawienia się wolnych środków (np. poprzez wsparcie ze strony gminy, oszczędności spółki, wycofanie się inwestorów z już zawartych umów). Na uwypuklenie zasługuje fakt, że od 2020 r. spółka na te kooperacje z inwestorami prywatnymi przeznacza wyłącznie własne środki finansowe przy promilowym/procentowym poziomie marży zysku z działalności podstawowej ustalonym w taryfie, a wszak właśnie z marży zysku winny pochodzić pieniądze te i inne inwestycje.

Ustanawiane na rzecz spółki prawa służebności przesyłu są wprowadzane do systemu GIS.

W roku sprawozdawczym, w oczekiwanym terminie, przedsiębiorstwo zakończyło sporządzanie dokumentacji projektowej i uzyskało pozwolenie na budowę dla dwóch budynków garażowych wraz z instalacjami, układem drogowym i zagospodarowaniem terenu w Węgrzcach na dz. nr 461/54, które to zadanie otrzymało dofinansowanie z Programu Rządowego Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych o wartości wsparcia do 4 674 000 zł brutto. Przedsiębiorstwo było też koordynatorem najpierw koncepcji, a później projektu. Dokumentacja formalno-techniczna przekazana inwestorowi – Gminie Zielonki, umożliwiła przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a po wyłonieniu wykonawcy – oddanie placu budowy. Sporządzenie dokumentacji dla tego zadania było wyzwaniem dla spółki, a to ze względu na rodzaj inwestycji (kubaturowa), jej rozmach (powierzchnia, przyjęte rozwiązania), trudności formalne (współpraca z urzędem konserwacji zabytków) oraz koszt.

Spółka wciąż rozwijała nowe technologie w dziedzinie telekomunikacji oraz zdalnego monitoringu i zarządzania obiektami wod-kan. W tym obszarze zasadniczym, najdłuższym i największym przedsięwzięciem w 2022 r., zaplanowanym i wykonanym dla podniesienia poziomu bezpieczeństwa gminnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz dla wykonania kolejnego kroku w unowocześnianiu technicznym urządzeń, a także metod zarządzania, było przygotowanie i wdrożenie bezpiecznej zamkniętej sieci internetowej, do której przeniesiono dyspozytornię i wszystkie urządzenia terenowe (APN).

Współdziałanie lokalne

W 2022 r. PUK Zielonki sp. z o.o. wspomógł organizatorów gminnych i sołeckich wydarzeń sportowo-kulturalno-promocyjnych w następujący sposób:

1) udostępnił nieodpłatnie agregat prądotwórczy do obsługi Półmaratonu Marchewkowego;
2) udostępnił nieodpłatnie dwa agregaty prądotwórcze do obsługi Juromanii;
3) udostępnił nieodpłatnie trzy agregaty prądotwórcze z obsługą do organizacji dożynek wojewódzkich;
4) udostępnił nieodpłatnie agregat prądotwórczy do obsługi rajdu rowerowego;

5) udostępnił nieodpłatnie agregat prądotwórczy do obsługi Senioriady;
6) udostępnił nieodpłatnie agregat prądotwórczy i paliwo do obsługi Eko Dnia Mieszkańca;
7) udostępnił nieodpłatnie agregat prądotwórczy do obsługi pikniku w parku wiejskim.

Służby techniczne spółki wykonały bezpłatnie dla szkoły w Woli Zachariaszowskiej weryfikację funkcjonowania układu odwodnienia i kanalizacji sanitarnej z jej czyszczeniem (w związku zalaniami podpiwniczeń).
Spółka bezpłatnie zainstalowała przyłącz wody do tymczasowego kontenera mieszkalnego w Korzkwi, w którym podjęto grupę uchodźców z Ukrainy.
W sezonie letnim 2022 r. przedsiębiorstwo przygotowało i rozstawiło kurtyny wodne w kilku tradycyjnych lokalizacjach na terenie gminy.
Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Zielonki zostało wsparte darowizną na cele statutowe w wysokości 15 tys. zł.

Kontrole zewnętrzne

W okresie sprawozdawczym odbyły się kontrole:

1) Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie kadr oraz bezpieczeństwa i higieny pracy ze szczególnym uwzględnieniem spraw elektrycznych i energetycznych. Organ jako ustalenia z kontroli wydał decyzje ustne, wystąpienie oraz dwa nakazy. Spółka podjęła i w ciągu kilku miesięcy sukcesywnie zrealizowała zakres uchybień wskazany w dokumentacji pokontrolnej jako do poprawy, aktualizacji, dostosowań itd. Dzięki temu rozpoznany, a następnie uporządkowany, poprawiony, zaktualizowany został szeroki katalog dokumentów, instrukcji *etc.*, a także wykonany niezbędny zakres prac na obiektach wod-kan. Nie mniej jednak, z powodu znacznej liczby ujawnionych błędów w dokumentacji i niedociągnięć w działaniach spółki w dziedzinie BHP, potwierdzających niesatysfakcjonujący poziom wiedzy i jakość usług dotychczasowej obsługi ds. BHP (lokalna firma obsługująca spółkę od samego początku), otrzymała ona wypowiedzenie umowy, a współpracę i ww. czynności pokontrolne realizowano już z nowym podmiotem;
2) Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie sanitarno-higienicznych warunków pracy. Drobne uchybienie w zakresie uzupełnienia w aktach dokumentu poświadczającego sprawdzenie przewodów kominowych zostało naprawione niezwłocznie. Natomiast realizacja drugiego zalecenia w postaci przeprowadzenia remontu gabinetu zarządu spółki ze względu na niewłaściwy stan techniczny i higieniczny, została ustalona na 2023 r. (konieczne określenie zakresu, zaplanowanie kosztów, harmonogramu, pozyskanie ekipy remontowej itp.).

Postępowania sądowe

Właściciel posesji w Michałowicach (ten sam, którego dotyczyła zamknięta po 7 latach sprawa ustanowienia służebności przesyłu z tytułu umiejscowienia na jego posesji sieci wodociągowej eksploatowanej przez PUK Zielonki sp. z o.o.) w 2021 r. wystąpił do sądu o wynagrodzenie z tytułu korzystania z jego nieruchomości w okresie poprzedzającym ustanowienie służebności przesyłu. Sprawa jest w toku, w roku sprawozdawczym wymieniano stanowiska pismami procesowymi, w tym dotyczące nowej opinii biegłego; odbyła się również wizja terenowa z udziałem biegłego.

Właściciel posesji na os. Łokietka w 2021 r. wystąpił do sądu o zapłatę za korzystanie z jego nieruchomości w zakresie umiejscowienia na niej sieci wodociągowej eksploatowanej przez PUK Zielonki sp. z o.o. W 2022 r. natomiast złożył powództwo o usunięcie przedmiotowego wodociągu z jego działki. W roku objętym sprawozdaniem odbyły się rozprawy sądowe w obu sprawach (aktywnie uczestniczył zarząd). Trzeba podkreślić, że sąd I instancji korzystnie dla spółki rozstrzygnął sprawę żądania usunięcia wodociągu z działki prywatnej (nieprawomocne nieuznanie powództwa). Rozstrzygnięcie o charakterze precedensu (podwójnie uargumentowana decyzja sądu obalająca roszczenia powoda: skuteczne zasiedzenie służebności przesyłu przez PUK Zielonki sp. z o.o. oraz teza, że prawo własności nie jest ważniejsze od dobra ogółu) ma duży walor istotności dla podobnych spraw w przyszłości. Druga ze spraw pozostaje w toku.

W 2022 r. kontynuowana była sprawa po sprzeciwie przedsiębiorstwa od nakazu zapłaty wniesionego przez jednego odbiorcę usług (sprawa o charakterze reklamacyjnym). Po rozprawie wydany został niekorzystny wyrok dla spółki, od którego zostało złożone odwołanie po 3 miesiącach oczekiwania na uzasadnienie pisemne (pomyłki sądu w toku postępowania).

W cały powyższy obszar zagadnień angażował się zarząd oraz kancelaria prawna.

Jak co roku, w toku jest pakiet kilku spraw sądowych zmierzających do odzyskania należności od odbiorców usług przedsiębiorstwa, z których zazwyczaj tylko część po pozytywnym orzeczeniu sądu, trafia do egzekucji komorniczej. Niestety jeszcze mniej spraw idących tą ścieżką kończy się skutecznym odzyskaniem długu (dominuje długotrwałość postępowań, brak majątku dłużników, bezskuteczność egzekucji). Sprawy windykacyjne kierowane na tę drogę, prowadzone są przez pracownika spółki oraz kancelarię prawną. Najczęstszą formułą jest uproszczone elektroniczne postępowanie upominawcze o zapłatę (tzw. EPU). Na koniec 2022 r. spółka umorzyła należności nieściągalne na łączną kwotę zaledwie 1 169,60 zł (rok wcześniej było to 5 441,54 zł). W roku poCOVID-owym – z jednej strony rozumiejąc problemy odbiorców usług w aspekcie postępującej drożyzny, czy kłopotów z dochodami domowymi wynikającymi z obostrzeń epidemicznych, a z drugiej, musząc zbilansować wpływy i koszty spółki – posługiwano się różnym narzędziami miękkiej windykacji, jak np.: telefoniczne, SMS-owe, e-mailowe przypominanie o zadłużeniu; generowanie ponagleń i not odsetkowych; proponowanie możliwych rozwiązań współpracy, spłat ratalnych (przystąpienia do długu, porozumienia ratalne).

Edukacja, promocja i PR

Przedsiębiorstwo współpracowało z redakcją Wiadomości Lokalnych Gminy Zielonki przy nagrywaniu filmiku promocyjnego o inwestycjach realizowanych na terenie gminy, który był zamieszczony na stronie urzędowej (sfilmowano nowo budowane hale garażowe oraz siedzibę przedsiębiorstwa). W periodyku gminnym pojawił się również artykuł na temat dobrej sytuacji w zieloneckich wodociągach pomimo suszy.
Aktywnie prowadzony jest profil PUK Zielonki sp. z o.o. w serwisie społecznościowym Facebook. Ten kanał komunikacji (uzupełniający i rozszerzający zasięg artykułów zamieszczanych na oficjalnej stronie internetowej przedsiębiorstwa; nowocześniejszy niż newsletter; darmowy i łatwy w obsłudze w przeciwieństwie do trudnego organizacyjnie narzędzia masowej wysyłki płatnych SMS-ów) spisał się doskonale jako najszybsze, proste i docierające do sporej grupy obserwujących, narzędzie powiadamiania o awariach i planowych włączeniach dostaw wody. Poprzez niego np. przypominano i apelowano o terminowe regulowanie płatności za świadczone usługi wod-kan, zachęcano do założenia IBO, a także ostrzegano o poważnych opóźnieniach w doręczaniu faktur przez monopolistę pocztowego. Docelowo fb będzie równolegle służył do kreowania pozytywnego wizerunku spółki (inwestycje, ciekawe inicjatywy, osiągnięcia *etc.*). Jako ciekawostkę i potwierdzenie, że ten serwis jest skuteczny i szybki, można podać, iż post w sprawie uruchomienia nowego systemu powiadamiania odbiorców usług (aplikacja Blisko) dotarł do 2,8 tys. osób (przy czym informacje o planowych wyłączeniach dostaw wody docierały zazwyczaj do ok. kilkuset osób). Kilka innych postów dotarło do więcej niż 1-2 tys. osób.
W związku z uruchomieniem kolejnego kanału komunikacji z odbiorcami – aplikacji Blisko, spółka przygotowała szeroką kampanię informacyjno-promocyjną zachęcając ludność do korzystania z aplikacji (ulotki papierowe, które trafiły do dystrybucji pocztowej z fakturami; ulotka elektroniczna zamieszczona w artykule na stronie internetowej i w WLGZ oraz post na Facebook'u; informacje w IBO; plakaty w siedzibie i na samochodach spółki; koszt opracowania graficznego oraz druku wyniósł 2 598 zł netto).
W ramach zakupu energii elektrycznej w 2022 r. część wolumenu pochodziła ze źródeł odnawialnych. Dla podkreślenia postawy odpowiedzialnej społecznie, spółka zyskała prawo do legitymowania się certyfikatem i logo TAURON EKO Biznes (wywieszony na stronie i w siedzibie).
Przed wejściem do budynku i na parkingu ulokowane zostały 3 odnowione, stare, duże zasuwy wodociągowe, mówiące odwiedzającym o profilu działania PUK Zielonki sp. z o.o. i wskazujące dojazd/dojście do siedziby.
W następstwie rozpoczęcia korzystania z usług Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej SA:

1) dystrybuowano (drukowane – przy fakturach, elektroniczne – w serwisie internetowym, na fb) ulotki prewencyjne informujące o rozpoczęciu współpracy z KRD, zaletach regulowania płatności w terminie, skutkach wpisania do rejestru;
2) nabijano pieczęcie (tradycyjne stemple, elektroniczne stemple) prewencyjne na określone dokumenty, przede wszystkim noty odsetkowe, wezwania do zapłaty;

3) na stronie spółki zamieszczono aktywny banner Rzetelna Firma, pozwalający zweryfikować i potwierdzić, że PUK Zielonki sp. z o.o. nie ma na dany moment zaległości płatniczych wpisanych do rejestru.

Zidentyfikowano szybką poprawę spływu należności bezpośrednio po powyższej akcji informacyjnej. Zarząd opracował merytorycznie i zaprojektował ulotkę mającą służyć dalszemu promowaniu IBO. Akcja została przeprowadzona w ww. kanałach i miejscach (dystrybucja pocztowa do odbiorców ruszyła w praktyce wraz z rozpoczęciem pełnego miesiąca stycznia roku 2023). Druk wersji papierowej i dopracowanie graficzne kosztowało 2 100 zł netto.

Plany działania

Dłuższy horyzont działania spółki został określony w Planie rzeczowo-finansowym Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Zielonkach sp. z o.o. na lata 2021-2024, zaopiniowanym pozytywnie przez radę nadzorczą jesienią 2020 r. Plan ten został zaktualizowany, rozszerzony, czy też uzupełniony via Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa na lata 2021-2024, zatwierdzony z kolei przez organ stanowiący gminy.
Zarząd w 2023 r. będzie mocno zaangażowany w kluczowe obszary funkcjonowania spółki, przede wszystkim w zagadnienia finansowe i formalnoprawne spółki:

1) wniosek o skrócenie taryfy i opracowanie nowej;
2) weryfikację merytoryczną, ew. odwołanie i negocjacje z WMK SA w zakresie zapowiedzianych dużych podwyżek cen hurtowych wody i ścieków;
3) nowelizację regulaminu przejęć sieci od inwestorów prywatnych oraz wzorów dokumentów w procedurze;
4) nowelizację regulaminu stacji zlewnej oraz wzoru umowy;
5) nowelizację regulaminu pracy;
6) nowelizację regulaminu wynagradzania;
7) stworzenie nowej witryny internetowej oraz systemu identyfikacji wizualnej, zmianę logo spółki.

Ważniejsze umowy i porozumienia

Są przytaczane w poszczególnych częściach całego sprawozdania.

Ryzyka i zagrożenia dla działalności spółki oraz istotne wydarzenia zaistniałe po 31.12.2022 r.

Spoglądając na informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu i w sprawozdaniu finansowym, jak też na przewidywania odnośnie do całościowego rozwoju spółki i działalności w latach przyszłych oraz co do sytuacji zewnętrznej, zarząd identyfikuje najważniejsze istotne zagrożenia (ryzyka), a mianowicie:

1) przyspieszający i pogłębiający się drastyczny wzrost wszystkich rodzajów kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Wzrost tych kosztów, a zarazem i wydatków jest pochodną wielu czynników, głównie: polityki krajowej i światowej (polityka klimatyczna, wzrost cen surowców i nośników energii, sytuacja na rynku pracy, wojna na Ukrainie), polityki fiskalnej i monetarnej (inflacja), globalnych zmian w gospodarce (wydłużenie czasu produkcji i dostaw, brak surowców i podzespołów);

2) brak wsparcia władz centralnych dla branży wodociągowej – zapewniającej usługi o znaczeniu podstawowym i zarządzającej infrastrukturą o charakterze krytycznym – polegającego na różnego typu regulacjach, ułatwieniach, pomocy w sytuacjach kryzysowych, pozwalając realizować przedsiębiorstwom wod-kan zadania niezależnie od utrudnień, na które najczęściej te nie mają żadnego wpływu, a muszą im mimo wszystko sprostać (brak dostrzeżenia przez decydentów wyjątkowego charakteru branży dla społeczeństwa i gospodarki). Takim przykładem jest np. absolutne pominięcie sektora wod-kan przez władze polityczne i sanitarne w ustanawianiu zakresu obostrzeń, przepisów specjalnych na czas epidemii, czy programów pomocowych;

3) polityka taryfowa branżowego organu regulacyjnego – taryfa obowiązująca w okresie pisania sprawozdania weszła w życie z ponad półrocznym opóźnieniem, co w bezpośredni silny sposób wywarło wpływ na sytuację ekonomiczną PUK Zielonki sp. z o.o. Przedsiębiorstwo w okresie między czerwcem a grudniem 2021, a *de facto* również przez kolejne co najmniej 3 miesiące (podstawowy 2-miesięczny cykl odczytowy + czas zafakturowania i zapłaty przez odbiorców), funkcjonowało i próbowało wykonywać w sposób niezakłócony swoje zadania, opłacać własne zobowiązania, w realiach niepokrycia kosztów (i poziomu, i tempa), uzyskiwanymi przychodami („nowe koszty, a stare ceny"). Potwierdziły się przewidywania zarządu o potrzebie skrócenia okresu obowiązywania taryfy 2021-2024 (złożenie nowego, urealnionego wniosku ujmującego faktycznie poniesione wyższe koszty oraz dynamiczne zmiany warunków ekonomicznych działalności). Trwają prace nad zbieraniem danych i przygotowywaniem wniosku. Za sporządzenie dokumentu tym razem odpowiada wybrana przez zarząd renomowana duża kancelaria prawna zajmująca się *stricte* sprawami komunalnymi.

Największym zagrożeniem (ryzykiem) kosztowym są: galopująca inflacja, pikujące ceny energii w 2022 i 2023 r. oraz nieprzewidywalność rynku i władz krajowych w okresach późniejszych, a także drastycznie podniesione ceny hurtowe przez WMK SA (oficjalnie poznane w styczniu 2023 r.). Symulacja znajdująca się w poniższej tabeli ewidentnie potwierdza niedoszacowanie przychodów spółki, a przecież poziom niezbędnych przychodów jest kwestią krytyczną dla utrzymania funkcjonowania spółki, a tym samym jej zdolności do realizacji podstawowych zadań dla ludności.

Epidemia koronawirusa, która uspokoiła się po dwóch latach w I kwartale 2022 r., będąca czynnikiem zewnętrznym o znaczeniu i pochodzeniu globalnym, a o wpływie negatywnym, ekstraordynaryjnym dla działalności przedsiębiorstw i w ogóle gospodarki, wskaźników makroekonomicznych, konsumentów, zastąpiona została niejako przez inny czynnik, mianowicie wojnę na Ukrainie.

Rodzaj kosztu	Wykonanie za 2022 (dane księgowe) [w zł]	Korekty (zwiększenia) do taryfy: koryguje się o odgórnie narzucone wskaźniki makroekonomiczne oraz o planowane zmiany warunków ekonomicznych prowadzenia działalności	Symulacja wzrostu kosztów taryfowych dla zobrazowania skali wzrostu kosztów działalności spółki dla roku 2023 (wartości teoretyczne, jako że nie ma tu rozbicia na koszy wod/kan ani wydzielenia kosztów gotowości; nie ma też wyliczeń z uwzględnieniem wag, którymi są miesiące obowiązywania danego wskaźnika/wartości, a także nie ma odjęcia kosztów przypadających na sprzedaż hurtową PUK, w szczególności ścieków)
amortyzacja	577 129,17	wskaźnik amortyzacji 3% od wartości inwestycji przyjętych do użytkowania w danym roku; w przypadku PUK jest to 3 tys. zł od każdych 100 tys. zł wytworzonego majątku	- dla modernizacji wodociągu przy ul. C11 Węgrzce ok. 5,4 tys. zł; - od sieci przejętych od inwestorów prywatnych ok. 6 tys. zł; razem **+11,4 tys. zł** **588 529,17 zł** **tj. wzrost o 1,98%**
zużycie materiałów i energii	3 384 247,23	- dla materiałów – średnioroczny wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu, który na najbliższe lata wynosi: 13,2% (2023) 4,9% (2024) 3,1% (2025) 2,4% (2026); zgodnie z ustawą budżetową albo wieloletnim planem finansowym państwa albo aktualizacją wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (datowaną na październik 2022 r.); - dla energii – zakładana zwyżka kosztów wynikająca z podwyżek cen energii i ew. zmian wolumenu poboru; - dla wody hurtowej – efekt cen hurtowych i wolumenu zakupu wody, rozmiaru działań eksploatacyjnych, remontowych	dla samych materiałów (bez wody hurtowej i energii) 1 176 713,74 zł*0,132 = **+155 326,21 zł** **1 332 039,95 zł** **tj. wzrost o 13,20%**

- w tym energia	1 201 976,54 (łącznie energia czynna i dystrybucja)		przy założeniu utrzymania poboru rocznego 1 562 MWh, bez wag: - przy „zamrożonej" centralnie cenie MWh w 2023 PUK wyda: 1 562*790 zł netto (cena „zamrożona" plus akcyza) = 1 233 980 zł za samą energię czynną; do tego należy doliczyć kolejne ok. 1,2 mln zł, albowiem koszty dystrybucji stanowią w przypadku PUK ok. 50% sumarycznych kosztów energii; wniosek: w 2023 PUK zapłaci za energię **ok. 2,5 mln zł**, czyli drugie tyle co w 2022; - na podstawie spodziewanej ceny MWh na 2024 po przetargu w grupie zakupowej i otrzymywanych teraz ofert na 2024, wynoszących ok. 1 tys. zł netto/MWh (nie wiadomo czy będzie utrzymane centralne „mrożenie" na 2024) PUK zapłaci łącznie za energię 3 124 000 zł, tj. 2,5 razy więcej niż w 2022
- w tym zakup hurtowy wody od WMK	1 005 556,95		przy założeniu utrzymania wolumenu zakupu na poziomie roku 2022, tj. średnio na miesiąc 21 215 m^3: - przy „podpisanej" cenie wody (przy obowiązujących podwyżkach) 5 m-cy*3,75 zł netto/m^3 + 7 m-cy*3,82 zł netto/m^3 = koszt PUK 965 070,35 zł; - natomiast po aktualnie zapowiedzianych podwyżkach cen hurtowych przez WMK (po rekalkulacji) = **1 068 387,40 zł**; wniosek: spodziewany jest wzrost kosztu zakupu wody z Krakowa o **100 tys. zł, tj. o 6,25%;** natomiast w skali pełnego roku podwyżka ceny hurtowej o 67 gr to 170 566,59 zł wzrostu kosztów
usługi obce	6 344 478,13	zmiany cenników, umów o współpracę, poziom zakupu usług, wzrost majątku dzierżawionego, rozmiar działań w terenie *etc.*	usługi obce bez hurtu ścieków w symulacji bez zmian **2 642 995,81 zł**

- w tym zrzut hurtowy ścieków do WMK	3 701 482,32		przy założeniu utrzymania transferu ścieków na poziomie z 2022 r., tj. średnio na miesiąc 104 325 m^3: - przy „podpisanej" cenie ścieków (przy obowiązujących podwyżkach) 5 m-cy*2,96 zł netto/m^3 obecnie + 7 m-cy*3,07 zł netto/m^3 koszt PUK miał wynieść = 3 785 954,25 zł; - z kolei po aktualnie zapowiedzianych podwyżkach cen hurtowych przez WMK (rekalkulacja) wydatek ten wyniesie **4 264 806 zł**; wniosek: wzrost kosztu zrzutu ścieków do urządzeń miejskich o **478 851,75 zł, tj. o 15,22%**; zatem łącznie koszty hurtu w+ś wzrosną o ok. 0,6 mln zł na samej zmianie cen hurtowych w tym roku; w skali pełnego roku podniesienie przez WMK ceny o 67 gr oznacza wzrost kosztów kanalizacyjnych PUK o 855 022,51 zł, czyli razem na obrotach z Krakowem wod i kan +1 025 589,10 zł
podatki i opłaty	293 073,56		w symulacji bez zmian
wynagrodzenia	3 205 316,27	średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, który wynosi na najbliższe lata: 9,8% (2023) – tu już widać niedoszacowanie, gdyż projekcja inflacji NBP na 2023 to 13,1%; co więcej, samo spojrzenie na obecny wskaźnik inflacji GUS, który jest dwucyfrowy (ponad 17%) potwierdza, że nastąpi wyjściowe niedoszacowanie taryfy 4,8% (2024) 3,1% (2025) 2,5% (2026); zgodnie z ustawą budżetową albo wieloletnim planem finansowym państwa albo aktualizacją wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (datowaną na październik 2022 r.); dodatkowo można argumentować wzrost planowanych kosztów wzrostem budżetu wynagrodzeń wynikającym <u>z planu zwiększenia zatrudnienia</u>	3 205 316,27 zł*0,098 = **+314 120,99 zł** **3 519 437,26 zł** **tj. wzrost o 9,80%**

ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	827 747,29	powiązane z jw.	**+81 119,23 zł** **908 866,52 zł**
pozostałe koszty rodzajowe	82 361,88		w symulacji bez zmian
razem koszty rodzajowe za 2022	**14 714 353,53**	**razem szacowany poziom niezbędnych przychodów do nowej taryfy**	**17 200 497,55 zł**
		zmiana: **+2 486 144,02 zł** **+16,9%** **będzie to największy w ostatniej historii spółki (od 2014 r.), i w zł, i w procentach, wzrost kosztów funkcjonowania PUK Zielonki sp. z o.o. w relacji rok do roku**	

Wpływ budowy północnej obwodnicy Krakowa na działalność spółki

Tak jak w 2021 r., tak i w roku objętym sprawozdaniem, siły i środki przedsiębiorstwa były zaangażowane w tematykę Północnej Obwodnicy Krakowa. Były to głównie następujące aspekty:

1) doraźna współpraca bezpośrednio na placu budowy tej gigantycznej inwestycji (wizje i asysty terenowe kadr inżyniersko-monterskich na punktach styku z sieciami gminnymi; uzgadnianie szczegółów, technologii, harmonogramów prac branży sanitarnej; drobniejsze przeróbki na sieciach; przeglądy techniczne, próby, usuwanie usterek i odbiory techniczne, awarie itd.);
2) kompletowanie i weryfikowanie dokumentacji technicznej oraz formalnej dotyczącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej; wymiana korespondencji;
3) doraźnie udział w oficjalnych radach budowy;
4) zapewnienie i sfinansowanie nadzoru inżynierskiego nad przebudową sieci, zarówno w zakresie podstawowym, jak i w zakresie układów rezerwowych (umowa z inspektorem nadzoru posiadającym uprawnienia budowlane wykonawcze branży sanitarnej i drogowej; z końcem 2022 r. zarząd dokonał zmiany inspektora);
5) odpłatnie udostępnianie wykonawcom wody do celów obsługi zaplecza budowy oraz sprzątania dróg.

W 2022 r. spółka otrzymała drugą transzę odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości pod budowę POK (działka na terenie miasta z budynkiem i przepompownią) – ok. 248 tys. zł.

Wpływ epidemii koronawirusa na całokształt funkcjonowania spółki

W kwietniu 2022 r. zostały odgórnie zniesione obostrzenia, a wpływ tej zarazy na działalność spółki był już śladowy, schyłkowy, nieporównywalny z latami 2020-2021. Epidemia wirusa SARS-CoV-2 wywołującego

chorobę COVID-19 przede wszystkim odcisnęła piętno na gospodarce polskiej i światowej jako całości. Zdarzeniami, skutkami koronawirusa, które bezpośrednio, w miejscu, negatywnie oddziaływały na spółkę, były już w zasadzie tylko absencje pracowników i kumulacja zaległych urlopów. W 2022 r. na koronawirusa zachorowało 8 pracowników (izolacja domowa), a 5 przebywało na kwarantannie.

W podsumowaniu tego rozdziału i miejmy nadzieję – raz na zawsze tematu – trzeba podkreślić, że bez względu na wszystkie przeszkody i brak wsparcia zewnętrznego dla spółki, PUK Zielonki sp. z o.o. przebrnął samodzielnie przez ten ciężki czas, mając tu na myśli choćby zmienioną organizację wewnętrzną i zwiększone koszty działalności. Warto też wspomnieć, że praktycznie cały okres między marcem 2020 r. a grudniem 2021 r. biuro spółki działało w warunkach wyłączonej obsługi bezpośredniej interesantów, a mimo to wszystkie obowiązki i sprawy były załatwiane na bieżąco. Obsługa bezpośrednia decyzją zarządu została przywrócona 01.03.2022 r.

Sytuacja gospodarcza spółki

Ujęcie rzeczowo-techniczne

Działalność wodociągowa

Tabela nr 14

Działalność wodociągowa – dane rzeczowe (wielkości w jednostkach fizycznych /m³/)	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	m³ (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	m³ (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
produkcja wody, w tym:	1 559 079	1 508 853	1 404 866	50 226	3,33	103 987	7,40
ujęcia własne	1 300 950	1 221 499	1 131 612	79 451	6,50	89 887	7,94
zakup hurtowy, w tym:	258 129	287 354	273 254	-29 225	-10,17	14 100	5,16
WMK	254 577	283 500	269 163	-28 923	-10,20	14 337	5,33
Wodociągi Michałowice	3 552	3 854	4 091	-302	-7,84	-237	-5,79
zużycie wody (autoryzowane), w tym:	1 362 498	1 288 186	1 230 252	74 312	5,77	57 934	4,71
zbiorowe zaopatrzenie w wodę (sprzedaż dla gminy Zielonki, Iwanowice, Skała)	1 240 520	1 162 662	1 129 781	77 858	6,70	32 881	2,91
dostawy wody (sprzedaż hurtowa dla gminy Michałowice)	0	6	1 270	-6	–	-1 264	-99,53
dostawy wody (sprzedaż hurtowa dla Krakowa)	5 795	4 415	4 035	1 380	31,26	380	9,42

Działalność wodociągowa – dane rzeczowe (wielkości w jednostkach fizycznych /m³/)	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	m³ (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	m³ (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
dostawy wody (sprzedaż hurtowa dla gminy Iwanowice)[2]	401	297	921	104	35,02	-624	-67,75
sprzedaż wody na cele przeciwpożarowe[3]	648	513	622	135	26,32	-109	-17,52
sprzedaż pozostała	4 034	4 927	523	-893	-18,12	4 404	942,07
zużycie własne (cele technologiczne)	111 100	115 366	93 100	-4 266	-3,70	22 266	23,92
straty na sieci (zużycie niezbilansowane) w m³ [1]	196 581	220 667	174 614	-24 086	-10,91	46 053	26,37
straty na sieci w %	12,61	14,63	12,43	-2,02 p.p.		2,20 p.p.	

[1] – straty wody wylicza się jako różnicę pomiędzy łączną produkcją a zużyciem autoryzowanym; straty w procentach to relacja zużycia niezbilansowanego do łącznej produkcji
[2] – od 30.04.2020 r.
[3] – na podstawie oficjalnych danych o zużyciu ppoż od zarządu gminnego OSP

Tabela nr 15

Działalność wodociągowa – struktura (wielkości w % i punktach procentowych)	Rok						Zmiana			
	2022		2021		2020		p.p. (różnica między 2022 a 2021)		p.p. (różnica między 2021 a 2020)	
produkcja wody, w tym:	100,00		100,00		100,00		–		–	
ujęcia własne	83,44		80,96		80,55		2,48		0,41	
zakup hurtowy (100%), w tym:	16,56		19,04		19,45		-2,48		-0,41	
WMK	16,3[1]	98,6[2]	18,8[1]	98,6[2]	19,2[1]	98,5[2]	-2,50	–	-0,40	0,10
Wodociągi Michałowice	0,23	1,38	0,26	1,34	0,29	1,50	-0,03	0,04	-0,03	-0,16
zbiorowe zaopatrzenie w wodę (sprzedaż dla gminy Zielonki, Iwanowice, Skała)	79,57		77,06		80,42		2,51		-3,36	
dostawy wody (sprzedaż hurtowa dla gminy Michałowice)	–		0,000004		0,09		-0,000004		-0,09	
dostawy wody (sprzedaż hurtowa dla Krakowa)	0,37		0,29		0,29		0,08		0,00	

Działalność wodociągowa – struktura (wielkości w % i punktach procentowych)	Rok			Zmiana	
	2022	2021	2020	p.p. (różnica między 2022 a 2021)	p.p. (różnica między 2021 a 2020)
dostawy wody (sprzedaż hurtowa dla gminy Iwanowice)	0,0003	0,0002	0,0007	0,0001	-0,0005
sprzedaż wody na cele przeciwpożarowe	0,0004	0,0003	0,0004	0,0001	-0,0001
zużycie własne (cele technologiczne)	7,13	7,65	6,63	-0,52	1,02
straty na sieci w %	12,61	14,63	12,43	-2,02	2,20

[1] – kolumna: udział w ogólnej produkcji wody

[2] – kolumna: udział w zakupie hurtowym

Bilansowanie ilościowe produkcji wody należy analizować poprzez następującą formułę:

produkcja wody (ujęcia własne i zakup hurtowy)
- zużycie wody, na które składa się:
zbiorowe zaopatrzenie w wodę (odbiorców usług),
dostawy wody (sprzedaż hurtowa),
sprzedaż wody na cele ppoż,
sprzedaż pozostała (np. woda budowlana),
zużycie własne (cele technologiczne)
= straty wody

Wykorzystanie wody wyprodukowanej trzeba oceniać po usystematyzowaniu dwóch składowych w kontekście ich definicji, które mogą być niezrozumiałe bądź łączone, zaburzając prawidłową interpretację. I tak, zużycie własne (cele technologiczne) jest to standardowe wewnętrzne zużycie wody przez każde przedsiębiorstwo wodociągowe, niezbędne do utrzymania produkcji wody. Zużycie to występuje przy czynnościach eksploatacyjnych, konserwacyjnych, remontowych, modernizacyjnych i inwestycyjnych. Najczęściej występującymi procesami i czynnościami wymagającymi zużycia wody w celach własnych są: zużycie w siedzibie i obiektach wodociągowych oraz kanalizacyjnych (cele socjalne, sanitarne, gospodarcze); płukanie studni głębinowych; płukanie i czyszczenie zbiorników wyrównawczych; płukanie systemów odżelaziania; płukanie pomp, armatury, instalacji; płukanie oraz odpowietrzanie odcinków sieci wodociągowej i przyłączy (związane z awariami, modernizacjami, budowami i włączeniami nowych odcinków, podłączeniami nowych przyłączy); płukanie tzw. końcówek sieci wodociągowej; utrzymanie urządzeń kanalizacyjnych – czyszczenie kolektorów, przepompowni ścieków, krat skratkowych; przetykanie

przyłączy. Zużycie własne jest poborem typowym dla tego rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej, nieodzownym do zapewnienia właściwej ilości i jakości wody dostarczanej odbiorcom, w czasie całego cyklu produkcyjnego (wydobycie, uzdatnienie, dezynfekcja, magazynowanie, przesył). Poza rodzajami zużycia własnego (celami technologicznymi) wymienionymi wcześniej i typowymi w branży, PUK Zielonki sp. z o.o. przeznacza wodę na inne cele, które są identyfikowane i wliczane do tejże pozycji (tzw. pobór autoryzowany). Za poniższe zużycie nie jest pobierana opłata, tj. nie jest to woda sprzedawana, a stanowi wkład spółki w funkcjonowanie Gminy Zielonki w aspekcie promocyjno-kulturalnym, socjalnym, antykryzysowym:

1) zasilanie kurtyn wodnych rozstawianych na cały okres letni w wielu lokalizacjach na terenie gminy;
2) udostępnianie wody organizatorom różnego typu imprez i wydarzeń odbywających się na terenie gminy;
3) zasilanie zdrojów ulicznych;
4) zużycie wody przez straż pożarną na cele antykryzysowe przy usuwaniu skutków powodzi, podtopień, uszkodzeń infrastruktury (np. do zmywania dróg).

Idąc dalej, straty wody obejmują całe niezbilansowane (tzw. nieautoryzowane) zużycie. Najważniejszymi przyczynami strat w branży wodociągowej są:

1) wszelkiego typu awarie urządzeń wodociągowych, przede wszystkim rurociągów sieciowych oraz przyłączy;
2) kradzieże wody (nielegalne podłączenia, nieuprawniony pobór z hydrantów, manipulacje przy wodomierzach i instalacjach wewnętrznych itp.);
3) niedokładność wodomierzy (uszkodzenia, bezwładność, czułość);
4) przyrost długości sieci;
5) starzenie się rurociągów;
6) straty nieuniknione (mikroprzecieki na połączeniach rur, na zasuwach).

PUK Zielonki sp. z o.o. ma świadomość, iż straty wody są istotnym elementem działalności, który winno się zwalczać, dlatego podejmuje próby ich niwelacji m.in. następującymi metodami, o czym także była mowa w pozostałej części raportu przygotowanego przez spółkę:

1) wykrywanie oraz usuwanie awarii, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych metod (bieżąca kontrola nad urządzeniami poprzez system monitoringu stanu i pracy sieci, specjalistyczny sprzęt jak geofon, logery) w trybie 24-godzinnym;
2) modernizacje (przebudowy, wymiany) w zakresie wykonawczym odcinków sieci i naprawy oraz wstawianie zasuw do strefowania (m.in. lepsze wymykanie obszarowe dla lokalizacji wycieków);
3) modernizacje w zakresie projektowym;
4) optymalizacja ciśnienia w sieci wodociągowej;
5) wyposażanie odbiorców usług w renomowane czułe wodomierze odporne na ingerencję, dobrane do przepływu; wymiany legalizacyjne;

6) kontrole posesji i terenu pod kątem nielegalnego poboru wody;

7) praktyczne włączenie do użytkowania sześciu sieciowych punktów pomiarowych po uzbrojeniu ich w nakładki radiowe, moduły telemetryczne i karty SIM w celu wpięcia ich do posiadanego systemu monitoringu sieci (stworzenie własnego systemu typu SmartFlow);

8) utrzymanie odpowiedniego zasobu kadr;

9) inwestycje w kompetencje kadr, w sprzęt, w jakościowe materiały.

Po spojrzeniu na dane w jednostkach fizycznych (m^3), które prezentuje tabela nr 14, uzasadniona jest konstatacja, że działalność wodociągowa w 2022 r. była przez PUK Zielonki sp. z o.o. prowadzona należycie, jej rezultaty są generalnie satysfakcjonujące, a sam postęp następuje we właściwym kierunku. Uszczegóławiając, na pewno trzeba powiedzieć, że:

1) po pierwsze, poprawiła się względem ubiegłorocznej relacja przyrostu ogólnej sprzedaży do łącznej produkcji wody (zaistniał powrót do wcześniejszej tendencji szybszego przyrostu sprzedaży ponad przyrost produkcji). Przyrost sprzedaży i zużycia autoryzowanego był tym razem ok. 2 razy szybszy od przyrostu produkcji. Jest to oczekiwana relacja, tj. by wystąpiła jak najmniejsza różnica między wolumenem metrów sześciennych wyprodukowanych a sprzedanych. Wtedy każda jednostka kosztowa, przynosi jednostkę dochodu; mówiąc inaczej – każda jednostka wydobytej wody jest monetyzowana, a nie tracona bądź zużywana technologicznie. Produkcja sama w sobie jest parametrem generującym koszty (większa ilość ujętych, oczyszczonych, uzdatnionych i przesłanych rurociągami metrów sześciennych wody oznacza odpowiednio wyższe koszty eksploatacyjne). Na każdy 1 m^3 wyprodukowanej wody w 2022 r. przypadało 0,80 m^3 wody sprzedanej (w 2021 r. 0,77 m^3);

2) zanotowano znacznie większą sprzedaż w dziedzinie zbiorowego zaopatrzenia, czyli w działalności podstawowej i w metrach sześciennych, i w procentach. Jest to również efekt większej populacji odbiorców usług, jednakże statystycznie, patrząc na 4 minione lata, zużywają oni coraz mniej wody: roczna sprzedaż w przeliczeniu na jednego odbiorcę w 2022 r. równała się 131,03 m^3 – tu widać wypłaszczenie trendu, w 2021 r. 128,96 m^3, w 2020 r. 131,54 m^3, natomiast w 2019 r. 133,76 m^3. Taka tendencja to połączenie wielu czynników, przede wszystkim: postawa proekologiczna społeczeństwa względem zasobów wody słodkiej, przykręcanie kurków ze względu na cenę wody, stosowanie oszczędnych urządzeń w gospodarstwach domowych, dłuższy czas przebywania poza domem wynikający z charakteru rynku pracy i profilu mieszkańca oraz samej Gminy Zielonki. W 2022 r. na poziom sprzedaży wody i ścieków mieli wpływ uchodźcy z Ukrainy, których populacja w szczycie była szacowana na ok. 1-1,5 tys. osób. Dodatkowo, bezwzględnie pozytywny efekt przyniosła intensyfikacja odczytów i zafakturowań, a także urealnienie sprzedaży o dawno „nieczytane" obiekty (poprawa efektywności pracy inkasentów poprzez zarządzoną reorganizację i wytyczne zarządu, w tym nacisk na skuteczne pozyskanie odczytu np. w formie powtórnego telefonu, dodatkowej wizyty na posesji przy powtarzających się nieobecnościach odbiorcy, dbałość o regularność zafakturowań). Ten wątek jest skutkiem zdiagnozowanej w poprzednim roku słabej relacji sprzedaży do produkcji, co jak się okazało, było spowodowane niskim poziomem zafakturowań (po części jako skutek COVID-u, ale zasadniczo –

słabej efektywności ekipy inkasenckiej). Stąd powzięte działania i decyzje, a potwierdzeniem słuszności wniosków są choćby dwie tylko faktury wystawione na dawno niezafakturowane posesje na kwoty ok. 27 i 6 tys. zł. Obie zostały zapłacone przez odbiorców;

3) w roku objętym sprawozdaniem ograniczony został wolumen wody kupowanej z zewnątrz, w szczególności chodzi o wodę miejską. To uspokojenie zakupu w 2022 r. było uzasadnione, gdyż największe i najszybsze potrzeby (pik w zakupie) związane były z sytuacją w zaopatrzeniu w 2020 r., uratowaną także dzięki nowemu punktowi stałych dostaw przy ul. Witkowickiej, a później przez własne i gminne inwestycje (np. ujęcie Batowice) oraz działania modernizacyjno-eksploatacyjne (regeneracja ujęcia Bibice). Zwiększenie w owym czasie ilości wody kupowanej od WMK SA to pochodna kierowania jej w rejony silnie, szybko urbanizujące się i o największej gęstości zaludnienia. Z roku na rok PUK Zielonki sp. z o.o. zmniejsza zakup wody michałowickiej;

4) sprzedaż wody do gminy Michałowice ma już wyłącznie charakter wspomagający, awaryjny, a jest to owoc poprawy sytuacji w ich infrastrukturze dzięki poczynionym inwestycjom i zdolności do utrzymania samodzielnych dostaw. Podobnie sprzedaż do gminy Iwanowice – przede wszystkim odbywa się ona w lecie, okresowo, przy dużym wysileniu tamtejszych wodociągów. Sprzedaż dla Krakowa wzrosła z kolei mocniej. Hurt łączny stanowi w strukturze całej produkcji *ca* 0,37% (2021: 0,31%). Jak już pisano wcześniej, współpraca z sąsiednimi gminami w tym zakresie nie ma charakteru biznesowego w czystej postaci – nie dąży się do maksymalizacji sprzedaży i efektu finansowego – ale jest wyrazem partnerstwa w zaspokajaniu tej prawdopodobnie najważniejszej zbiorowej potrzeby wszystkich wspólnot samorządowych. W przyszłym roku wolumen wody dostarczanej hurtowo nie powinien istotnie odbiegać od tu opisanego;

5) ilość wody zużywanej na cele własne spółki jest niższa patrząc na metraż (-4,3 tys.), zaś udział w strukturze to 7,13% produkcji (pół punktu procentowego mniej niż w 2021 r.). Po kilku latach wzrostu zapotrzebowania wewnętrznego, osiągnięty został spadek, prawdopodobnie wynikający z mniejszej liczby wykonywanych inwestycji i modernizacji oraz ich charakteru, mniejszej awaryjności sieci. Generalnie zużycie technologiczne jest nieuniknionym i koniecznym zapotrzebowaniem wewnętrznym, wynikającym z takich przyczyn jak:

a) działania modernizacyjno-eksploatacyjne (czyszczenie urządzeń, płukanie sieci po usuwaniu awarii, po modernizacjach, remontach) nie tylko dla utrzymania sytemu wodociągowego, ale całego systemu kanalizacyjnego (utrzymanie zaangażowania w czyszczenie i udrażnianie dużych odcinków sanitarnych oraz przepompowni ścieków, o czym pisano we wcześniejszych częściach sprawozdania),
b) konieczność utrzymania ciągu technologicznego układów odżelaziania na trzech gminnych ujęciach,
c) korzystanie przez mieszkańców ze zdrojów ulicznych,
d) tzw. wpinki, czyli podłączenia nowych odcinków sieci i przyłączy, które również wymagają przepłukania (duża liczba nowych podłączeń i w ogóle wszelkich działań na sieci),

e) systematycznego płukania końcowych odnóg wodociągów – z jednej strony poprawia to walory organoleptyczne wody, jej świeżość, wpływa korzystnie na postrzeganie spółki przez odbiorców czerpiących wodę z tych miejsc, ale z drugiej – kilkaset stałych płukań w roku ewidentnie przyczynia się do wzrostu zużycia wody przez samo przedsiębiorstwo;

6) straty na sieci, spoglądając i na metry sześcienne, i na procenty, spadły i powróciły do wartości poniżej 200 tys. m^3 i około 12% udziału w strukturze. Systematyczne inwestycje, prace związane z rozwojem i bieżącą obsługą urządzeń oraz sprawne wykrywanie i reagowanie na przypadki wycieków, uszkodzeń, przynoszą efekty. Wielkość strat generalnie jest uzależniona od liczby i skali awarii, a zatem przede wszystkim od starzenia się materiału i ujawniania błędów wykonawczych na najstarszych odcinkach rurociągów, ale i z drugiej strony – od natężenia odmładzania istniejących sieci poprzez ich wymiany. Awarie są stałym normalnym elementem funkcjonowania przedsiębiorstw energetyczno-przesyłowych. Wywierają skutek nie tylko rzeczowy (ubytki wody), lecz też finansowy (koszt wyprodukowanej, w tym zakupionej wody; koszty pracy, materiałów, usług obcych na ich usuwanie), dlatego należy im przeciwdziałać: poprzez sprawną działalność bieżącą (wykrywanie, naprawa) oraz przyszłościową profilaktyczną (zarządzanie siecią, modernizacje). Odnosząc wartości wyliczone w PUK Zielonki sp. z o.o. do wskaźników europejskich warto podkreślić, że:

a) wskaźnik NRW (non-revenue water, czyli woda nieprzynosząca dochodu, na którą składają się straty oraz woda technologiczna) według EUREAU (europejska federacja organizacji wodociągowych) wynosi średnio 25%, natomiast dla spółki w 2022 r. 19,74% (2021: 22,28%),

b) średni wskaźnik strat wg EUREAU to 2 696 m^3/km sieci/rok, a spółka może się wykazać wynikiem 908,12 (rok wcześniej 1 038);

co jednoznacznie potwierdza, że pomimo występowania strat wody w infrastrukturze zarządzanej przez spółkę, to jakość systemu wodociągowego i wskaźniki strat są na poprawnym, lepszym niż średnia europejska, poziomie. Niezależnie od tego, że dane porównawcze są uspokajające, spółka (a zarazem Gmina Zielonki) powinna w dalszym ciągu realizować katalog przedsięwzięć optymalizujących technologię produkcji oraz minimalizujących ilość traconej wody. Należy tu zaznaczyć, że płacony gminie czynsz dzierżawny winien być w całości przeznaczany na odtwarzanie majątku sieciowego.

Działalność kanalizacyjna

Tabela nr 16

Działalność kanalizacyjna – dane rzeczowe (wielkości w jednostkach fizycznych /m³/)	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	m³ (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	m³ (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
zbiorowe odprowadzanie ścieków (sprzedaż z gminy Zielonki)	1 010 665	955 110	880 383	55 555	5,82	74 727	8,49
odbiór ścieków (hurtowy z gminy Michałowice)	287 208	284 218	229 492	2 990	1,05	54 726	23,85
odbiór ścieków (hurtowy z Krakowa)	5 795	4 415	4 035	1 380	31,26	380	9,42
odbiór nieczystości ciekłych na stacji zlewnej	99 933	103 826	122 918	-3 893	-3,75	-19 092	-15,53
Razem	1 403 601	1 347 569	1 236 828	56 032	4,16	110 741	8,95
zrzut ścieków do sieci WMK	1 276 153	1 486 474	1 284 615	-210 321	-14,15	201 859	15,71
straty na sieci w m³	–	138 905	47 787	-138 905	–	91 118	290,68
straty na sieci w %	–	9,35	3,72	-9,35 p.p.		5,63 p.p.	

Tabela nr 17

Działalność kanalizacyjna – struktura (wielkości w % i punktach procentowych)	Rok			Zmiana	
	2022	2021	2020	p.p. (różnica między 2022 a 2021)	p.p. (różnica między 2021 a 2020)
zbiorowe odprowadzanie ścieków (sprzedaż z gminy Zielonki)	72,01	70,88	71,18	1,13	-0,30
odbiór ścieków (hurtowy z gminy Michałowice)	20,46	21,09	18,55	-0,63	2,54
odbiór ścieków (hurtowy z Krakowa)	0,41	0,33	0,33	0,08	0,00
odbiór nieczystości ciekłych na stacji zlewnej	7,12	7,71	9,94	-0,59	-2,23
Razem	100,00	100,00	100,00	–	–
zrzut ścieków do sieci WMK	90,92	110,31	103,86	-19,39	6,45

Analizując roczną działalność przedsiębiorstwa w dziedzinie gospodarki ściekami w ujęciu rzeczowym (m^3), należy dostrzec fakty:

1) znów zauważalnie powiększyła się sprzedaż (zafakturowany odbiór ścieków) z systemu sanitarnego z dwóch źródeł – od mieszkańców oraz z hurtu. Trzeci rok z rzędu spada wolumen nieczystości dowożonych na stację zlewną. Sumaryczny wzrost zafakturowań z ww. trzech źródeł był jednak dwukrotnie niższy niż w 2021 r.: 56 tys. m^3 wobec 110 tys. m^3 w ciągu jednego roku. Już pięć lat temu odwróciła się kolejność jeśli chodzi o odbiór ścieków pochodzących z gminy Michałowice i ze stacji zlewnej – niegdyś było to mniej więcej po równo, a obecnie w przybliżeniu prawie trzy razy więcej ścieków dopływa z sieci michałowickiej niż jest dowożonych (potwierdza to udział w strukturze). Natomiast sami mieszkańcy gminy Zielonki odprowadzili do sieci kanalizacyjnej więcej ścieków aż o niemal 56 tys. m^3, tj. o prawie 6% (w 2021 r. ponad 74 tys. m^3, więcej o 8,5%). Zbiorowe odprowadzanie, oceniając strukturę, stanowi największe źródło napływu – ok. 72% globalnego zrzutu. Zarówno ilość, jak i zmiany procentowe świadczą nie tylko o stabilizacji tej działalności przedsiębiorstwa, lecz i o rozwoju we wszystkich dziedzinach gospodarki ściekowej. To wszystko jest efektem rozwoju urbanistycznego gminy Zielonki, osiedlania się nowych mieszkańców, uzbrajania kolejnych terenów w kolektory sanitarne, rezygnacji z szamb (efekt cywilizacyjny i ekologiczny; widać to po wyraźnym spadku ilości nieczystości dowiezionych na stację zlewną w latach 2019-2022, kiedy to udział w strukturze z ok. 14% ustabilizował się na pułapie ok. 7%) oraz współpracy z Wodociągami Michałowice sp. z o.o. i WMK SA, a także pochodną dbałości eksploatatora o stan techniczny i organizację funkcjonowania stacji zlewnej. Należy podkreślić, że wolumen odebranych ścieków od mieszkańców gminy Zielonki po raz pierwszy przekroczył milion metrów sześciennych. Jest to immanentnym skutkiem utrzymującego się od kilku lat drastycznego przyrostu liczby nowych odbiorów usług oraz rozwoju gminnej infrastruktury kanalizacyjnej. Pogodowo rok sprzyjał spokojowi i stabilizacji na kanalizacji – brak deszczów nawalnych, powtarzających się powodzi (wystąpiło tylko jedno zdarzenie);

2) bardzo ważną sprawą jest fakt, że większy napływ zafakturowanych ścieków do sieci spółki o ponad 56 tys. m^3 nie przełożył się na większy przerzut ścieków do sieci WMK SA, a wręcz odwrotnie – tranzyt ścieków do urządzeń miejskich skurczył się o ponad 200 tys. m^3. Jest to pochodna trzech najważniejszych przyczyn:

   a) uznania i rozliczenia reklamacji złożonej przez zarząd do WMK SA (po demontażu, naprawie, kalibracji oraz analizie pracy urządzeń; finalnie anulowano w 2022 r. ok. 25,6 tys. m^3 ścieków, co równa się ok. 75 tys. zł netto oraz stanowi ok. 75% zakresu wniosku zarządu opierającego się o przeprowadzoną analitykę i dowody /korekta mimo że dotycząca ilości z 2021 r., została rozliczona z ilości 2022 r., więc nie rzutuje to na dane sprawozdawcze roku 2021/; przyczyną było uszkodzenie w wyniku powodzi z 2021 r. przepływomierzy na pompowni i stacji zlewnej Batowice, zawyżające pomiar na niekorzyść spółki),

   b) suchego roku,

c) zakończenia robót ziemnych i związanych z uzbrojeniem technicznym na ogromnych placach budowy POK i drogi powiatowej Węgrzce-Raciborowice, najpewniej wywołujących wcześniej dużą infiltrację, a wręcz którym, zdaniem zarządu, towarzyszyło celowe nieuprawnione odprowadzanie wód np. z wykopów, osuszania terenu inwestycji, do gminnej kanalizacji.

Po raz pierwszy w historii straty na sieci kanalizacyjnej w ujęciu globalnym nie wystąpiły. Warunki atmosferyczne odnotowane w 2022 r. były następujące: skumulowany słup wody opadowej był najniższy od 4 lat, wyniósł 546,6 mm/m^2 (2021 r.: 760,3 mm/m^2, 2020 r.: 715,7 mm/m^2, 2019 r.: 623,4 mm/m^2), tak samo jak liczba dni z opadem: 127 (144-165 dni w poprzednich latach). Średnia temperatura dobowa to 9,95°C. Charakterystyka deszczów w ostatnich latach nie była sprzyjająca systemom kanalizacyjnym, ponieważ przybierały one postać nawałnic, czyli opadów najbardziej pustoszących tereny, na których wystąpią. Na szczęście w 2022 r. sytuacja taka powodująca podtopienia zdarzyła się tylko raz w sierpniu. Praca nad dalszą poprawą szczelności sieci będzie kontynuowana, aby utrzymać pozytywny trend w kolejnych okresach. Oczywiście wpływu infiltracji (woda opadowa, woda gruntowa) na sieć kanalizacyjną zapewne nigdy nie uda się wyeliminować do zera, toteż komplementarnie należy realizować akcję wykrywania i likwidacji „lewych" przyłączy u nieuczciwych mieszkańców, odprowadzających nielegalnie ścieki sanitarne i wodę opadową.

Podejmowane były działania analityczno-weryfikacyjne w materii identyfikacji miejsc napływu infiltracyjnego lub niewłaściwych pomiarów:

1) powtórzono kontrole działania stacji zlewczej nieczystości dowożonych w zakresie czułości pomiaru (porównanie, czy każdy metr sześcienny fizyczny, jest liczony przez stację jako metr sześcienny) – ponownie nie stwierdzono nieprawidłowości;
2) analiza danych pochodzących z zainstalowanego w marcu 2022 r. przepływomierza kontrolnego na sieci dolotowej z terenu gminy Michałowice do układu Dziekanowice-Batowice (celem jest analiza ilości ścieków, ale liczonych przed ściekomierzami krakowskimi) – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podsumowanie efektów rzeczowych prowadzonej przez spółkę podstawowej działalności gospodarczej jest jednoznacznie pozytywne patrząc na ww. wielkości, tendencje oraz relacje. Wzrost sprzedaży wody oraz ścieków był szybszy od przyrostu produkcji.

Ważkim zagadnieniem w temacie kanalizacji są wodomierze dodatkowe, zwane potocznie sublicznikami ogrodowymi, mierzącymi wodę bezpowrotnie traconą. Na posesjach w gminie Zielonki założono ich o 14 szt. mniej niż rok wcześniej (kolejny rok utrzymuje się trend spadkowy). Nie słabnie za to trend potencjalnego zainteresowania mieszkańców tym rozwiązaniem, co widać w liczbie składanych wniosków o warunki montażu (tradycyjnie powyżej 100) – w 2022 r. wydano ich o 20 więcej. Można powiedzieć, że na 4 odbiory techniczne przyłącza kanalizacyjnego, przypada jeden odbiór sublicznika. Popularność tego rozwiązania jest zrozumiała z punktu widzenia odbiorcy usług, który chce zoptymalizować koszty swych rachunków za ścieki, w przypadku, gdy woda jest u niego w części bezpowrotnie tracona na podlewanie

ogrodu lub upraw. Jednak pojawienie się sublicznika na prywatnej instalacji nie oddziałuje tylko na właściciela i jego rachunki, lecz w skali – na cały system wod-kan. Mianowicie, gdy odbiorca usług takiego sublicznika nie ma, a jednak zużywa wodę w taki sposób, że nie trafia ona do kanalizacji, fakturowanie ścieków w ilości równej zużyciu wody przekłamuje statystyki i może wpływać na wyniki analiz dotyczących działalności przedsiębiorstwa. Dlatego, bo w statystykach sprzedaży ścieków wykazuje się te metry sześcienne, ale *de facto* one do kanalizacji nie trafiają i, jak w przypadku PUK Zielonki sp. z o.o., nie są one transferowane do sieci krakowskiej, czyli nie są liczone przez ściekomierze. Wadą, czy też minusem sublicznikow wpływającym na gminny system wodociągowy jest to, że zdejmują one z ludzi barierę psychologiczną oszczędzania wody przy pracach gospodarczych i ogrodowych w sytuacji, gdy osoba nie ma sublicznika, tzn. wtedy, gdy wie, że np. długo zraszając trawę zapłaci też odpowiednio więcej za ścieki. Gdy sublicznik już jest – pojawia się niestety przekonanie u odbiorców, że można podlewać do woli – i co najgorsze – bez zważania na porę, sytuację pogodową, sąsiadów. Szczególnie widoczne to było wiosną 2020 r. – już w czasie epidemii koronawirusa, kiedy tak ważny był aspekt utrzymywania higieny przez ludność, gdy okresowo gdzieniegdzie brakowało wody do celów sanitarnych właśnie z powodu masowych poborów wody do prac ogrodowo-gospodarczych. Dlatego powszechne podlewanie trawników podczas upałów i w jednym momencie dnia może negatywnie wpływać na zdolności systemu wodociągowego, powodując skoki ciśnienia, czy chwilowe braki wody. Zatem reasumując, sublicznikі mimo swoich pewnych wad, pozwalają też urealnić statystyki.

Ujęcie finansowe

Sytuacja majątkowa

Uszczegóławiając wcześniej opisany podział majątku należy dopowiedzieć, że na koniec 2022 r. ze względu na formę posiadania spółka dysponowała i eksploatowała następujący majątek obcy (majątek wyceniany brutto, wg wartości początkowej):

1) gminna sieć wodociągowa i sieć kanalizacyjna w nieodpłatnym użytkowaniu: 20 221 341,23 zł (w porównaniu z 2021 r. bez zmian);
2) gminna sieć wodociągowa i sieć kanalizacyjna w dzierżawie: 64 399 501,68 zł (w porównaniu z 2021 r. +1 112 767,14 zł), w tym gminne agregaty prądotwórcze w dzierżawie: 196 308 zł (od 2016 r. bez zmian);
3) wyposażenie w leasingu (2 samochody): 226 210 zł;

razem: 84 847 052,91 zł.

Trzeba też podkreślić, że majątek dzierżawiony jest amortyzowany przez gminę. Spółka ponosi zaś z tego tytułu znaczny koszt czynszu dzierżawnego. W porozumieniu z Gminą Zielonki od 01.01.2018 r. ustalono trzy stawki czynszu: 0,5%, 1,5%, 2,5% wartości majątku w zależności od tego, w jakiej formie jest przekazany do używania, i z jakich środków został wytworzony. Chodziło o dostosowanie stawek do

wytycznych programu POIŚ (wcześniej czynsz ustalony był na jednym poziomie 1,5%). Zmiany te okazały się korzystne dla finansów przedsiębiorstwa. Średni miesięczny koszt czynszu, który dla przedsiębiorstwa jest też wydatkiem, to 72 837,97 zł netto. W 2022 r. na zapłatę czynszu przeznaczono w sumie 874 055,64 zł netto (rok wcześniej 868 491,96 zł netto). Ideą jest, że wartość czynszu przekazywanego do budżetu gminy powinna równoważyć wartość amortyzacji i służyć odtwarzaniu majątku sieciowego.

Bilans

Tabela nr 18

Główne pozycje bilansu	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
rzeczowe aktywa trwałe	11 270 629,40	11 435 004,52	11 842 563,19	-164 375,12	-1,44	-407 558,67	-3,44
aktywa razem (suma bilansowa)	14 874 969,14	13 974 623,75	14 079 307,67	900 345,39	6,44	-104 683,92	-0,74
kapitał (fundusz) własny	13 173 104,87	12 937 630,39	13 046 033,67	235 474,48	1,82	-108 403,28	-0,83

Rozpoczynając omówienie od poziomu najbardziej ogólnego należy podkreślić, że suma aktywów (czyli równocześnie pasywów) bilansu w ciągu ostatniego roku powiększyła się wydatnie – o ponad 900 tys. zł, co stanowi prawie +6,5% (w 2021 r. miał miejsce ubytek sumy bilansowej o 0,74%). To jedna z podstawowych miar oceny rozwoju gospodarczego przedsiębiorstwa, misji każdego przedsiębiorstwa – dążenia do wzrostu jego wartości. W ciągu ostatnich 7 lat tylko w 2021 r. wartość aktywów spadła.

Wartość rzeczowych aktywów trwałych (podstawowego zasobu materialnego pozwalającego na realizację działalności gospodarczej) zmniejszyła się o prawie 165 tys. zł, tj. o 1,44% w porównaniu z 2021 r. (wcześniej zmniejszyła się o 407 558,67 zł, co jest równe -3,44%). Bez względu na ww. spadek, patrząc na lepsze wyniki spółki w dziedzinie sprzedaży i przychodów, uznać trzeba, iż dobrze rozwinięta baza majątkowa efektywnie, sprawnie przełożyła się w 2022 r. na poziom wypracowanych przychodów, czyli była właściwie wykorzystana produkcyjne.

Uzasadnieniem tego jest, po pierwsze, obniżenie wydatków *stricte* inwestycyjnych na rzecz wydatków eksploatacyjnych, tj. kosztów taryfowych (co wynikało z potrzeb i zadań realizowanych w ciągu roku oraz ze specyfiki i uwarunkowań tegoż roku, a co omawiane jest szeroko w sprawozdaniu), po drugie, oddanie do użytku inwestycji mniejszych pieniężnie, co oczywiście nie znaczy, że mniej ważnych. Po trzecie, skumulowana wartość aktywów wypracowana w poprzednich latach, powoduje większe odpisy amortyzacyjne w ciągu roku, co nie zawsze udaje się „odrobić" kolejnymi inwestycjami. Starsze środki trwałe ulegają też całkowitemu umorzeniu. O majątek sieciowy dbano, był on unowocześniany i rozwijany,

co omówiono we wcześniejszych częściach dokumentu, choć rozkład finansowo-księgowy tych nakładów był odmienny.

Nieco skromniej niż w dwóch ostatnich latach, jednakże adekwatnie do możliwości, prezentuje się wartość skumulowanych nakładów na inwestycje w toku (środki trwałe w budowie – zasadniczo wodociągowe) wraz z wartością nakładów na inwestycje zakończone (przyjęte do używania) w trakcie 2022 r. – to 593 153,23 zł netto (2021: 737 573,02 zł netto). Do użytkowania przejęto zakończoną wieloletnią inwestycję ujęcie Przybysławice z łącznym saldem 447 445,98 zł netto.

Pomimo uprawnienia do uproszczenia konstrukcji bilansu, z uwagi na chęć ułatwienia współpracy z bankami i aparatem skarbowym (większa przejrzystość), utrzymany został bilans w klasycznej formie.

W części B aktywów bilansu należy podkreślić wystąpienie sporej zwyżki stanu należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług, bowiem o 194 001,65 zł (konkretnie, są to w większości należności od odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia; w 2021 r. zwiększenie należności wyniosło 72 205,32 zł). Złą informacją jest znaczny przyrost przeterminowanych należności: +19 123,12 zł z dynamiką 65%, czyli przewyższającą wzrost sprzedaży (rok temu ubyło ich o 2 135,45 zł). Jednak w puli wszystkich należności ich udział jest wciąż marginalny, bo równy 3,62% (2,18% w 2021 r.). Pozycje i proporcje te należy rozpatrywać w dwójnasób. Po pierwsze, wysoka wartość należności to wysoka wartość sprzedaży (fakturowanie odbywa się na bieżąco), co jak najlepiej świadczy zarówno o aktywności w dziedzinie samej sprzedaży (produkcji), jak i o obsłudze sprzedaży. Gdy zaś wystąpi ich spadek, świadczyć to może np. o trudności w dokonaniu odczytów u pewnej grupy odbiorców (niedostępność) lub dłuższej nieobecności inkasenta, czy osoby fakturującej (choroba, urlop). Przy stale utrzymującej się dobrej płynności finansowej, spadek należności raczej można tłumaczyć brakiem opóźnień w regulowaniu płatności przez odbiorców usług i skutecznością działań windykacyjnych. Średni wskaźnik płynności za cały 2022 r. był równy 2,72 (za 2021 r. 2,2, za 2020 r. 2,40, za 2019 r. 3,00, za 2018 r. 3,35, za 2017 r. 2,5, za 2016 r. 2,75, za 2015 r. 2,29, za 2014 r. 1,82; o złych tendencjach świadczy długoterminowy spadek wartości tego wskaźnika, za optymalny uważany jest wskaźnik z przedziału 1,2-2), a zatem nominalnie dalej mamy do czynienia z nadpłynnością finansową, czyli zdolność przedsiębiorstwa do spłaty terminowych zobowiązań jest bardzo wysoka.

Dla poszerzenia wątku należności warto by uzupełnić, że w 2022 r. wysłanych zostało znów ponad 5,3 tys. ponagleń (upomnień) o zapłatę należności (w 2021 r.: 5,2 tys., w 2019 r. 4 520, w 2018 r. 5 069, w 2017 r. 5 073, w 2016 r. 3 924). A do tego 15,2 tys. not odsetkowych. W związku z zakończeniem sytuacji epidemicznej (obostrzenia, okresowe kłopoty kadrowe, przejściowo delikatniejsze podejście spółki do dłużników) oraz wzrostem należności przeterminowanych, przedsiębiorstwo powróciło do realizacji ustawowych procedur zamknięcia przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego (dotyczy odbiorców usług zalegających z płatnościami powyżej dwóch okresów obrachunkowych; zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy zaopatrzeniowej). Wszczęto 15 postępowań, w tym 5 zamknięć fizyczne zostało przesuniętych na 2023 r., w 2 przypadkach doszło do fizycznego zamknięcia, 2 przypadki sfinalizowano przystąpieniem dodatkowej osoby do długu i porozumieniem ratalnym, w 6 dłużnik spłacił zadłużenie po otrzymaniu zawiadomienia o uruchomieniu procedury.

Dzięki podjęciu współpracy z KRD BIG SA, co jest ważnym nowym instrumentem w dziedzinie windykacji i nadzoru nad finansami, przedsiębiorstwo aktywnie prewencyjnie wykorzystywało ten fakt zamieszczając artykuły, posty, ulotkę na temat konieczności i zalet terminowego regulowania płatności oraz używało stosownej pieczęci na dystrybuowanych dokumentach.

Spółka aktywnie kontrolowała sprawy płatnicze swoich odbiorców i pilnowała wpływów. Pogorszenie sytuacji ekonomicznej u odbiorców wynikające z epidemii koronawirusa w 2020 i 2021 r. w praktyce w dużym stopniu odbiło się wtedy na tempie napływu przychodów spółki. Stąd oczywista konieczność stosowania zabiegów windykacyjnych dla utrzymania spływu należności oraz zabezpieczenia przychodów przedsiębiorstwa w roku sprawozdawczym, bowiem nawet stosunkowo drobne zaległości, a przemnożone przez określoną liczbę osób mogą spowodować takie same dziury w budżecie spółki jak niewielu, ale „konkretnych" dłużników. Niestety, więcej odbiorców to więcej pracy i kosztów windykacyjnych; poza tym, aktywność na tym ważnym polu – przy ograniczonych zasobach kadrowych i obiektywnych trudnych uwarunkowaniach zewnętrznych – odbiera możliwość skoncentrowania sił i środków na innych zadaniach. Reasumując, aby uniknąć powtórki z lat epidemii, zasadne było bieżące monitorowanie stanu należności i reagowanie na przypadki opóźnień. Systematyczne reagowanie przez przedsiębiorstwo w przypadkach przeterminowanych płatności ma też wymiar profilaktyczny, dzięki czemu „twardzi" dłużnicy są uświadamiani, że ich postępowanie, często z premedytacją, nie zostanie niezauważone. Kolejną metodą stosowaną w przypadku problemów z płatnościami jest miękka windykacja w postaci powtarzanych telefonicznych, mejlowych i pocztowych przypomnień o zadłużeniu. Kolejnym instrumentem są umowy o przystąpienie do spłaty długu przez osoby powiązane np. rodzinnie z dłużnikami, co daje większą szansę na pozytywne dla przedsiębiorstwa zakończenie danego przypadku (gdy dłużnik nie wywiąże się ze spłaty, zobowiązanie przechodzi na taką osobę trzecią). W 2022 r. przybyła jedna taka umowa. Przypadki trudne i nierokujące na polubowne zakończenie (przedsiębiorstwo indywidualnie podchodzi do każdego przypadku, umożliwiając np. rozłożenie zaległości na raty – w 2022 r. przybyło 5 porozumień ratalnych) są tradycyjnie kierowane na drogę sądową w celu doprowadzenia do komorniczego wyegzekwowania długu. Rozpoczęcie spraw następuje w elektronicznym postępowaniu upominawczym, co jest szybszą i tańsza opcją.

Ciekawostką jest fakt, że przybywa odbiorców nadpłacających swoje płatności, a nie regulujących je z miesiąca na miesiąc. Pula takich nadpłat sięgnęła ponad 160 tys. zł w porównaniu ze 128 tys. zł w 2021 r.

Przedsiębiorstwo aktywnie zabezpieczało środki na działalność, zarówno bieżącą, jak i inwestycyjną, także poprzez wystąpienia składane do urzędu skarbowego o zwrot podatku VAT. Przedsiębiorstwo znajduje się w korzystnej sytuacji, ponieważ pula środków do zwrotu jest wysoka, z uwagi na różnicę w stawkach podatkowych i skalę sprzedaży oraz zakupów (sprzedaż /zbiorowe zaopatrzenie/ opodatkowana jest stawką 8%, natomiast zakupy najczęściej stawką 23%). Wielkość środków odzyskanych bądź zapłaconych fiskusowi z tytułu podatku VAT w latach 2009-2022 prezentuje tabela nr 19. Jednoznacznym wnioskiem jest to, że w ciągu ostatnich 14 lat w rozrachunkach z aparatem skarbowym z tytułu podatku VAT, spółka ma bilans dodatni, który przebił już granicę 2 mln zł „żywej" gotówki.

Rok	Środki wpłacone do urzędu skarbowego [w zł]	Środki zwrócone przez urząd skarbowy [w zł]
2009	7 696,00	0,00
2010	33 397,00	0,00
2011	0,00	30 000,00
2012	2 985,00	80 000,00
2013	0,00	50 000,00
2014	0,00	120 000,00
2015	0,00	250 000,00
2016	0,00	240 000,00
2017	0,00	100 000,00
2018	0,00	280 000,00
2019	0,00	270 000,00
2020	0,00	420 000,00
2021	0,00	310 000,00
2022	0,00	140 000,00
Razem	44 078,00	2 290 000,00

Stan środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych na koniec roku na szczęście bardzo zwyżkował – o 784 811,41 zł do puli 1 937 533,54 zł (na 31.12.2021 r. gotówki było 1 152 722,13 zł). Pogotowie kasowe na 31.12 wynosiło 340,99 zł. Wzrost ilości środków pieniężnych osiągnięty został głównie dzięki zwiększeniu sprzedaży, wzrostowi cen taryfowych, a także wypłaconej w lutym przez GDDKiA II transzy odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości pod budowę POK. Najniższy stan środków pieniężnych wyniósł ok. 830 tys. zł, przez większą cześć roku przekraczał milion, a od drugiej połowy roku rósł z miesiąca na miesiąc. Realne zagrożenie utraty płynności w 2022 r. – w przeciwieństwie do 2021 r. – nie zaistniało. Przedsiębiorstwo posiadało wystarczający zapas środków na regulowanie zobowiązań i nie zdarzyło się przekroczenie terminów płatności, które byłoby spowodowane ich niedostatkiem. Należy tu mieć na uwadze, że same miesięczne sztywne płatności spółki wynoszą mniej więcej 900 tys. zł. Składają się na nie przede wszystkim: zobowiązania wobec WMK SA z tytułu hurtowego zakupu wody i zrzutu ścieków, wynagrodzenia ze świadczeniami i zaliczkami podatkowymi, płatność za energię elektryczną, czynsz dzierżawny.

Kapitał (fundusz) zapasowy przedsiębiorstwa pomniejszył się o 55 701,23 zł (wcześniej wzrósł o 220 000 zł), co stanowi odzwierciedlenie straty netto za 2021 r. (zgodnie z uchwałą zgromadzenia wspólników o pokryciu straty). Kapitał zapasowy, będący niezwykle ważnym buforem na zdarzenia nieprzewidziane o niekorzystnych skutkach finansowych, mimo to urósł w szybkim tempie w ostatnich kilku latach do poważnej sumy. Kapitał ten obligatoryjnie musi być zasilany aż do osiągnięcia $^1/_3$ wartości kapitału podstawowego, wynoszącego ponad 10,3 mln zł. Daje on poczucie stabilności i rękojmię przetrwania

w momencie osiągnięcia gorszych wyników finansowych, ale też dobrze świadczy o przedsiębiorstwie budującym zabezpieczenie na trudne czasy.

Kapitał (fundusz) podstawowy pozostaje na tym samym pułapie. Natomiast kapitał własny urósł do poziomu 13 173 104,87 zł, tj. o 235 474,48 zł, co jest skutkiem zaksięgowania zysku z roku sprawozdawczego. Należy tu podkreślić, iż wzrost wartości kapitału przedsiębiorstwa jest pozytywnym efektem gospodarowania, biorąc za punkt odniesienia całokształt danych, informacji rzeczowo-finansowych zawartych w sprawozdaniu, a także pamiętając o najgorszych od lat uwarunkowaniach zewnętrznych dla sektora przedsiębiorstw, a dla branży wodociągowej – w szczególności.

Krótkookresowe zobowiązania przedsiębiorstwa z tytułu dostaw i usług podniosły się gigantycznie o 509 432,18 zł (w 2021 r. powiększyły o ok. 14 tys. zł) z dynamiką 70,66%. Taki wzrost oznacza, po pierwsze, potężny wzrost wydatków przedsiębiorstwa (efekt wzrostu cen towarów i usług oraz kosztów rodzajowych, a ponadto skali działalności i zadań), po drugie, że faktury kosztowe zostały opłacone do końca roku obrotowego 2022. Stan zobowiązań pokazuje też rozmiar zaangażowania w wykonywanie swoich zadań przez spółkę – więcej działań, przedsięwzięć, aktywności jest równoznaczne ze zwiększeniem zobowiązań. Fakt, że z bieżącymi płatnościami spółka nie ma trudności, potwierdza utrzymujący się od lat zerowy stan zobowiązań powyżej 12 miesięcy.

Rachunek zysków i strat oraz ocena przychodów, kosztów i wyników z poszczególnych rodzajów działalności

Tabela nr 20

Główne pozycje rachunku wyników (zysków i strat)	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	14 677 324,27	12 539 844,36	11 666 936,53	2 137 479,91	17,05	872 907,83	7,48
koszty działalności operacyjnej	14 714 353,53	13 134 324,56	11 416 098,62	1 580 028,97	12,03	1 718 225,94	15,05
zysk (strata) ze sprzedaży	-37 029,26	-594 480,20	250 837,91	557 450,94	93,77	-845 318,11	–
pozostałe przychody operacyjne	297 665,95[4]	563 524,77[3]	133 135,45[2]	-265 858,82	47,18	430 389,32	423,27
pozostałe koszty operacyjne	18 487,38	26 074,06	72 348,70	-7 586,68	29,10	-46 274,64	-63,96
zysk (strata) z działalności operacyjnej	242 149,31	-57 029,49	311 624,66	299 178,80	–	-368 654,15	–

Główne pozycje rachunku wyników (zysków i strat)	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
przychody finansowe	31 532,49	21 567,72	23 313,34	9 964,77	46,20	-1 745,62	-7,49
koszty finansowe	13 056,32	20 239,46	27 984,95	-7 183,14	35,49	-7 745,49	-27,68
zysk (strata) z działalności gospodarczej	nie dotyczy[1]	nie dotyczy[1]	nie dotyczy[1]	–	–	–	–
wynik zdarzeń nadzwyczajnych	nie dotyczy[1]	nie dotyczy[1]	nie dotyczy[1]	–	–	–	–
zysk (strata) brutto	260 625,48	-55 701,23	306 953,05	316 326,71	–	-362 654,28	–
podatek dochodowy	25 151,00	0,00	34 251,00	25 151,00		-34 251,00	–
zysk (strata) netto	235 474,48	-55 701,23	272 702,05	291 175,71	–	-328 403,28	–

[1] – nie wylicza się w związku z uproszczeniem zasad sporządzania sprawozdań finansowych

[2] – w tym 123 250 zł jako umorzenie części składek ZUS w ramach tarczy pomocowej dla przedsiębiorców w związku z epidemią koronawirusa

[3] – w tym 551 169,50 zł jako zaliczka stanowiąca 70% odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości spółki

[4] – w tym 236 215,50 zł jako II transza stanowiąca 30% odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości spółki

Tabela nr 21

Koszty rodzajowe	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
amortyzacja	577 129,17	611 951,25	559 740,32	-34 822,08	-5,69	52 210,93	9,33
zużycie materiałów i energii	3 384 247,23	2 963 376,19	2 344 116,22	420 871,04	14,20	619 259,97	26,42
usługi obce	6 344 478,13	6 076 147,49	4 982 795,71	268 330,64	4,42	1 093 351,78	21,94
podatki i opłaty	293 073,56	255 315,47	244 502,67	37 758,09	14,79	10 812,80	4,42
wynagrodzenia	3 205 316,27	2 491 768,90	2 545 302,32	713 547,37	28,64	-53 533,42	-2,10
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	827 747,29	671 703,51	671 727,52	156 043,78	23,23	-24,01	0,00

pozostałe koszty rodzajowe	82 361,88	64 061,75	67 913,86	18 300,13	28,57	-3 852,11	-5,67
Razem	14 714 353,53	13 134 324,56	11 416 098,62	1 580 028,97	12,03	1 718 225,94	15,05

Dla pełnego zrozumienia tabel ujmujących koszty działalności warto doprecyzować zależności między prezentacją rodzajów kosztów w strukturze ogólnego rachunku zysków i strat (powyżej) ze strukturą szczegółową (poniższe tabele):

1) materiały i energia z tradycyjnego rachunku wyników obejmują głównie: materiały, energię, paliwo, części do pojazdów, wodę nabywaną hurtowo;
2) usługi obce: ścieki transferowane do obcych urządzeń (hurt), telekomunikację, pocztę, koszty remontowe, leasing, prowizje bankowe, usługi pozostałe;
3) podatki i opłaty: podatek od nieruchomości, podatek od czynności cywilnoprawnych, składki PFRON, opłaty za usługi wodne (dawne opłaty środowiskowe), opłaty skarbowe;
4) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia: składki ZUS, świadczenia BHP na rzecz pracowników;
5) pozostałe koszty: ryczałty samochodowe, ubezpieczenia majątkowe firmy, koszty zarządu.

Natomiast w zakresie przychodów, pozycja pozostałe przychody operacyjne zawiera w sobie np.: odsprzedaż energii elektrycznej, długi ściągnięte przez komornika, sprzedaż zbędnych środków trwałych, środki uzyskane ze złomowania.

Tabela nr 22

Wartość przychodów według źródeł	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
przychody, w tym:	15 006 522,71	13 124 936,85	11 823 385,32	1 881 585,86	14,34	1 301 551,53	11,01
działalność wodociągowa, w tym:	5 361 892,70	4 542 838,91	4 325 796,95	819 053,79	18,03	217 041,96	5,02
zbiorowe zaopatrzenie w wodę (sprzedaż dla gminy Zielonki)	4 852 755,19	4 145 101,26	3 962 816,09	707 653,93	17,07	182 285,17	4,60
dostawy wody (sprzedaż hurtowa dla gminy Michałowice)	0,00	15,84	2 933,70	-15,84	–	-2 917,86	-99,46
dostawy wody (sprzedaż hurtowa dla Krakowa)	17 452,85	12 067,07	9 764,70	5 385,78	44,63	2 302,37	23,58

Wartość przychodów według źródeł	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
dostawy wody (sprzedaż hurtowa dla gminy Iwanowice)	1 102,75	816,75	3 186,66	286,00	35,02	-2 369,91	-74,37
sprzedaż pozostała[1]	15 853,62	17 165,52	4 076,20	-1 311,90	-7,64	13 089,32	421,12
działalność kanalizacyjna, w tym:	8 603 330,94	7 771 384,63	7 080 934,28	831 946,31	10,71	690 450,35	9,75
zbiorowe odprowadzanie ścieków (sprzedaż z gminy Zielonki)	6 376 505,36	5 772 947,22	5 271 703,12	603 558,14	10,46	501 244,10	9,51
odbiór ścieków (hurtowy z gminy Michałowice)	1 150 473,98	1 085 421,63	802 522,85	65 052,35	5,99	282 898,78	35,25
odbiór ścieków (hurtowy z Krakowa)	31 106,86	23 092,48	20 699,55	8 014,38	34,71	2 392,93	11,56
odbiór nieczystości ciekłych na stacji zlewnej	752 495,49	658 256,84	779 300,12	94 238,65	14,32	-121 043,28	-15,53
pozostałe przychody	329 198,44[4]	585 092,49[3]	156 448,79[2]	-255 894,05	-43,74	428 643,70	373,98
pozostałe usługi razem	712 100,63	225 620,82	260 205,30	486 479,81	315,62	-34 584,48	-13,29

[1] – sprzedaż wody budowlanej, przeciwpożarowej, antykryzysowej, a także sprzedaż wsteczna w ramach konsekwencji abolicyjnych

[2] – w tym 123 250 zł jako umorzenie części składek ZUS w ramach tarczy pomocowej dla przedsiębiorców w związku z epidemią koronawirusa

[3] – w tym 551 169,50 zł jako zaliczka stanowiąca 70% odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości spółki

[4] – w tym 236 215,50 zł jako II transza stanowiąca 30% odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości spółki

Tabela nr 23

Wartość przychodów z działalności usługowej	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/ 2020)
pozostałe usługi razem, w tym:	712 100,63	225 620,82	260 205,30	486 479,81	315,62	-34 584,48	-13,29

Wartość przychodów z działalności usługowej	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/ 2020)
projekty	266 142,28	0,00	24 294,31	266 142,28	–	-24 294,31	–
projekty z wykonawstwem (formuła „zaprojektuj i wybuduj")	16 000,00	0,00	0,00	16 000,00	–	–	–
wykonawstwo[1]	312 592,95	95 857,99	183 124,44	216 734,96	326,10	-87 266,45	-47,65

[1] – w tym drobne usługi budowlane na sieciach i przyłączach wod-kan, realizowane na prywatne zlecenia mieszkańców/inwestorów

Tabela nr 24

Wartość przychodów, kosztów i wyników według rodzajów działalności	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
przychody ogółem	15 006 522,71	13 124 936,85	11 823 385,32	1 881 585,86	14,34	1 301 551,53	11,01
koszty ogółem	14 745 897,23	13 180 638,08	11 516 432,27	1 565 259,15	11,88	1 664 205,81	14,45
wynik ogółem	260 625,48	-55 701,23	306 953,05	316 326,71	–	-362 654,28	–
przychody z działalności wodociągowej	5 361 892,70	4 542 838,91	4 325 796,95	819 053,79	18,03	217 041,96	5,02
koszty działalności wodociągowej	6 339 603,20	5 283 302,22	4 735 733,21	1 056 300,98	19,99	547 569,01	11,56
wynik z działalności wodociągowej	-977 710,50	-740 463,31	-409 936,26	-237 247,19	32,04	330 527,05	80,63
przychody z działalności kanalizacyjnej	8 603 330,94	7 771 384,63	7 080 934,28	831 946,31	10,71	690 450,35	9,75
koszty działalności kanalizacyjnej	8 139 528,52	7 786 029,15	6 576 966,76	353 499,37	4,54	1 209 062,39	18,38
wynik z działalności kanalizacyjnej	463 802,42	-14 644,52	503 967,52	478 446,94	–	-518 612,04	–

Wartość przychodów, kosztów i wyników według rodzajów działalności	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
przychody z pozostałych usług	712 100,63	225 620,82	260 205,30	486 479,81	315,62	-34 584,48	-13,29
koszty pozostałych usług	235 221,81	64 993,19	103 398,65	170 228,62	361,92	-38 405,46	-37,14
wynik z pozostałych usług	476 878,82	160 627,63	156 806,65	316 251,19	296,89	3 820,98	2,44
pozostałe przychody	329 198,44[3]	585 092,49[2]	156 448,79[1]	-255 894,05	-43,74	428 643,70	373,98
pozostałe koszty	31 543,70	46 313,52	100 333,65	-14 769,82	-31,89	-54 020,13	-53,84
pozostały wynik	297 654,74	538 778,97	56 115,14	-241 124,23	-44,75	482 663,83	960,13

[1] – w tym 123 250 zł w wyniku umorzenia składek ZUS w ramach ułatwień dla przedsiębiorców w związku z epidemią koronawirusa

[2] – w tym 551 169,50 zł jako zaliczka stanowiąca 70% odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości spółki

[3] – w tym 236 215,50 zł jako II transza stanowiąca 30% odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości spółki

Tabela nr 25

Najważniejsze grupy kosztów eksploatacyjno-modernizacyjnych („twardych", materialnych)	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
działalność wodociągowa, w tym:	1 729 775,04	1 192 939,85	861 858,70	536 835,19	45,00	331 081,15	38,42
materiały	790 900,94	785 346,43	560 052,82	5 554,51	0,71	225 293,61	40,23
części do pojazdów	14 500,15	13 753,41	9 475,99	746,74	5,43	4 277,42	45,14
remonty – obiekty	394 723,25	52 015,00	41 512,00	342 708,25	758,86	10 503,00	25,30
remonty – sprzęt	36 159,22	25 488,82	27 352,05	10 670,40	41,86	-1 863,23	-6,81
usługi (obce) pozostałe[1]	493 491,48	316 336,19	223 465,84	177 155,29	56,00	92 870,35	41,56
działalność kanalizacyjna, w tym:	816 118,48	656 577,47	453 374,15	159 541,01	24,30	203 203,32	44,82
materiały	195 442,10	172 933,87	100 282,45	22 508,23	13,02	72 651,42	72,45

części do pojazdów	12 625,71	6 490,64	2 681,99	6 135,07	94,52	3 808,65	242,01
remonty – obiekty	115 665,00	63 772,81	45 371,00	51 892,19	81,37	18 401,81	40,56
remonty – sprzęt	30 865,98	13 178,61	8 996,14	17 687,37	234,21	4 182,47	46,49
usługi (obce) pozostałe[1]	461 519,69	400 201,54	296 042,57	61 318,15	15,32	104 158,97	35,18
Razem	2 545 893,52	1 849 517,32	1 315 232,85	69 6376,20	37,65	534 284,47	40,62

[1] – bez czynszu dzierżawnego dla gminy

Tabela nr 26

Najważniejsze grupy kosztów eksploatacyjnych i obsługi („miękkich", niematerialnych)	Rok			Zmiana			
	2022	2021	2020	zł (różnica między 2022 a 2021)	% (2022/ 2021)	zł (różnica między 2021 a 2020)	% (2021/2020)
działalność wodociągowa, w tym:	2 280 139,17	2 016 838,55	1 807 467,31	263 300,62	13,06	209 371,24	11,58
energia elektryczna	744 728,71	564 636,07	519 556,31	180 092,64	31,90	45 079,76	8,68
paliwo	79 518,70	64 292,37	47 081,78	15 226,33	23,68	17 210,59	36,56
zakup hurtowy wody	1 005 556,95	962 905,95	819 107,70	42 651,00	4,43	143 798,25	17,56
telekomunikacja	20 775,05	21 590,33	21 318,98	-815,28	-3,78	271,35	1,27
poczta	28 363,12	28 958,35	30 952,51	-595,23	-2,05	-1 994,16	-6,44
leasing	20 172,66	23 220,10	25 510,14	-3 047,44	-13,12	-2 290,04	-8,98
prowizje bankowe (obsługa rachunków)	8 053,99	5 532,69	3 260,92	2 521,30	45,57	2 271,77	69,67
podatki (od nieruchomości i PCC)	23 510,00	23 323,00	23 138,00	187,00	0,80	185,00	0,80
opłaty za usługi wodne do PGW Wody Polskie	186 470,00	165 436,47	160 040,00	21 033,53	12,71	5 396,47	3,37
czynsz dzierżawny dla gminy	141 851,04	138 931,20	138 931,20	2 919,84	2,10	0,00	0,00
ubezpieczenia	21 138,95	18 012,02	18 569,77	3 126,93	17,36	-557,75	-3,00
działalność kanalizacyjna, w tym:	5 071 369,05	5 361 817,43	4 367 907,88	-290 448,38	-5,42	993 909,55	22,76
energia elektryczna	457 247,83	368 219,68	268 266,74	89 028,15	24,18	99 952,94	37,26
paliwo	51 121,23	22 964,91	15 766,64	28 156,32	222,61	7 198,27	45,66
zrzut ścieków do sieci WMK	3 701 482,32	4 120 321,94	3 239 887,64	-418 839,62	-10,16	880 434,30	27,18

telekomunikacja	33 265,97	36 745,20	35 105,55	-3 479,23	-9,47	1 639,65	4,67
poczta	45 524,72	49 401,33	50 745,66	-3 876,61	-7,85	-1 344,33	-2,65
leasing	14 854,05	11 299,58	8 947,99	3 554,47	31,46	2 351,59	26,28
prowizje bankowe (obsługa rachunków)	12 931,70	9 449,30	5 347,57	3 482,40	36,85	4 101,73	76,70
podatki (od nieruchomości i PCC)	0,00	1 847,00	3 556,00	-1 847,00	0,00	-1 709,00	-48,06
czynsz dzierżawny dla gminy	732 204,60	729 560,76	729 560,76	2 643,84	0,36	0,00	0,00
ubezpieczenia	22 736,63	12 007,73	10 723,33	10 728,90	89,35	1 284,40	11,98
Razem	7 351 508,22	7 378 655,98	6 175 375,19	-27 147,76	-0,37	1 203 280,79	19,49
odsetki POIŚ (pozostałe koszty)	13 006,99	20 152,11	27 976,94	-7 145,12	-35,46	-7 824,83	-27,97

Przechodząc do oceny źródeł przychodów spółki powiedzieć należy, że tradycyjnie dominującym segmentem zapewniającym największe wpływy jest działalność kanalizacyjna. Wodociągi są drugim generatorem przychodów. W ujęciu rok do roku wodociągi i kanalizacja przyniosły o mniej więcej tyle samo więcej przychodów – po ok. 800 tys. zł netto, co znowu daje kilkusettysięczny progres. Aczkolwiek dla wodociągów oznaczało to dynamikę ponad 18% (przychody urosły 3-krotnie szybciej niż w 2021 r. – to znacząca pozytywna zmiana w porównaniu z poprzednimi latami), a dla kanalizacji niecałe 11% (dość płaski, ale wznoszący trend dynamiki). Generalnie, poziom wypracowanych wszystkich przychodów netto był rekordowy – niemal 14,7 mln zł netto, czyli jest on wyższy o ponad 2,1 mln zł netto w porównaniu z 2021 r. (rok temu przyrost wyniósł ok. 0,9 mln zł netto), tj. +17,05%. Ten doskonały wynik świadczy niezbicie o nadal dobrej zdolności przedsiębiorstwa do kreowania obrotu i o ugruntowanym mocnym trendzie zwyżkowym. Ta sytuacja jest pochodną całej gamy czynników, tj.: większa liczba odbiorców usług (dzięki inwestycjom sieciowym w gminie oraz rozwojowi cywilizacyjnemu na jej obszarze), utrzymanie stałej sprzedaży hurtowej, utrzymywanie aktywności w pozostałych usługach, wzrost cen taryfowych w 2021 r. Co do zwiększenia obrotów w dziedzinie zbiorowego zaopatrzenia: „na wodzie" – tym razem bardziej dynamiczne (+17,07%), „na ściekach" – mniej dynamiczne (prawie +10,50%). Obroty złotówkowo były pokaźniejsze – „na wodzie" o ponad 707 tys. zł netto (+182 tys. zł netto wcześniej), „na ściekach" o 603 tys. zł netto (przy 501 tys. zł netto wcześniej). Satysfakcjonuje i napawa optymizmem stabilność i regularność w generowaniu wzrostu przychodów z obu podstawowych dziedzin działalności gospodarczej. Pula środków płaconych przez Wodociągi Michałowice sp. z o.o. za przesył ich ścieków, powiększyła się nie tak mocno, ale za to któryś rok z rzędu – o 65 tys. zł netto (co odpowiada +6%) i przekracza ona już 1,15 mln zł netto rocznie. Pomimo spadku wolumenu nieczystości dowożonych na stację zlewną, ale za to dzięki podwyżce ceny za ich metr sześcienny, wypracowano lepsze przychody o ponad 94 tys. zł netto (w 2021 r. przychody były mniejsze o 121 tys. zł netto). Cieszy jednak, że niezależnie od zamrożenia rozwijania tej usługi od końca 2016 r., ale też potężnej fali nowych podłączeń do rozrastającej się sieci kanalizacyjnej i cywilizowania się gospodarki ściekowej na terenie gminy Zielonki (jak i Michałowic, skąd jest dowożona

większa część nieczystości), środki z tej działalności wciąż w istotny sposób zasilają kasę przedsiębiorstwa i stanowią solidną, stałą „poduszkę finansową" na wypadek jakichś problemów w osiąganiu pożądanego przychodu z innych dziedzin.

Kształtowanie się przychodów w dziedzinie pozostałych usług zazwyczaj jest najsilniej uzależnione od polityki i zamierzeń głównego zleceniodawcy, tj. Gminy Zielonki, a mówiąc konkretniej, od budżetu gminy, ale i możliwości kadrowo-organizacyjnych spółki oraz nastawienia na wybrane priorytety. Znakiem tego trend liniowy jest tu trudny do utrzymania, a wahnięć w dół w tym segmencie nie należy oceniać negatywnie. W 2022 r. działalność dodatkowa (głównie wykonawcza, projektowa, szereg usług cennikowych) wniosła więcej do kasy spółki aż o 486 tys. zł netto rok do roku. Jest to efekt skali zapotrzebowania w danym roku na projekty i roboty budowlane ze strony gminy (PUK Zielonki sp. z o.o. w ostatnich latach generalnie wykonuje mniej planowych zleceń budowlanych, jako że gro zadań gminnych z oczywistych powodów odbywa się już w ramach programu POIŚ; podejmowana współpraca ma aktualnie charakter uzupełniający, doraźny, w sytuacji, gdy nie da się włączyć danego przedsięwzięcia do programu POIŚ, czy też, gdy liczy się np. czas). W tym rozdziale warto przypomnieć, iż priorytet spółki w dalszym ciągu jest ustawiony na zbiorowe zaopatrzenie-odprowadzanie i eksploatację, a więc na ciągłe i niezawodne dostarczanie usług wodociągowo-kanalizacyjnych, zgodnie z zapisami ustawy „o zbiorowym". Działalność usługowa jest ważnym, ale jak na razie tylko dopełnieniem oferty przedsiębiorstwa. Jako że może zapewnić poważne dodatkowe pieniądze, będzie ona utrzymana i w miarę możliwości organizacyjnych i kadrowych, podejmowana. Jest też korzystna dla gminy z punktu widzenia poziomu marży, jakości i terminowości wykonawstwa, zaś w dziedzinie sporządzania dokumentacji projektowych wartością jest np. podjęcie się trudnych tematów oraz znajomość terenu. Dzięki finalizacji i skomasowaniu rozliczenia prac projektowych oraz budowlano-montażowych na koniec 2022 r., spółka otrzymała za swe usługi z budżetu gminy 517 tys. zł.

W związku ze zmianami jakie wprowadziły nowe przepisy prawa w aspekcie konstruowania taryf, od 01.06.2018 r. – czyli dnia wejścia w życie pierwszej taryfy 3-letniej zatwierdzonej przez Wody Polskie – nie można już pobierać (ani kalkulować w taryfie) od nowo wpinających się do sieci wod-kan odbiorców, opłat przyłączeniowych (odbiorowych). Tym jest to poważniejsze, że przy obecnym nasileniu się liczby nowych podłączeń do sieci, skala utraconych przychodów – przez niezależne od spółki decyzje władz centralnych – jest ogromna. Co ważne, było to spowodowane decyzjami ustawodawcy, niezależnie od tego, czy jest to prawidłowe, słuszne i logiczne (wszak koszt pracy, koszt paliwa, materiałów biurowych *etc.* pracowników zajmujących się odbiorami technicznymi przyłączy należących do osób, które nie są jeszcze odbiorcami usług, siłą rzeczy musi być pokrywany z wpływów od obecnych odbiorców usług, co budzi wątpliwości).

Wspomnieć na koniec można, że przychody z usług zbiorowych mogły być większe szacunkowo o 100 tys. zł, ale ze względu na usterkę systemu billingowego przez pewien okres nie było można prowadzić bieżącego fakturowania.

Przenosząc teraz uwagę na stronę kosztową, można dostrzec, że amortyzacja w ujęciu wartościowym jest ostatnim rodzajem kosztów działalności spółki (nie wliczając w to pozostałych kosztów, które z roku na rok

stają się mniejsze). Jednak bardzo istotnym i potrzebnym, gdyż jako jedyny nie jest wydatkiem (powoduje zatrzymanie gotówki).

Koszty wynagrodzeń w tegorocznym rachunku wyników mają największa dynamikę (+29%) oraz największy pik wartości (+714 tys. zł netto). Wytłumaczeniem tego jest przeprowadzona powszechna podwyżka płac podstawowych w spółce (luty) oraz wypłata premii rocznych za rok sprawozdawczy (grudzień), a w mniejszym stopniu – wzrost zatrudnienia i tymczasowe zazębianie się czasu, a więc i kosztu pracy przy zmianie obsady na danym stanowisku. Co istotne, wynagrodzenia łącznie z narzutami stanowią teraz drugi największy koszt rodzajowy spółki (za usługami obcymi).

Na materiały i energię wydano niemalże 3,4 mln zł netto (3 mln zł netto rok wcześniej); ta pozycja ze słabszą dynamiką rzędu 14,2% rok do roku (wcześniej 26,5%) jest drugim/trzecim rodzajem kosztu pod względem skali obciążenia finansowego dla spółki. Wartość tych wydatków jest porównywalna z kosztem samych wynagrodzeń (bez ZUS-u). Zużycie obejmuje takie koszty jak: energia elektryczna, paliwo, części i materiały eksploatacyjne i budowlane, woda kupowana hurtowo. Na ten efekt złożyły się głównie:

1) jeszcze dotkliwszy łączny wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej – o 28,84% rok do roku, co stanowi 269 120,79 zł netto, w tym: +31,9% rok do roku, co stanowi 180 092,64 zł netto więcej na zasilenie obiektów wodociągowych (w 2021 r. prawie +9%, co stanowi +45 tys. zł netto) oraz +24,18%, czyli 89 028,15 zł netto więcej na prąd dla obiektów kanalizacyjnych (w 2021 r. +37%, co jest równe +100 tys. zł netto). Sytuacja spowodowana zwiększeniem poboru energii w następstwie wzrostu produkcji wody i ścieków oraz podwyżki cen zakupu energii;

2) zwiększony koszt zakupu wody hurtowej: tym razem o 4,43%, stanowiące +43 tys. zł netto (przy wzroście ceny hurtowej zakupu i jednoczesnym zmniejszeniu wolumenu poboru wody krakowskiej);

3) znając sytuację cenową na stacjach paliw, przełożyło się to na poważny wzrost wydatków na paliwo do pojazdów i agregatów prądotwórczych – do baków wlano paliwo, które kosztowało więcej o 43 382,65 zł netto (przy tej samej liczbie własnych pojazdów, mniej więcej podobnym przebiegu w kilometrach; dodatkowo zużyte litry paliwa są wynikiem wynajmu pojazdu ssąco-płuczącego do obsługi kanalizacji);

4) istotny wzrost, bo o ok. 393 tys. zł netto, wydatków na remonty obiektów i urządzeń; wydatki na zakup materiałów do realizacji prac eksploatacyjno-remontowych, awaryjnych na wodociągach i kanalizacji również wzrosły, ale wolniej niż wcześniej. Niezależnie od rozkładu księgowego, koszty materialne odzwierciedlały rozmach prowadzonych działań bieżących, a wszystkie te rzeczy znalazły się, mówiąc obrazowo, „w ziemi" – wzbogacając, usprawniając, odmładzając sieci i urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, a także zapewniając ciągłe niezawodne dostawy wody i odbiór ścieków (liczba przedsięwzięć, obiektów, awarii, wzrost cen rynkowych);

5) sporo środków przeznaczono na remonty i serwis sprzętu – nie jest to globalnie duży udział w wydatkach łącznych, ale widać wznoszący się liniowo poziom tych wydatków wynikający, po pierwsze, ze zużywania się posiadanych narzędzi pracy, a z drugiej, z corocznego powiększania zapasu wyposażenia technicznego, które należy utrzymywać w sprawności.

Do usług obcych zaliczamy: zrzut ścieków do WMK SA, czynsz dzierżawny dla gminy, usługi telekomunikacyjne, pocztowe, remontowe, leasing, prowizje i usługi pozostałe. Najistotniejszą rolę odgrywa tu wartość ścieków fakturowanych hurtowo przez Kraków wg iloczynu cena hurtowa × liczba metrów sześciennych. Im większy transfer ścieków, tym wyższe koszty. Usługi obce są bez zmian najważniejszą pozycją kosztów przedsiębiorstwa, ich pula „złotówkowo" przekroczyła 6,3 mln zł netto przy dynamice 4,42% (w 2021 r. dynamika wynosiła 22%), z czego przerzut ścieków do systemu krakowskiego to 3,7 mln zł netto (w 2021 r. 4,1 mln zł netto z dynamiką 27%; +880 tys. zł netto więcej rok do roku). Spadek wartości obrotów z WMK SA jest wynikiem omówionego już rozliczenia reklamacyjnego na korzyść przedsiębiorstwa oraz w ogóle spadku odprowadzanych ścieków w efekcie mniejszej infiltracji pogodowej. Pozostałe rodzaje usług obcych nie miały istotnego znaczenia dla tych zmian (z powodu niskiego udziału w strukturze kosztów; niektóre koszty spadły np. koszty poczty i telekomunikacji, inne były na porównywalnym poziomie). Ekstraordynaryjnym, lecz niezbędnym wydatkiem sfinansowanym przez spółkę w 100% z własnych bieżących przychodów było sporządzenie dokumentacji projektowej dla budowy hal garażowych, w celu podjęcia realizacji i skonsumowania dofinansowania z Polskiego Ładu.

Podsumowując, sumaryczne koszty działalności przedsiębiorstwa wzrosły znowu gigantycznie – o ponad 1,5 mln zł netto (w 2021 r. o 1,7 mln zł netto, w 2020 r. o 831 tys. zł netto). Fala wzrostowa kosztów jest widoczna od kilku lat: +9% w 2019 r., +8% w 2020 r., ale teraz dynamika jest już dwucyfrowa 12-14,5%. Na szczęście w roku sprawozdawczym dynamika przychodów była znacznie lepsza od dynamiki kosztów – 14,34% względem 11,88%, a więc relacja odwróciła się w zestawieniu z 2021 r. Spółka zarobiła więcej o 316 tys. zł netto niż wydała na osiągnięcie tego zarobku. Tendencja galopujących kosztów działalności gospodarczej stanowi duże wyzwanie dla spółki i wprowadza konieczność obserwacji bieżącej sytuacji finansowej oraz analizowania wydatków, także pod kątem wyboru aktywności, czy też zmian harmonogramów realizacji różnego rodzaju zadań, planów z którymi wiążą się koszty. W przypadku PUK Zielonki sp. z o.o. *de facto* poziomu kosztów nie da się zmniejszyć cięciami, bowiem są one racjonalne i celowe. Można je jedynie optymalizować poprzez chłodzenie, przesunięcie albo tymczasowe zatrzymanie dla utrzymania balansu finansowego. Taki trend można również uznać za ryzyko i zagrożenie w prowadzeniu działalności gospodarczej, lecz należy spoglądać na to szeroko, jako pochodna ogólnej sytuacji ekonomicznej w Polsce (rosnąca inflacja, droga energia, wzrost cen paliwa, materiałów budowlanych np. rur z tworzyw sztucznych, kosztowniejsze usługi obce ze względu na koszty pracy czy różnego typu opłaty). Tak jak to zarząd opisał w ubiegłorocznym sprawozdaniu, ratunkiem po stronie przychodów w 2023 r. będzie wystąpienie z wnioskiem do Wód Polskich o skrócenie taryfy zatwierdzonej na lata 2021-2024 i przedłożenie do zatwierdzenia wniosku taryfowego opartego o aktualnie zaksięgowane wysokie koszty okresu obrachunkowego pokrywającego się z rokiem 2022. Niezależnie od wzrostu cen, w 2022 r. obserwujemy znowu efekt silnej koncentracji spółki na nakładach eksploatacyjnych i modernizacyjnych służących poprawie stanu posiadanego majątku, co będzie skutkować lepszą wydajnością i niezawodnością w działaniu, a to z kolei przerodzi się w dalsze przychody w następnych

latach. Innymi słowy, większa pula kosztów poniesionych teraz nie oznacza, że wydatki nie były zoptymalizowane, nie były trzymane w ryzach, a wręcz odwrotnie, ich kumulacja w jednym roku potwierdza intensywne wysiłki spółki zmierzające do poprawy stanu majątku i jakości świadczonych usług. Większe koszty oznaczają, że przedsiębiorstwo działa, jest aktywne, choć oczywiście wyższe koszty są też skutkiem czynników niezależnych od spółki np. zmian cen umownych i uwarunkowań rynkowych, ale i samego rozwoju spółki oraz gminy. Ważnym aspektem jest również taka prawidłowość, że próba walki za wszelką cenę o obniżanie niektórych pozycji kosztowych, może nie być korzystna ani celowa, bo będzie negatywnie determinować jakość usług, skuteczność, niezawodność itp. (np. zmniejszenie częstości wyjazdów w teren może przynieść jakąś oszczędność w kosztach sprzętu, pracy i paliwa, ale z pewnością nie będzie służyć poprawie bezpieczeństwa na obiektach, może też spowodować niewychwycenie w porę jakiejś usterki urządzeń, której zbyt późna naprawa jeszcze podniesie koszty eksploatacji). Dodatkowo, istotne celowe obniżanie kosztów rodzajowych musiałoby być uwzględnione w kolejnej taryfie i skończyłoby się obniżką cen i stawek. Jest to więc kij, który ma dwa końce.

Należy dostrzec, że relacja łącznych przychodów do łącznych kosztów rocznych byłaby odmienna (tj. byłyby one niemal równe), gdyby nie zastrzyk nadzwyczajnych środków w wysokości 236 215,50 zł, otrzymanych jako II transza stanowiąca 30% odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości spółki pod budowę autostrady.

Słowo komentarza należy się pozycji odsetki w kosztach finansowych. Otóż, zgodnie z regulacjami dofinansowania z POIŚ uzyskanego dla gminnych inwestycji, konieczne jest zastosowanie zasady „zanieczyszczający płaci", a więc włączenie do taryfy kosztów odsetek od pożyczki inwestycyjnej zaciągniętej przez Gminę Zielonki w WFOŚiGW w Krakowie na inwestycje wodno-kanalizacyjne. W myśl tego, od 01.01.2016 r. przedsiębiorstwo jest obciążane odsetkami z tego tytułu, a płacone one będą do 2023 r. (dot. etapów już zakończonych).

Dla wszechstronnej oceny wyników finansowych, i ogólnego, jak również wyników z poszczególnych rodzajów działalności, osiągniętych w 2022 r., warte odnotowania są następujące fakty:

1) kolejny rok z rzędu przychody ogółem zwiększyły się w stosunku do roku ubiegłego; po raz pierwszy w historii sięgają 14,7 mln zł;
2) ponownie wypracowano większe przychody rok do roku, zarówno z działalności wodociągowej, jak i kanalizacyjnej;
3) wynik łączny na sprzedaży, czyli z samej działalności operacyjnej, był ujemny (drugi raz za kadencji obecnego zarządu); stratę wyliczono jednak na znacznie mniejszą kwotę niż zeszłoroczne 600 tys. zł, bo na 37 tys. zł;
4) wynikł netto łącznej działalności gospodarczej zaksięgowano jako zysk o wartości 235 474,48 zł;
5) wynik z działalności kanalizacyjnej był dodatni – zysk podsumowano na ok. 463 tys. zł;
6) ujemny wynik z działalności wodociągowej powtarza się z roku na rok, lecz tym razem strata netto wyniosła niemal 1 mln zł (740 tys. zł w 2021 r.). Na taki stan rzeczy znowu miał wpływ bardzo

dynamiczny, prawie 2-krotnie szybszy wzrost kosztów rok do roku, oraz szybszy wzrost kosztów względem przychodów z tej dziedziny;

7) z kolei wynik finansowy z pozostałych usług był najlepszy w ostatnich czterech trzech latach – spółka osiągnęła zysk na poziomie niemal 0,5 mln zł;

8) bardzo wysokie saldo pozostałych przychodów operacyjnych, a tym samym niwelacja dużej straty z działalności podstawowej, to pochodna zapłaty w roku sprawozdawczym przez GDDKiA II transzy (236 215,50 zł) stanowiącej 30% odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości spółki.

Najlepszym dowodem na potwierdzenie, że działalność PUK Zielonki sp. z o.o. nie skupiała się wyłącznie na bieżącej obsłudze posiadanego majątku, lecz zmierzała do osiągnięcia większej wartości przedsiębiorstwa poprzez aktywne działania rozwojowe, jest zestawienie poniesionych w 2022 r. ważniejszych nakładów na modernizacje i inwestycje z zyskiem netto i amortyzacją za 2022 r. Dla przypomnienia należy powiedzieć, że zgodnie z wykazem przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych, które wyjściowo miały być finansowane i realizowane przez PUK Zielonki sp. z o.o. w 2022 r. (częściowo łącznie z 2021 r.; załącznik do aktualnego wieloletniego planu rozwoju na lata 2021-2024), założone łączne nakłady inwestycyjne (wodociągowe i kanalizacyjne) miały osiągnąć kwotę 2 082 500 zł netto, w tym plan budżetu wykupów sieci 220 000 zł netto. Planowane nakłady miały być uzyskane właśnie dzięki wypracowaniu zysku i odpisom amortyzacyjnym.

Jednakże rzeczywistość urealniła prognozy. Realna pula na inwestycje, pochodząca z odpisów amortyzacyjnych oraz wypracowanego zysku netto, osiągnęła wartość 812 603,65 zł (39% planu).

Sumując całoroczne nakłady (tylko te główne, wspomniane na wcześniejszych stronach sprawozdania, bez uwzględnienia licznych drobniejszych wydatków oraz bez nakładów pracy i sprzętu, a także bez kosztów poniesionych na bieżącą obsługę, jak remonty i konserwacje) poniesione przez spółkę na przedsięwzięcia wodne i kanalizacyjne (planowe i niezaplanowane, które pojawiły się w trakcie roku, i jakie z wielu obiektywnych powodów wymagały podjęcia działań oraz zaangażowania sił i środków) wraz z pieniędzmi przeznaczonymi na inwestycje w toku, otrzymamy kwotę konsumującą realny budżet inwestycyjny. Dla dobitnego przykładu – tylko na dwa kluczowe przedsięwzięcia, jakimi była wymiana zestawu hydroforowego na os. Łokietka oraz budowa pierwszego etapu magistrali wodociągowej w Węgrzcach, spółka wydała 477 639,44 zł netto. Jednak, aby poznać w pełni zaangażowanie inwestycyjne spółki w wymiarze zadaniowym, księgowym i pieniężnym, bezwzględnie do powyższych wartości i puli należy dodać wartość czynszu dzierżawnego wpłaconego w gotówce w 2022 r. do budżetu Gminy Zielonki. Czynsz bowiem odpowiada idei i wartości amortyzacji naliczanej od gminnych urządzeń wod-kan i stanowi pokaźny dodatkowy wkład spółki w globalny budżet inwestycyjny. Dla przypomnienia powtórzyć tu warto, że roczny czynsz dzierżawny w 2022 r. wyniósł ok. 873 tys. zł netto. A do tego realizacja planu wykupów sieci za ponad 246 tys. zł. W przybliżeniu można oszacować, że uwzględniając powyższe, sumarycznie spółka *de facto* wykonała plan inwestycyjny na poziomie powyżej 1,6 mln zł netto. W praktyce oznacza to, że spółka zrealizowała zadania ponad skalę istniejących obiektywnych możliwości finansowych, a równocześnie nie naruszyła równowagi ekonomicznej i płynności przez pompowanie wydatków ponad

miarę i przeinwestowanie. Podsumowując, wszystko to potwierdza osiągnięcie celu inwestycyjnego oraz utrzymanie w dalszym ciągu właściwego prorozwojowego nakierowania działań przedsiębiorstwa przy zachowaniu stabilności finansowej. Dzięki inwestycjom zmniejszono wpływ dekapitalizacji na majątek istniejący oraz kreowano rozwój nowych środków trwałych w budowie, co świadczy dobitnie o obraniu prawidłowego kierunku dla rozwoju gospodarczego PUK Zielonki sp. z o.o.

Na koniec trzeba podkreślić, że wyniki PUK Zielonki sp. z o.o. za 2022 r., i w ujęciu rzeczowym, i w ujęciu finansowym, udało się osiągnąć w następujących uwarunkowaniach:

1) przy wpływie taryfowej podwyżki ceny sprzedaży 1 m^3 wody o 37 gr netto w I roku taryfowym;
2) przy wpływie taryfowej podwyżki ceny odbioru 1 m^3 ścieków o 28 gr netto w I roku taryfowym;
3) przy braku gminnej dopłaty do taryfowych cen wody i ścieków (ma wpływ na kształt strumienia spływu należności od mieszkańców za odprowadzanie ścieków, a tym samym na przychody spółki);
4) wprowadzając po siedmiu latach stosunkowo niedużą podwyżkę ceny za zrzut na stacji zlewnej 1 m^3 nieczystości ciekłych;
5) waloryzując ceny usług pozataryfowych po raz pierwszy od 2016 r.;
6) bez dążenia do maksymalizacji przychodów ze świadczenia usług projektowo-budowlanych;
7) mimo utraty jednego ze strumieni przychodów – świadczenia dostaw ciepła do budynków komunalnych w Zielonkach;
8) mimo utracenia z przyczyn prawnych puli przychodów otrzymywanych dotąd z taryfowych opłat za przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (za odbiór techniczny);
9) przy niezawodnej realizacji pełnego zakresu procedur przejęć sieci od inwestorów prywatnych po przekazaniu tego obowiązku spółce przez Gminę Zielonki bez równoległego wyposażenia jej w środki na sfinansowanie zadania;
10) pomimo utrzymującego się corocznego wzrostu kosztów działalności operacyjnej;
11) przy braku posiłkowania się środkami zewnętrznymi, jak kredyt czy dofinansowanie przez Gminę Zielonki bądź umorzenie należności np. z tytułu czynszu dzierżawnego;
12) przy braku wsparcia instytucjonalnego przez państwo (pomoc związana z sytuacją epidemiczną i gospodarczą) i przez założyciela spółki – działalność spółki opierała się na samofinansowaniu;
13) przy potężnych zawirowaniach i opóźnieniu w zatwierdzeniu obowiązującej taryfy przez regulatora centralnego;
14) działania na podstawie cen regulowanych (taryfa), czyli ograniczeń, restrykcji po stronie przychodów spółki, wprowadzanych przez przepisy prawa oraz politykę organu zatwierdzającego, a z drugiej strony, działania w uniwersalnym dla wszystkich przedsiębiorców otoczeniu makroekonomicznym, skutkującym brakiem wpływu spółki na poziom i dynamikę cen oraz kosztów (brak dedykowanego wsparcia, ochrony dla branży wodociągowej). Oznacza to, że ze względu na konstrukcję mechanizmu sporządzania i zatwierdzania taryfy wod-kan, nie ma szybkich i faktycznych narzędzi wsparcia i reagowania na wpływ otoczenia (już samo wprowadzenie od 2018 r. taryf 3-letnich było obarczone ogromnymi kontrowersjami, zarzutami o brak racjonalności, a co zostało właśnie zweryfikowane przez życie);

IR

15) przy znaczącym wpływie uwarunkowań mikro- i makroekonomicznych na działalność gospodarczą przedsiębiorstwa w tym okresie.

Per saldo, sytuacja finansowa, majątkowa oraz eksploatacyjna i kadrowa na koniec roku sprawozdawczego była ustabilizowana.

Wygenerowanie w takich trudnych realiach zewnętrznych i konieczności poruszania się w granicach możliwości, szczegółowo przedstawionych i uargumentowanych wyników z prowadzonej działalności gospodarczej jest dowodem, że sposób wykorzystania wszystkich zasobów (rzeczowych, osobowych, organizacyjnych, finansowych) był właściwy, aktywny, racjonalny, nakierowany na wykorzystanie potencjału PUK Zielonki sp. z o.o. jako najlepszego narzędzia do zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej gminy Zielonki w dziedzinie wodociągowo-kanalizacyjnej.

Tabela nr 27 – zbiorniki wyrównawcze wody pitnej działające w systemie wodociągowym

Miejscowość	Położenie	Opis obiektu	Liczba	Pojemność jednego w m^3	Pojemność łączna w m^3
Dziekanowice	ul. Dziekanowicka/ dz. nr 1/21		1	200	200
Grębynice	ul. Orlich Gniazd/dz. nr 69/2		1	150	150
Michałowice	ul. Komora/ dz. nr 796/2	nowy	1	500	500
Michałowice	ul. Komora/ dz. nr 796/2	stary	1	300	300
Owczary	ul. Ogrodowa/ dz. nr 570/12, 13, 17	tzw. zbiorniki „Brzozówka"	2	150	300
Przybysławice	ul. Krakowska/ dz. nr 18/8		1	750	750
Świńczów	ul. Niebyła/ dz. nr 98/2, 98/3		1	200	200
Zielonki	ul. Krakowskie Przedmieście/ dz. nr 78/2	tzw. ASUW „Lewiatan Trojanowice"	2	50	100
Zielonki	ul. Galicyjska/ dz. nr 891/1	„Marszowiec"	1	100	100
Zielonki	ul. Zacisze/ dz. nr 249/2	tzw. ASUW „Podskale"	1	1 000	1 000
Razem			12		3 600

Tabela nr 28 – grunty stanowiące własność spółki

Miejscowość	Nr działki	Powierzchnia w m²	Opis obiektu
Bosutów	75/94	509	teren zielony nieopodal ujęcia B-2
Bosutów	457/5, 457/6 (stary numer 457/1)	1 860	przepompownia ścieków
Pękowice	160/4	1 600	przepompownia ścieków
Węgrzce	461/22	1 746	siedziba spółki
Węgrzce	481/153	1 193	teren zielony przy przepompowni ścieków „Europrojekt"
Węgrzce	481/154	100	przepompownia ścieków
Zielonki	927/168	3	teren zielony przy parku wiejskim
Razem		7 011	*(70 arów 11 m²)*

Tabela nr 29 – budynki, budowle (części budowlane urządzeń technicznych), tymczasowe obiekty budowlane (kontenery) na obiektach wodociągowych i kanalizacyjnych

Miejscowość	Położenie	Opis obiektu	Rodzaj zabudowy	Powierzchnia w m²
Batowice	ul. Polna/ dz. nr 180/2	przepompownia ścieków i stacja zlewna	budynek murowany, kontener stacji, kontener	ok. 16 (bud. mur.)
Grębynice	ul. Polna/ dz. nr 139/1 i 140/1	ujęcie wody	budynek murowany	ok. 24
Owczary	ul. Gajowa/ dz. nr 81/6	ujęcie wody S-3	budynek murowany	ok. 27
Owczary	ul. Ogrodowa/ dz. nr 570/12, 13, 17	zbiorniki wody	budynek murowany	ok. 52
Bibice	ul. Źródlana/ dz. nr 363/8	ujęcie wody	budynek murowany	ok. 115
Węgrzce	ul. Forteczna 3/ dz. nr 461/22	siedziba spółki	budynek murowany	ok. 580
Batowice	ul. Karola Wojtyły/ dz. nr 245	ujęcie wody	budynek murowany	ok. 109
Owczary	ul. Długa/ dz. nr 58/25	ujęcie wody S-1	budynek murowany	ok. 65
Bosutów	ul. Jodłowa/ dz. nr 75/106	ujęcie wody B-2	kontener	
Bibice	ul. Spacerowa/ dz. nr 808/142	przepompownia ścieków	kontener	
Boleń	ul. Graniczna/ dz. nr 66/3	hydrofornia	kontener	
Bosutów	ul. Tadeusza Kościuszki/ dz. nr 75/109	ujęcie wody B-1	2 kontenery	
Bosutów	ul. Krakowska/ dz. nr 457/5, 457/6 (stary numer 457/1)	przepompownia ścieków	2 kontenery (jeden dla przepompowni, jeden dla hydroforni)	

Miejscowość	Położenie	Opis obiektu	Rodzaj zabudowy	Powierzchnia w m^2
Garlica Murowana	ul. Garlicka/ dz. nr 61	tłocznia ścieków	kontener	
Świńczów	ul. Niebyła/ dz. nr 98/2, 98/3	zbiornik wody	komora szczytowa	
Trojanowice	ul. Wspólna/ dz. nr 223/2	hydrofornia	kontener	
Węgrzce	teren komunalny przy obiektach klubu sportowego/ dz. nr 305/144	przepompownia ścieków	kontener	
Zielonki	ul. Zacisze/ dz. nr 249/2	ujęcie wody S-3 i zbiornik	kontener	
Zielonki	ul. Krakowskie Przedmieście/ dz. nr 78/2	zbiorniki wody i hydrofornia	kontener	
Dziekanowice	ul. Dziekanowicka/ dz. nr 1/21	zbiornik wody	komora szczytowa	
Razem (same budynki murowane)				ok. 988

Tabela nr 30

Lp.	Sołectwo/ miejscowość	Odbiorcy usług wodociągowych (umowy na wodę)		Odbiorcy usług kanalizacyjnych (umowy na ścieki)		Sprzedaż wody odbiorcom usług (w m^3 wg faktur)		Odbiór ścieków od odbiorców usług (w m^3 wg faktur)		Urządzenia wodociągowe	Urządzenia kanalizacyjne
		2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2022
1	Batowice	158	151	132	129	24 314	25 188	19 961	21 335	ujęcie z odżelaziaczem, zbiornikiem kontaktowym i hydrofornią	2 przepompownie, stacja zlewna
2	Bibice	1 753	1 638	1 498	1 388	225 520	215 892	184 161	177 528	ujęcie (2 studnie) ze zbiornikiem kontaktowym i hydrofornią	6 przepompowni
3	Bosutów-Boleń	-437	428	359	351	49 150	47 992	42 446	41 302	2 ujęcia (2 studnie), odżelaziacz, 4 hydrofornie	przepompownia
4	Brzozówka	275	262	106	95	33 137	31 601	14 416	13 385	reduktor	przepompownia
5	Dziekanowice	319	310	273	264	42 620	38 640	32 269	31 358	zbiornik	przepompownia
6	Garlica Duchowna	86	84	48	44	9 658	8 953	4 481	4 171		przepompownia
7	Garlica Murowana	105	102	69	65	11 770	11 603	7 439	7 113		tłocznia, przepompownia
8	Garliczka	161	158	103	95	21 237	19 311	12 948	11 912	reduktor	przepompownia
9	Grębynice	207	182	84	75	20 616	20 595	8 696	7 353	ujęcie z hydrofornią, zbiornik	3 przepompownie
10	Januszowice	153	148	65	60	16 940	18 384	7 367	7 044	2 reduktory	
11	Korzkiew	87	84	40	36	11 018	10 062	4 244	3 969	reduktor	2 przepompownie
12	Owczary	336	328	218	210	46 363	44 193	31 798	29 895	ujęcie (2 studnie) z hydrofornią, 2 zbiorniki, reduktor	przepompownia
13	Pękowice	233	220	206	193	27 658	23 673	27 386	23 443		4 przepompownie
14	Przybysławice	299	297	185	172	34 885	31 086	24 332	19 958	zbiornik, pompa	2 przepompownie
15	Trojanowice	311	311	274	272	38 557	35 786	33 739	31 471	hydrofornia	
16	Węgrzce	1 362	1 301	1 255	1 186	201 984	181 052	169 501	162 277	hydrofornia, reduktor	3 przepompownie

Lp.	Sołectwo/ miejscowość	Odbiorcy usług wodociągowych (umowy na wodę)		Odbiorcy usług kanalizacyjnych (umowy na ścieki)		Sprzedaż wody odbiorcom usług (w m^3 wg faktur)		Odbiór ścieków od odbiorców usług (w m^3 wg faktur)		Urządzenia wodociągowe	Urządzenia kanalizacyjne
		2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2022
17	Wola Zachariaszowska	316	310	188	178	40 181	38 693	22 358	21 569		przepompownia
18	Zielonki	2 844	2 678	2 774	2 569	314 115	286 086	296 987	270 081	ujęcie z odżelaziaczem, 4 zbiorniki, pompa, 4 hydrofornie	tłocznia, 15 przepompowni
19	Os. Łokietka					68 781	71 749	66 136	69 946		
Razem		9 442	8 992	7 877	7 382	1 238 504	1 160 539	1 010 665	955 110		

R

Węgrzce, 31 marca 2023 r.

Za Zarząd

mgr Łukasz Rudzki
Prezes Zarządu